

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
MARCH 25

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
ST PETERSBURG, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 6145 SUN BLVD Apt. 203, ST PETERSBURG, FL 33715
POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXXIV Nr. 12 (6094)

2023. gada 25. marts – 31. marts

25. marts – Komūnistiskā
terrora upuņu piemiņas diena

Sabiedriskās
rosības Čikāgā
3., 4. un 6. lpp.

Lielo Dziesmu
un deju svētku
programma
5. lpp.

Mazpulki Latvijā
joprojām darbojas
7. lpp.

Zentas Liepas
pagalvī glabātā
dzeja
8. lpp.

Ko iesāksim ar
Andreja Upīša
piemiņu?
11. lpp.

Latviešu
liktenstāsti.
Imants Gross
12. lpp.

Sibīrijas atmiņu
stāsts
15. lpp.

Dzintras Gekas filma

Tālā zeme Sibīrija. Kāpēc mēs braucām?

Kāpēc mēs 20 gadus braucām uz Sibīriju? Kāpēc veidojām šo filmu? Man piezvanīja žurnālists no Krievijas un paziņoja, ka tagad esam ienaidnieki, jo viņa draugs kritis Ukrainā. Ko tad viņš meklēja Ukrainā? Gribēja aizsargāt Krieviju, kuru Rietumi gribot iekarot.

Kādu mēs redzējam Sibīriju? Cilvēki, kuri kā bērni tika deportēti 1941. un 1949. gadā, meklēja vietas, kur tika apglabāti tuvinieki. Pēc 2014. gada tikām vairāk uzmanīti, muzejos mūs neielaida, brauca pa mūsu pēdām, pratināja cilvēkus, kurus bijām satikuši. Ja atradām kapavietas, tad tikām uzmanīti, neļāva izņemt kameras un filmēt. Un tomēr..., mēs nekad neticējām, ka Krievija uzbruks Ukrainai, draudēs Baltijas valstīm un Rietumu pasaulei.

Vairāk neaizbrauksim!

Filmas producete un režisore: Dzintra Geka
Scenārija autori: Kaspars Pūce un Dzintra Geka
Operatori: Aivars Lubānietis un Viktors Gribermans
Montāžas režisori: Artūrs Hnikins un Armands Zvirbulis
Mūzika: Pēteris Vasks
Režisora asistentes: Madara Filipova un Katrīna Šteinberga
Studija SB 2023

Filmēts -
Krasnojarskas, Tomskas un
Amūras apgabalos, Intā un Vorkutā
no 2000. līdz 2019. gadam.

Atbalsta:

kultūras ministrija

Attēlā: Sibīrijas braucienā Aivars Jerumanis, režisore Dzintra Geka, Sibīrijas bērnu fonda darbiniece Baiba Ārente, komponists Pēteris Vasks un citi Latvijas ceļinieki

Latvian newspaper
LAIKS

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
3 mēn. US \$ 50.00
6 mēn. US \$ 100.00

Redakcija Rīgā, Gertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Redaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us

Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM, kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.

Laikrakstā iespiestajos, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.
Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com

Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM, kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.

Sēru sludinājumus un adresu maiņas sūtiet pēc adreses
4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
e-pasts: LaiksDSR@aol.com

Ja vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,
lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256

KAMENA KAIĐAKA,
LĀZA biroja vadītāja

LĀZA Apkārtraksta 75 gadi un 171. numurs

Latviešu ārstu un zobārstu apvienība (LĀZA) 2022. gadā atzīmēja savu 75 gadu pastāvēšanu. "Apkārtraksts" vienmēr ir bijis ziņnesis, lai saistītu dažādās pasaules malās izklīdušos kolēģus, bet organizācijas šūpulis ir Eslingena. "Apkārtraksts" Nr. 171 ir veidots kā ziņa mums, 21. gadsimta ļaudīm, par seniem un ļoti seniem laikiem, par drāmatiskiem vēstures notikumiem, kas izmainīja cilvēku dzīvi pirms simt gadiem, pirms astoņdesmit gadiem un par tiem, kas to maina tagad. "Apkārtraksta" lappusēs kā lielā gobelēnā gribējam ieaut daudzus jo daudzus LĀZA biedru un draugu vārdus, kuŗi ar savu dzīvi, ar savu ticību, cerību un mīlestību ir atbalstījuši gan cits citu, gan gadiem pāri arī atjaunotās Latvijas medicīnu. Šai organizācijai ir nozīmīga loma Latvijas brīvvalsts medicīnas izaugsmē. Daudzi no šobrīd Latvijā atzītiem un izciliem speciālistiem reiz ir saņēmuši LĀZA biedru profesionālu atbalstu. "Apkārtrakstā" daudz pārdomu gan par šodien, gan par LĀZA pirmsākumiem – kā un kas izveidoja kopību, kuŗa palīdzēja saglabāt latvietību, savu aroda skolu un savus ideālus trimdas latviešu ārstiem. Te liels paldies ķirurgam un LĀZA vienam no dibinātājiem Paulam Purviņam par viņa skaisto atmiņu stāstu! Nekad viss nebūs pateikts, bet vārdi var raisīt domas,

un domas var mudināt meklēt saknes – saknes, kas baro.

2023. gads ir LĀZA valdes vēlēšanu gads, un prof. Uģis Gruntmanis sāk žurnālu ar savu ievadrakstu, šoreiz atskatoties uz visiem astoņiem sava darba gadiem LĀZA priekšsēža amatā un vienlaikus arī vērtējot Latvijas veselības aprūpi šodien. Tradicionāli ir dota iespēja iepazīties ar visiem LĀZA Prof. Ilmāra Lazovska Medicīnas fonda 2022. gada stipendiātiem, Ojāra Veides fonda stipendiātiem un Latvijas Medicīnas fonda stipendiātiem. Bet netradicionāli ir tas, ka šajā numurā redzami visu gadu stipendiātu vārdi un arī fotoattēli no senākiem laikiem. Un turpat blakus ir tie daudzie vārdi, kuŗu atbalsts un atsaucība ir palīdzējusi profesionālajā ceļā un nozares attīstībā. Ne visi būs nosaukti, ne visus vairs atceramies, bet milzu paldies pienākas ikvienam!

Jaunākiem un ne tik jauniem "Apkārtraksta" lasītājiem būs iespēja iepazīt izcilus latviešu ārstus – Egonu Dārziņu, Pāvilu Vasariņu, Egilu Vēverbrantu, Jāni Priedkalnu, Georgu Andrejevu. Egonu Dārziņa dienasgrāmatas lappuses, kas rakstītas 1917. gadā Pirmā pasaules kara frontē Galīcijā (Ukrainas teritorijā), tik skarbi satuvina pagātni ar šodien un kaŗu Ukrainā, par ko runā arī Mārtiņš Malzubris savā pieredzes stāstā. Kāpēc psihopāti

valda pasaulē – uz šo jautājumu atbild prof. Kaspars Tūters. Onkohematologs Atis Bārzdīnš dalās ar savām ārsta darba gadu gūtajām atziņām par cilvēka dabu. Annemarija Linaresa atklāj savu sapni par sakārtotu hospisa sistēmu Latvijā, bet ģimenes ārste Justīne Rudzīte savā rakstā "Gaŗaks cilvēka mūžs. Vai esam tam gatavi?" iezīmē to neatbilstību starp teorētiskajām un praktiskajām medicīnas iespējām, kas mūs gaida, ja nedomāsim par charmonisku (sabalansētu) veselības aprūpes sistēmu Latvijā. Dainas Dreimanes raksts par novecojošo ārstu sabiedrību ir kā turpinājums diskusijai par šo tēmu arī 9. Latvijas Ārstu kongresā.

LĀZA 75 gadu svētki bija arī Eslingenā un vēlāk Minesotā. Tā ir vēsture, ko "Apkārtraksts" saglabās mūžu mūžos. Te likšu punktu pārstāstam par "Apkārtraksta saturu." Labāk vienreiz redzēt...

Tikai vēlreiz gribu atgādināt, ka LĀZA ir atvērta jauniem biedriem, lai vai kur dzīves ceļi viņus ir aizveduši. Visi LĀZA biedri jau tuvākajās dienās pastkastēs, bet elektroniski to varēs lasīt LĀZA mājaslapā. Tomēr, kā atzinuši daudzi gudri prāti, īsta lasīšana ir ne tikai acu, bet arī roku un sirds klātbūtne. Lai pietiek laika lasīšanai!

Latvijas Okupācijas muzejs aicina ziedot pieminēkļa "Svešo varai spītējot" izveidei

17. martā, Nacionālās pretošanās kustības dienā, Latvijas Okupācijas muzejs uzsāka līdzekļu vākšanu un aicina ziedot pieminēkļa "Svešo varai spītējot" uzstādīšanai Radio ielā 1, Rīgā.

Tēlnieka Kristapa Gulbja veidoto pieminēkli "Svešo varai spītējot" paredzēts uzstādīt vietā, kur 1963. gada 5. decembra rītā toreiz 22 gadus vecais Rīgas Aviācijas institūta students Bruno Javoīšs 76 metrus augstajā radiotornī tieši pretī Rīgas pilsētas Galvenajai milicijas pārvaldei uzvilka neatkarīgās Latvijas sarkanbaltsarkano karogu. Saistībā ar gaidāmajiem padomju okupācijas svētkiem – PSRS Konstitūcijas dienu – tornī tajā dienā bija jāplīvo Latvijas PSR karogam, kuŗu Bruno Javoīšs noma-

nāja pret neatkarīgās Latvijas simbolu. Bruno Javoīša protesta akts bija labi pamanīts notikums. Latvijas karogs Rīgas radiotornī plīvoja visu dienu, jo tā ātrai noņemšanai milicijas darbiniekiem nebija resursu. Par šo varoņo rīcību Bruno Javoīšs tika notiesāts, un viņam tika piespriests ieslodzījums koncentrācijas nometnē Mordovijā uz septiņiem gadiem.

Par pieminēkļa metu un tā izveidi Latvijas Okupācijas muzejs 2021. gadā veidoja publisku konkursu. Šajā konkursā uzvarēja tēlnieks Kristaps Gulbis ar metu "Svešo varai spītējot", šobrīd tā izveide ir saskaņota atbildīgajās institūcijās. Pieminēkļa izveidei un tā piegulošās teritorijas labiekārtošanai nepieciešamā summa ir 100 000 EUR.

Piebildsim, ka K. Gulbis ir arī autors Zēdelgema "Stāvstropam".

Latvijas Okupācijas muzejs aicina ziedot šī pieminēkļa izveidei un tā apkārtnes labiekārtošanai, ziedojot Muzejam ar norādi "Pieminēkļa izveidei". Ziedot ir iespējams Latvijas Okupācijas muzejā Latviešu strēlnieku laukumā 1 vai mājaslapā okupacijasmuzejs.lv norādītajiem rekvizītiem.

"Latvijas Okupācijas muzeja biedrība" (OMB)
Reģ. nr. 40008018848
Adrese: Latviešu strēlnieku laukums 1, Rīga, LV-1050
SEB BANK
LV67UNSLA0002400700517
BIC/S.W.I.F.T.: UNLALV2X
SWEDBANK
LV20HABA0551029425092
BIC/S.W.I.F.T.: HABALV22

LAIKS

4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
laiksdsr@aol.com
www.laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!

«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem ASV \$50.00
6 mēnešiem ASV \$100.00

FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!

Laiks pa gaisa pastu Amerikā 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00
Laiks pa gaisa pastu Kanadā 3 mēneši \$75.00
6 mēneši \$150.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 3 mēneši \$93.00
6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Laikraksta izdošanu atbalsta
Latvijas Kultūras ministrija

GODĀTIE LAIKA LASĪTĀJI!

Jaunā ekonomiskā situācija pasaulē, straujais cenu kāpums nav gājis secen arī mums, Laika izdevējiem un redakcijai Rīgā. Amerikā cēlušās spiestuves un pasta izmaksas, Rīgā – biroja un avīzes satura veidošanas izdevumi.

Lieki teikt, ka, nepaaugstinot abonenta maksu, avīzi turpināt nav iespējams. Tāpēc esam spiesti paziņot, ka, sākot ar šā gada 1. maiju, paaugstināsim Laika pasūtīšanas maksu.

Bet – līdz maijam varat pagarināt savu abonementu par esošo cenu, lietojot šo pašu kuponu!

Paldies par Jūsu izpratni un atbalstu! Turpināsim strādāt kopā!

Cieņā – Jūsu Laiks

LINDA CUKURS,
ANDRIS KURSIETIS

Latvija. Ukraina. Krievija

Svētdien, 12. martā Čikāgas "Ligzdas" telpās notika sarīkums, īstenībā vairāki sarīkumi, kuŗu mērķis bija godināt Latvijas pagātnes varoņus, kā arī Ukrainas pašreizējos varoņus un vienot mūs zem miera un mīlestības vairoga, aizstāvēt mūsu tēvzemes pret Krievijas netaisnīgo agresiju.

Diena sākās ar dievkalpojumu Ciānas draudzes dievnāmā, kur pieminēja pulkvedi Oskaru Kalpaku un Latvijas leģionārus. Kalpoja Gundega Puidza Sv. Pēterā baznīcas mācītājs Ojārs Freimanis un ukraiņu Sv. Nikolaja katoļu baznīcas mācītājs *Serhiy Kovalchuk*. Dievkalpojums norisēja lielākoties angļu valodā ar lasījumiem latviski un ukraiņiski. Māc. S. *Kovalchuk* sprediķoja par Dievišķo mīlestību un mātes mīlestību, par to, kā ar mīlestību un lūgšanām varam pretoties ļaunai varai. Čikāgas Latviešu biedrība sagādāja saulespuķes uz altāra.

Kā ierasts, studentu korporācijas pārstāvji stāvēja goda sardzē, daudzi studenti un studentu korporācijas locekļi bija ieradušies krāsu lentēs. Ukraiņu dziedātāja *Sofie Fraser* papildināja dievkalpojumu ar patriotisku tautas dziesmu *Chervona Kalyna* – par sarkano irbenāju, kuŗa komponēta jau Pirmā pasaules kara laikā par godu kaŗavīriem. Māc. Gundega un Māra Vārpa nodziedāja "Kad mīlestība smaržot sāk".

Pēc dievkalpojuma pulcējāmies pie dāsnā kafijas galda, ko Ciānas draudzes un Čikāgas Latviešu biedrības dāmas bija sagatavojušas. Galdi bija rotāti Ukrainas karoga krāsās, ar svecitēm, saulespuķēm, kā arī ziediem, ko noziedoja Pensionāru biedrība. Bija jauka iespēja iepazīties ar mūsu ukraiņu viesiem.

Pēc maltītes bija laiks pāriet uz dienvīdu ēku. Tur pie ieejas dalībniekus sagaidīja fotoizstāde ar darbiem, ko Šveices fotožurnālists *Kurt Sauter* uzņēma janvārī, ceļojot pa Ukrainu kopā ar žurnālistu Arni Šablovski. Bija arī izstādītas kopijas no gleznām, ko Tukuma sievietes ir uzgleznojušas, atbalstot ukraiņietes. Oriģināli tiek izstādīti Ukrainā.

Čikāgas Daugavas Vanagu priekšnieks Mārtiņš Stāks atklāja sarīkojumu un iepazīstināja ar Ilinojas kongresa pārstāvi *Lindsey LaPointe* un Milvoku apgabala uzraugu Pēteri Burģeli. Pēc ievadvārdiem, goda konsuls Roberts Blumbergs intervēja Daugavas Vanagu ASV priekšnieku Andri Kursieti. Atbildot uz jautājumiem, A. Kursietis skaidroja pulkveža Kalpaka un latviešu leģionāru vēsturi un vilka paralēles viņu cīņai par Latvijas neatkarību pret krieviem ar šodienas Ukrainas cīņu pret to pašu ienaidnieku. Viņš arī atgādināja klātesošajiem par Daugavas Vanagu organizācijas pirmsākumiem un to, kā Krievija ir izvērsusi gadu desmitiem ilgu dezinformācijas kampaņu pret DV leģionāriem un biedriem. A. Kursietis norādīja, ka līdzīgu propagandas taktiku

Krievija izmanto arī šodien pret Ukrainu. Analizējot Krievijas agresiju pēdējo piecpadsmit gadu laikā, sākotnēji pret Gruziju, pēc tam pret Krimu un kopš gada – pret pārējo Ukrainu, Kursietis atzīmēja, ka Putins kā vēstures students seko modelim, kas gandrīz 100% atspoguļo Hitlera taktiku pagājušā gadsimta trīsdesmitajos gados. No-

ir līdzvērtīga miljoniem dolaru lielākai faktiskajai palīdzībai. Krievijas uzvara Ukrainā radītu lielus draudus īpaši Latvijai un pārējām Baltijas valstīm. Viņš uzsvēra, ka ir svarīgi, lai ASV un NATO katēgoriski atkārtoti pauz nepārprotamu NATO līguma 5. panta ievērošanu. Krievijai jāliek saprast, ka uzbrukums kādai no Baltijas valstīm auto-

dības pārstāvjiem, uztur cerību, ka ASV turpinās atbalstīt Ukrainu.

Sarīkojumu nobeidza Armands Birkens, dziedot vairākas ASV tautas dziesmas, saistītas ar 1960. gadu pretkāra kustību. Sekoja saviesīgas pārrunas pie kafijas galda Ingas Lucānes vadībā. Dievkalpojums un sarīkojums bija ļoti apmeklēti, un

ished and informed. Andris Kursietis succinctly apprised us of the situation in Ukraine and outlined a variety of possible outcomes. We had heard some of these ideas mentioned separately in the news, but he very nicely summarized them and put them in perspective."

Theodora Turula, Administrator for the Ukraine Relief Fund

Mūzicē Armands Birkens un Sofie Fraser

Dzied māc. Gundega Puidza un Māra Vārpa

No kreisās: Svens Kīns, Andris Kursietis, Roberts Blumbergs, Adrianna Stasiuk, Marta Farion, Dr. Maria Hrycelak, Pēteris Burģelis, Mārtiņš Stāks, Sofie Fraser, Armands Birkens

slēguma komentāros Kursietis norādīja, ka Ukrainas cīņa šodien nav tikai par savas neatkarības saglabāšanu, bet arī par visas Austrumeiropas drošību. Latvija un tās kaimiņvalstis to ļoti labi saprot, tāpēc procentuāli no IKP trīs Baltijas valstis un Polija ir sniegušas Ukrainai visvairāk palīdzības. ASV ir piektajā vietā, lai gan jāatzīmē, ka to mazākā procentuālā daļa

mātiski izraisītu pilna mēroga NATO iesaistišanos.

Sarīkojuma turpinājumā ar *Adrianna Stasiuk* intervēja advokāti *Marta Farion*, kuŗa darbojas dažādās labdarības organizācijās un pašreiz vada *Kyiv-Mohyla Foundation*, kas atbalsta Ukrainas vecāko universitāti. Viņa nesen piedalījās Ukrainas dienās Vašingtonā un, pēc saziņāšanās ar dažādiem ASV val-

pēcpusdienas pārrunas ar Andri Kursieti un *Marta Farion* bija ļoti informatīvas. Šo svinīgo dienu organizēja Čikāgas Daugavas Vanagu apvienība Mārtiņa Stāka vadībā kopā ar Čikāgas latviešu biedrību un Ciānas draudzi.

Publikācija tapusi sadarbībā ar izdevumu *Čikāgas Ziņas*

Ko teica mūsu cittautu draugi?

Simm Soot, Honorary Consul, Republic of Estonia, attended the event with his friend Dr. Mart Jalakas, and later commented:

"I want to thank everyone for an enlightening, impressive event. Very well done. Informative. The speakers were great. Robert Blumbergs was a good moderator. It's always imperative to remind everyone about the inhumane aggression experienced by the Ukrainians. Thank you for a memorable day!"

Sigita and Stanley Balzekas, Directors of the Balzekas Museum of Lithuanian Culture:

"The interviewers were pol-

for Self Reliance Federal Credit Union:

What really stood out at this event was the camaraderie of the Baltic community in supporting their neighbor Ukraine. The speakers were all good. It was a great idea to donate to UMANA.

Apkopojā DACE ŅEZBERE

VIĻA VĪTOLA
GRĀMATA
PAR KRIEVIJU
ANĢĻU
VALODĀ

Pērciet un dāviniet
Amerikas draugiem!

40,- USD

Vilis Vītols

ON
RUSSIA
A NEIGHBOUR'S
EXPERIENCE

Grāmatas jums piesūtīs pa pastu (t.sk. pasta izdevumi).
Rakstiet Inesei Zaķis
6051A Sun Blvd #604,
St. Petersburg, Florida 33715

No labās: Roberts Blumbergs, Ēriks Antēns, Ivars Zušēvics, Andris Kursietis

Kā 130 Čikāgas Slēpošanas kluba biedri satikās *Crystal Mountain* kalnos

DĀVIDS UN MĀRA
BLUMBERGS

Latviešu slēpotāji no Čikāgas, Amerikas vidienes, Floridas un no Kalifornijas, 3.-5. martā piedalījās 2023. gada Čikāgas Slēpošanas kluba izbraukumā uz *Crystal Mountain* kalniem. Latviešu karogs visu nedēļas nogali plīvoja *Crystal Mountain*, un slēpošanas kalns bija pārveidojis par latviešu centru ar 130 slēpotājiem. Visi dalībnieki un atbalstītāji izbaudīja jauku kompāniju un saulainas dienas.

Bija patīkami redzēt latviešus tik kuplā skaitā izbraukuma nogalē, jo šajos laikos nav nemaz tik viegli daudzām ģimenēm satikties bērnu sporta un citās nodarbībās. Satikt tik daudz latviešu Amerikas vidienē, kas vēl joprojām novērtē latviskus pasākumus un vēlas caur sportu piedoties savai tautai, ir brīnišķīgi, un tas ir labs iemesls rīkotājiem organizēt šādu kopīgu izbraucienu.

Čikāgas Slēpošanas klubs dibināts 65 gadiem, 1958. gadā. Atjaunotais klubs atsāka darbību 2020. gadā *Crystal Mountain*, kad 80 dalībnieki satikās divas nedēļas pirms slēpošanas kalns pātrauca darbību COVID-19 pandēmijas dēļ. Klubam nebija izbraukuma 2021. gadā, bet pēc pandēmijas, 2022. gadā, slēpošanas izbraukumā piedalījās 125 dalībnieki. Šogad kluba priekšsēdis Dāvids Blumbergs un viņa sieva Māra, kuri organizēja izbraukumu, bija lielā sajūsmā, uzzinot, ka 2023. gadā izbraukumā piedalīsies rekordliels slēpotāju skaits!

Šī gada izbraukums bija īpaši jauks, jo likās, ka visiem slēpotājiem un draugiem no agra rīta līdz vēlam vakaram bija vēl lielāki prieki un vēl plašāki smaidi nekā citgad.

Pēc piektdienas slēpošanas kluba biedri satikās "Pirāgu pārtijā" ap ugunsgrū, lai iepazītos un baudītu Ināras Blumbergas svaigi izceptos pirāgus. Daudzi bērni slidoja blakus slidotavā, kamēr vecāki izbaudīja jauku kompāniju, siltus pirāgus un garšīgus dzērienus pie ugunsgrū. "Pirāgu pārtija" labi izdevās, un daži dalībnieki tajā kavējās tik ilgi, ka nākamajā rītā viņiem slēpošana iesākās drusku vēlāk nekā paredzēts!

Sestdiena bija gaļa, bet laba diena. Daudzi slēpotāju klubu dalībnieki piedalījās gardās bufetes brokastīs ar olām (arī *benedict!*), speķi, desiņām, pankūkām, vafelēm, zviēru galdū un pat *mimosa*. Pēc bagātīgām brokastīm 54 slēpotāji piedalījās NASTAR slēpošanas sacīkstēs. Mums bija septiņas divīzijas un 31 bērns piedalījās 6 – 17 gadu vecumu grupās.

Pirmās vietas ieguvēji bija Lilija Lūsis (bērniem zem 9 gadu vecuma); Aerin Reinfelds (meitenēm zem 13 gadu vecuma); Lauren Eglīte (meitenēm starp 13-17 gadu vecumu); Dāvis Kīns (zēniem zem 13 gadu vecuma) un Anders Priedītis (zēniem starp 13-17 gadu vecumu). Sieviešu divīzijā pirmo vietu ieguva Māra Blumbergs un vīriešu divīzijā pirmās vietas un zelta medaļu

piešķīra Paulim Reinfeldam. Pauls tagad ir vinnējis trīs pirmās vietas godalgas vīriešu divīzijām kopš 2020. gada! Bet godalgu par caurmērā visātrāko slēpošanu ieguva divi talantīgi vidusskolnieki – Anders Priedītis no Floridas un viņa māsiņa Lauren Eglīte no Ilinojas! (Sīkāka informācija par 1., 2. un 3. vietas

"Dievs, svēti Latviju!"
// FOTO: Kaspars Slišāns

ieguvējiem šī raksta beigās.)

Pēc NASTAR slēpošanas sacīkstēm mūsu lielā grupa satikās kalnā, lai uzņemtu grupas bildi. Kamēr noorganizējam visus dalībniekus fotografijai, *Crystal*

Mountain mūzikas DJ īpaši mūsu grupai uzspēlēja "Prāta vētras" dziesmu. Pēc fotografēšanas daudzi latvieši vēl turpināja slēpot vairākas stundas, un bija tik patīkami dzirdēt latviešu valodu un satikt latviešu draugus kalna galotnē!

Sestdienas vakarā bija kluba banketa vakariņas, kur ēdām

riņām kluba valdes biedri Evita Gailuma, Aiga Bērzina, Dāvids un Māra Blumbergs vairākiem izbraukuma dalībniekiem pasniegza balvas un godalgas. Paldies ALAs Sporta nozarei, kas sponsorēja trofejas slēpošanas sacīkstēm! Trīs visātrākie slēpotāji katrā divīzijā saņēma vai nu medaļu, vai trofeju. Mums arī

Kaspars Slišāns (vistrakākais apģērbs). Visi jaunākie bērni, kas piedalījās nedēļas nogalē, arī saņēma pa mazai dāvanai no Slēpošanas kluba valdes.

Kluba biedri vēl nodziedāja pāris dziesmas un turpināja runāties un smieties ar draugiem līdz vēlam vakaram. Svētdienas slēpošana atkal dažiem iesākās

130 Čikāgas Slēpošanas kluba dalībnieki

steiku, *red snapper* zivi un citus gardus ēdienus. Dāvids Blumbergs teica īsu uzrunu, un Anneli Lūsis novadīja slēpošanas kluba dziesmu "Ak, vai, cik žēl, ka sāku slēpot es tik vēl..." Pēc vaka-

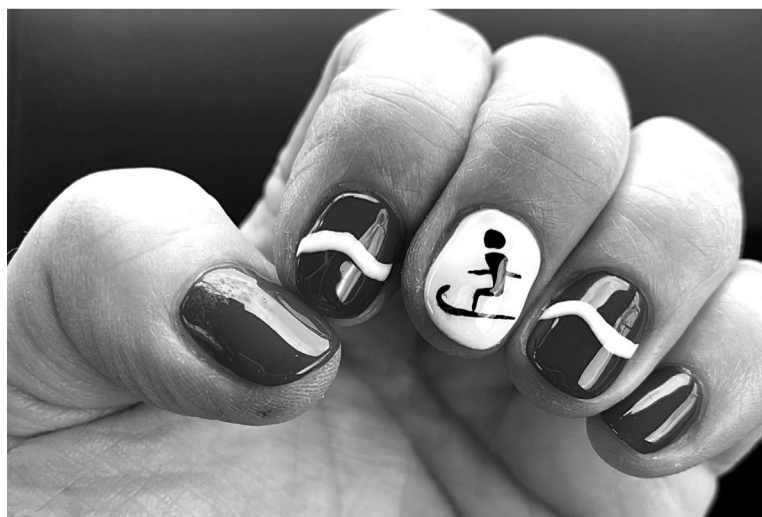
bija balvas sekojošiem vinnētājiem: Kristina Grants (viskaisākais slēpošanas tērps); Indra Zimelis (vislatviskākais un patriotiskākais apģērbs); Linda Kaņeps (visglaunākais apģērbs) un

drusku vēlāk, bet bija jauki paslēpot ar draugiem vēl pāris stundas pirms doties atpakaļ uz mājām.

Paldies visiem dalībniekiem un atbalstītājiem! Līdz nākamam gadam!

Bērnu grupa

"Zimelis Manicure" – Indra Zimelis ieguva balvu par "vispatriotiskāko manikuru un slēpošanas apģērbu"

Bērni – zem 9 gadiem (7 dalībnieki)

1. Lilija Lūsis (36.58)
2. Vilnis Kalniņš (40.30)
3. Laila Grants (41.96)

Meitenes – zem 13 gadiem (10 dalībnieces)

1. Aerin Reinfelds (32.40)
2. Lidija Blumbergs (33.10)
3. Laila Reinfelds (34.31)

Zēni – zem 13 gadiem (7 dalībnieki)

1. Dāvis Kīns (35.33)
2. Phillip Ciaccio II (36.47)
3. Ēriks Zimelis (36.86)

Meitenes – 13-17 gadi (9 dalībnieki)

1. Lauren Eglīte (30.62)
2. Ulla Ciaccio (31.66)
3. Laila Ciaccio (31.77)

Zēni – 13-17 gadi (5 dalībnieki)

1. Anders Priedītis (24.36)
2. Lukas Slesers (36.13)
3. Kristaps Andersons (36.31)

Sievietes (7 dalībnieces)

1. Māra Blumbergs (33.09)
2. Dita Ciaccio (34.19)
3. Marissa LaDitka (34.72)

Vīrieši (16 dalībnieki)

1. Pauls Reinfelds (26.96)
2. Pēteris Plūme (28.01)
3. Phillip Ciaccio (28.56)

XXVII VISPĀRĒJIE LATVIEŠU DZIESMU UN XVII DEJU SVĒTKI

DATUMS	NO	LĪDZ	PASĀKUMS	NORISES VIETA	BIĻETES
Piektdiena, 30.06.	14.00	15.00	Dziesmu un deju svētku karogu cildināšana	Rīgas Latviešu biedrības nams	Bezmaksas
	17.00	18.00	Dziesmu un deju svētku virsdiriģentu un virsvadītāju godināšana	Dziesmu svētku parks	Bezmaksas
	19.00	20.30	Garīgās mūzikas koncerts	Rīgas Doms	MAKSAS
Sestdiena, 1.07.	10.00	24.00	Koru konkursa fināls	LU Lielā aula	Bezmaksas
	12.00		Tautas lietišķās mākslas izstādes "Mēs" atklāšana	Sporta iela 2	MAKSAS
1.07. - 30.07.	11.00	19.00	Latviešu tautas lietišķās mākslas izstāde "Mēs"	Sporta iela 2	MAKSAS
Svētdiena, 2.07.	10.00	18.00	Svētku dalībnieku gājiens "Novadu dižošanās"	Brīvības piem. – Dailes teātris	Bezmaksas. Maksas tribīnes
	19.00	23.00	Atklāšanas koncerts Svētku dalībniekiem	Laukums pie Arēnas Rīga	Dalībniekiem un maksas pasākums
2.07. – 9.07.	10.00	22.00	Amata meistarumu darinājumu gadatirgus, meistarklases	Vērmanes dārzs	Bezmaksas
3.07 - 9.07.	10.00	22.00	Svētku parks – satikšanās vieta	Esplanāde	Bezmaksas
Pirmdiena, 3.07.	12.00	19.00	Amatierteātru Brīvdabas izrādes	Vērmanes dārzs	Bezmaksas
	16.00	18.00	Latviešu skatuviskās dejas lielkoncerts "Balts"	Arēna Rīga	MAKSAS
	21.00	22.30	Diriģentu kora koncerts, veltīts Dziesmu svētku tradīcijas 150-gadei "Diriģents"	Mežaparkā, Kokaru zālē	MAKSAS
	18.00	3.00	Pasaules latviešu saietu nams (Ārvalstu latviešu kolektīvu koncerts, sadziedāšanās, danči)	Ķīpsala	Bezmaksas
	19.00	21.00	Senioru kolektīvu koncerts "Klusums un tauta tapa"	Rīgas Cirks	Bezmaksas
	20.00	22.00	Latviešu skatuviskās dejas lielkoncerts „Balts”	Arēna Rīga	MAKSAS
	21.00	23.00	Kokļu mūzikas nakts koncerts "Gaismas dārzs"	Rīgas Doms	MAKSAS
	21.00	23.00	Kokļu mūzikas nakts koncerts "Nakts dziesma"	Torņakalna baznīca	MAKSAS
Otrdiena, 4.07.	19.00	22.20	Mazākumtautību kolektīvu koncerts "Sauls dziesmu audeklā"	M. Čehova Rīgas Krievu teātris	MAKSAS
	19.00	22.00	Vokāli simfoniskās mūzikas koncerts "Šūpulis"	Latvijas Nacionālā opera	MAKSAS
	18.00	20.00	Vokālo ansambļu mūsdienu mūzikas koncerts "Skaņu portreti"	Hanzas perons	MAKSAS
	21.00	23.00	Vokālo ansambļu garīgās mūzikas koncerts "Dievs. Daba. Cilvēks."	Rīgas Svētā Jāņa baznīca	MAKSAS
	21.00	23.00	Vokālo ansambļu mūsdienu mūzikas koncerts "Skaņu portreti"	Hanzas perons	MAKSAS
Trešdiena, 5.07.	12.00	20.00	Amatierteātru brīvdabas izrādes	Vērmanes dārzs	Bezmaksas
	19.00	20.30	Latviešu tautastērpu skate "Mēnesnīcā"	Hanzas perons	MAKSAS
	21.00	03.00	Pūtēju orķestru koncerts "Laiks iet pāri" un Zaļumballe	Wondersala, Andrejosta	MAKSAS
	20.30	23.30	Koru lielkoncerta "Tirums. Dziesmas ceļš" ģenerālmēģinājums	Mežaparka Lielā estrāde	MAKSAS
Ceturtdiena, 6.07.	12.00	22.00	Tautu diena "Raduma spēks"	Vērmanes dārzs, Esplanāde	Bezmaksas
	10.00	22.00	Latvijas amatierteātru izrādes	M. Čehova Rīgas Krievu teātris	Bezmaksas
	19.00	20.30	Pūtēju orķestru individuālie koncerti	Rīgas baznīcas (tikš precizēts)	Bezmaksas
	19.00	22.00	Kokļu mūzikas lielkoncerts "Laika upe"	Ķīpsala	MAKSAS
	18.00	19.30	Tautas mūzikas koncerts "Trejdeviņi spēlmaniši" un Latvijas mūzikas instrumentu meistarumu izstāde	Hanzas perons	MAKSAS
	22.00	00.30	Deju lieluzveduma "Mūžīgais dzinējs" ģenerālmēģinājums	Daugavas stadions	Tikai dalībniekiem
	20.30	23.30	Koru lielkoncerts "Tirums. Dziesmas ceļš"	Mežaparka Lielā estrāde	MAKSAS
Piektdiena, 7.07.	11.00	23.00	Kapelu maratons	Vērmanes dārzs/Esplanāde	Bezmaksas
	10.00	22.00	Latvijas amatierteātru izrādes	M. Čehova Rīgas Krievu teātris	Bezmaksas
	12.00		Deju lieluzvedums „Mūžīgais dzinējs”	Daugavas stadions	MAKSAS
	18.00	19.30	Bērnu un jauniešu vokālo ansambļu koncerts "Es vēlos sev ko pastāstīt"	Hanzas perons	MAKSAS
	19.00	21.00	Mazākumtautību kolektīvu garīgās mūzikas koncerts	Rīgas Vecā Svētās Gertrūdes evaņģēliski luteriskā baznīca	Bezmaksas
	19.00	22.00	Pūtēju orķestru latviešu mūzikas koncerts "Partitūra svētkiem"	Lielā Ģilde	MAKSAS
	22.00		Deju lieluzvedums „Mūžīgais dzinējs”	Daugavas stadions	MAKSAS
Sestdiena, 8.07.	11.00	23.00	Folkloras diena "Tīra spēle. Gods. Godi. Godīgums"	Vērmanes dārzs, Esplanāde	Bezmaksas
	12.00	13.30	Bērnu un jauniešu vokālo ansambļu koncerts "Es vēlos sev ko pastāstīt"	Hanzas perons	MAKSAS
	12.00	14.00	Bērnu folkloras kopu koncerts "Liepa auga ar ozolu"	Esplanāde	Bezmaksas
	15.00	16.30	Bērnu un jauniešu vokālo ansambļu koncerts "Es vēlos sev ko pastāstīt"	Hanzas perons	MAKSAS
	19.00	23.30	Noslēguma koncerta "Kopā Augšup" ģenerālmēģinājums (bez dejām)	Mežaparka Lielā estrāde	MAKSAS
	22.00		Deju lieluzvedums „Mūžīgais dzinējs”	Daugavas stadions	MAKSAS
		06.00	Svētku dalībnieku balle	Daugavas stadions	Tikai dalībniekiem
Svētdiena, 9.07.	10.00	18.00	Vokālo ansambļu sadziedāšanās	Esplanāde	Bezmaksas
	12.00	18.00	Dziesminieku koncerts	Vērmanes dārzs	Bezmaksas
	19.00	00.30	Noslēguma koncerts "Kopā Augšup"	Mežaparka Lielā estrāde	MAKSAS
		5.00	Sadziedāšanās nakts	Mežaparka Lielā estrāde	MAKSAS

ANDA
SŪNA COOK

Gaisma un gaišums ir izteikti latviskas vērtības, un latvieši Klīvlāndē gaiši atsaucās uz aicinājumu 5. martā piedalīties Klīvlāndes latviešu biedrības rīkotajā Draudzīgā aicinājuma atcerē. Šis sarīkojums bija it sevišķi gaidīts, jo viesojās Klīvlāndes pašmāju māksliniece Rita Grendze ar stāstījumu "Gaismas meklējums".

Tradīcija, kuŗas kodolā ir atbildība uzturēt tautas kultūras pamatus – skolu, baznīcu un latviskumu – ir turpināta kopš 1935. gada, kad tā laika valsts vadītājs, Kārlis Ulmanis, rosināja atzīmēt viņa vārda dienu, 28. janvārī apdāvinot šīs iestādes ar grāmatām un mākslas darbiem. Gan ar īsu pārtraukumu, latvieši turpina šo 1994. gadā atjaunoto Draudzīgā aicinājuma tradīciju, kaut arī Klīvlāndē vēlākā gada laikā, lai izvairītos no neparedzētiem ziemas sniegu sastrēgumiem.

Grāmatas un māksla apgaismo mūsu ikdienu, bet to īsto izpratni mēs visvairāk gūstam latviskuma un latviešu valodas tērpā. Tikai latvieši var īsti izprast Dainas, kas tulkojumos zaudē īpašo mīlīgumu un dabas skaistumu. Savā ievadrūnā Klīvlāndes latviešu biedrības priekšnieks Haralds Mazzariņš uzsvēra, ka labāk ir runāt lauzītā latviešu valodā nevis nevainojami labā angļu valodā. Var jau aizbildināties, ka latviešu valoda ir viena no grūtākām iemācīties, tomēr ir interesanti noklausīties latviešu dziesmas japāņu izloksnē, un dzirdēt cilvēkus kuŗu senči ir tālajā Āfrikā, viņi runā tīri izkoptā latviešu valodā. Ja grib, var.

Turpinot tradīciju apbalvot latviskuma kopējus, Klīvlāndes organizāciju pārstāvji pasniedza aploksnītes, izsakot attiecīgas atzinības.: Kārlis Čečeris (Klīvlāndes latviešu biedrība),

Andris Celcherts (Klīvlāndes latviešu kredīta sabiedrība), Egils Apelis (Klīvlāndes latviešu draudze un Pensionāri), Ilze Hāznere (Klīvlāndes Daugavas Vanagi), Baiba Apele (Draudzes dāmu komiteja). Ar pateicību veltes saņēma Zanda Bauere, pārzine (Klīvlāndes draudzes

Rita Grendze

atjaunotajai Klīvlāndes skautu vienībai Baiba Apele izsniedza Kristapam Dauksam. KLB un Klīvlāndes latviešu kredīta sabiedrība pasniedza lielu palatu ALAs nākamajam Meistarsacīkstēm Klīvlāndē 2023. gada maija mēneša beigās.

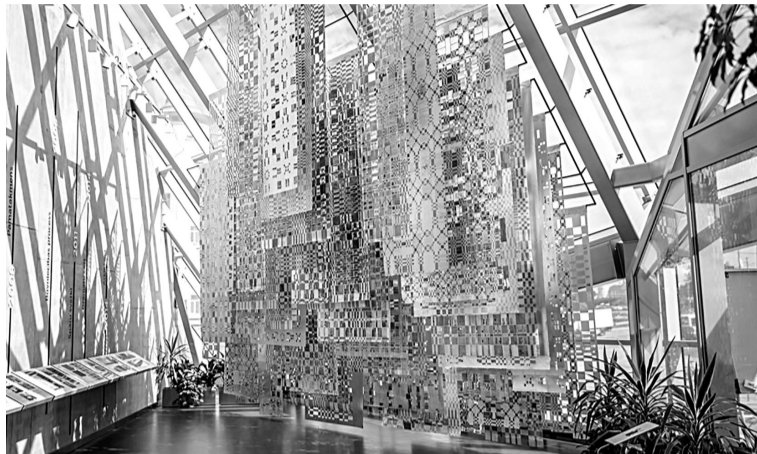
Pēc prāvestes Dr.Sarmas Eg-

pasmaidīt viņas atmiņas par ģimenes pārcešanos uz dzīvi Klīvlāndē un neprotot runāt latviski. Ar laiku jautājums: "Cik tev gadu?" un atbilde "Mani sauc Rita" atrada pareizo izteiksmi. Viņa izteica pateicību Klīvlāndei kā vietai, kur viņa ieguvusi latviešu valodu. Lat-

Art) un maģistra gradu Krenbrukas Mākslas akadēmijā (Cranbrook Academy of Art). Viņa piedalās izstādēs kopš 1989. gada. 1994. gadā Grendze saņēmusi Fulbraita stipendiju Latvijā, lai turpinātu iesāktos pētījumus par latviešu ornamentiem, akcentējot tautiskus izšuvumus. Viņas darbi ir iekļauti gan privātkolekcijās, gan dažādu izstāžu kolekcijās (tostarp Latvijas Nacionālā mākslas muzeja lietišķās mākslas nodaļas un ASV vēstniecības Latvijā "Art in Embassies" kolekcijās).

Rita paskaidroja, ka tekstilmāslā izlieto ne tikvien šķiedras, bet arī cita veida sadzīves priekšmetus. Bija jābrīnās par viņas izdomu un mākslas izpratni, vērojot uz ekrāna datorā sakārtoto dažādo darbu klāstu. Šķiet, ar katru jaunu materiālu viņa atrod jaunu veidu, kā piešķirt tam īpaši latvisko. Šķiedru izstrādājumi ar savu mīlīgumu man atgādināja viņas māmuļu, Maiju Grendzi, lielu rokdarbnieci. Zemnieciskais strāvoja lāpstu izkārtojumā – jā, tādu ar kuŗām rok zemi – kas atēnoja dabisko kalnu izcilņus. Dažādi priekšmeti viņu uzrunā un viņa piešķir tiem krāsu un simbolismu. Ritas visspilgtākais darbs ir Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekts 2017. gadā. Grāmatas, kas bija glabātas pagrabā, piedzīvoja plūdus. Ko nu? Ritas vizuālā valoda ierunājās, un viņa grāmatu lapās saskatīja latviskus rakstus. Grūti aprakstīt šī darba pozitīvo strāvu, bet simboliski, grāmata bija atradusi jaunu veidu, kā paust latviskumu un izstarot gaišumu Latvijas Gaismas pilī.

Jūsmīgi aplausi. Kājās piecēlušies apmeklētāji izteica pateicību un lepnumu par pašu māju mākslinieces panākumiem un devumu.

Mākslas instalācija Latvijas Nacionālajā bibliotēkā 2017. gadā

// FOTO: Jānis Hāzners

skola), Karīna Foltzere, pārzine un vadītāja (Klīvlāndes draudzes skola un Klīvlāndes tautasdeju grupa "Pastalnieki"), Kārlis Blūms (neklātienē, Klīvlāndes sporta grupa). Draudzes Dāmu komitejas apbalvojumu nesēn

lites svētības izlūgtā mielaista baudīšanas, sekoja Ritas Grendzes stāstījums par savas mākslas iedvesmām un tapšanu.

Sirsnīga un draudzīga, Rita kavējās savās bērnības un jaunības atmiņās Klīvlāndē. Lika

viņu valodā plūstoši un skaisti viņa aprakstīja savus gaismas meklējumus mākslā.

Rita Grendze ir studējusi tekstilmākslu, iegūstot bakalaura gradu Klīvlāndes Mākslas institūtā (Cleveland Institute of

Čikāgas Korporāciju kopa Kalpaka piemiņas dievkalpojumā

Pirmā rindā no kreisās: J. Meisters, Bev!, Ukrainas katoļu baznīcas rev. *Serhiy Kovalchuk*, Ciānas draudzes mācītāja Gundega Puidza, Sv. Pēterā draudzes mācītājs Ojārs Freimanis, Ciānas Draudzes priekšniece Silvija Kļaviņa-Barshney, E. Antens, Fr. Liv!

Otrā rindā no kreisās: R. Blumbergs, Lettg!, N. Zuševics, Gers!, I. Zuševics, Gers!

Čikāgas Korporāciju Kopa (ČIK!K!), kā citu gadu piedalījās ar goda sardzi Kalpaka dievkalpojumā, šoreiz Ciānas baznīcā Čikāgā, 2023. gada 12. martā. Kalpaka atceres dievkalpojums šogad

bija Sv. Pēterā un Ciānas draudzēm kopīgs, Ciānas baznīcā. Sprediķus lasīja visi trīs mācītāji. Pēc dievkalpojuma bija kafijas galds un pārrunas par Ukrainu. Piedalījās arī ukraiņi un ukraiņu izcelsmes dalībnieki. ČIK!K! pastāv kopš 1950. gada un visus šos gadus ir bijusi aktīva, rīkojot dažādus sarīkojumus. ČIK!K! ir piedalījies ar goda sardzi Kalpaka dievkalpojumā katru gadu kopš 1955. gada.

ČIK!K! ziedos Ukrainas atbalstam.

JURIS MEISTERS,
Bev!,

ČIK!K! t/l seniors

LIDIJA
OZOLIŅA

Neretas sešklasīgās skolas pārzinis Arturs Jurkovskis pirms 90 gadiem 1933. gada martā nodibināja 116. Neretas mazpulku. Pirmais lielais pasākums, kurā neretieši vēroja mazpulku darbu, notika Koknesē 1933. gada oktobrī. Tie bija pirmie Pļaujas svētki Latvijas republikā. Toreiz skolas pārzinis un mazpulka vadītājs Jurkovskis nolēma, ka

ka sākumā tur vairāk publicēti raksti par mazpulku organizēšanu, to dibināšanu, vadišanu. Taču jau 1934. gadā publikācijas stāsta par novadu lauksaimniecības izstādēm, kurās piedalās, saņem godalgas un atzinības arī mazpulki. Bet 1935. gada laikraksti ziņo par mazpulku ražas skatēm vietējos mazpulkos.

Par 116. Neretas mazpulka

savas zemes, tādēļ rozi iestādīja pie mātes brāļa jaunsaimniecībā. Kad Ēriku iesauca vācu leģionā, atvadoties viņš teica: „Lai roze aug pie jums. Kad atnāksu no kara, tā jau ziedēs.” Ēriks krita frontē trešajā dienā pēc nosūtīšanas uz kaujas lauku. Bet Jurkovska rozes Neretā joprojām zied!

Skolotājs Arturs Jurkovskis emigrēja uz ārzemēm 1944. gadā.

bības virzieniem, simboliku, pēc tam meklējām un iepazīnām materiālus par 116. Neretas mazpulka vēsturi. Kad tuvojās pavasaris, veicām eksperimentus dabā un klasē. Nodarbibās laukā mācījāmiešus pazīt kokus un augus. Klasē sējām kastītēs puķes, stādījām sīpolus un vērojām, kā tie aug. Pavasara Pieteikumi gan bija kaut kas jauns un neiz-

kultūraugu sēklu, gan zālāju sēklu fonda papildināšanā, gan augšnes pētījumos. Esam vākuši zīles un paši sējuši, audzējuši ozolus zaļai Latvijai.

Gadi iet, un uzkrāta pieredze gan pedagogiskajā darbā, gan interešu izglītībā.

Šobrīd mazpulkā notiek paudžu maiņa, un mazie mazpulcēni turpina darboties.

1939. gada jūnijā mazpulku nometne Neretas dzirnavu salā

Vasaras skoliņa Pilskalnē 2020. gadā

aktīvākajiem dalībniekiem, kas vasarā bija izaudzējuši lielākos, skaistākos dārzeņus, svētki jāredz, lai gūtu jaunas zināšanas, ierosmi, lai redzēto varētu sanākmē parādīt citiem. Par šo braucienu stāstīja bijušais skolnieks Arturs Vaidziņš: „Skolotājs līdzī paņēma pulciņa priekšnieku A. Orleānu, mani, Možeiku, Vilmu Niedru. Uz Koknesi braucām ar vilcienu. Izkāpuši tūlīt gājām uz izstādi. Tā bija ļoti plaša, jo uz to bija atvests labākais no visas Latvijas. Lopkopji bija atveduši pienīgākās govīs, smalkvilnas aitas, cūkas, zirgus, putnkopji – dažādas vistu, piļu, zosu un tīturu šķirnes. Dārzkopji rādīja lielus, skaistus dārzeņus: kāpostus, burkānus, bietes, kāļus, dažādas pupu un zirņu šķirnes. Taisni acis reiba visu to skatoties. Tur piedalījās arī mazpulki, kas pirmie sākuši darboties.”

Pēc izstādes apskates skolotājs vedis audzēkņus iepazīstināt ar Kokneses skaistākajām vietām, tajā skaitā, uz Kokneses pilsdrūpām. Nākamajā, 1934. gada pavasarī, skolotājs Jurkovskis kopā ar diviem zēniem un divām meitenēm braukuši uz Pļaviņām ciemos pie rakstnieka Jāņa Jaunsudrabiņa un veduši gan ābeliņu, gan ogulāju, ceriņu un dažādu ziemciešu puķu stādus. Skolotājs un rakstnieks bijuši draugi jau no bērnības. Stādus iestādījuši un gājuši apskatīt dolomīta krastus, papriecāties par Daugavas krācēm.

Ko darīja 116. Neretas mazpulks Latvijas brīvvalsts laikā? Mazpulcēni piedalījās visās Latvijas mazpulku aktivitātēs – piecīņās, izstādēs, skatēs, nometnēs, svinēja svētkus un strādāja. Par to liecina tā laika skolēnu atmiņas, preses materiāli, arhīvi. Pārļaujot vecās avīzes, redzams,

dzīvi laikā no 1937. līdz 1939. gadam raksta ne tikai laikraksts *Jēkabpils Vēstnesis*, bet arī *Brīvā Zeme* un žurnāls *Mazpulks*. Tā *Brīvā Zeme* 1937. gada 15. janvārī ziņo, ka Neretā pie skolas darbojas 116. mazpulks ar 32 dalībniekiem un 116. skautu vienību ar 30 dalībniekiem, bet šī paša gada otrajā numurā žurnāls *Mazpulks* raksta, ka 116. Neretas mazpulkam pievienots 607. Neretas – Riekstiņu mazpulks.

Svarīgs notikums mazpulka vēsturē bija 1937. gada 4. jūlijā, kad svinēja Karoga iesvētīšanas un Svinīgā solījuma svētkus Neretas sešklasīgajā pamatskolā. Karogu mazpulkam dāvināja Jūlijs Vitolīņš, lauksaimnieks, bet to iesvētīja Neretas luterāņu draudzes mācītājs Alfreds Dellerts. Šajos svētkos Svinīgo solījumu nodeva 11 mazpulcēni, un to pieņēma Jēkabpils novada inspektrese agronome R. Kundziņa. Pēc oficiālās daļas svētku dalībnieki noskatījās A. Lūša lugas „Zeme un zelts” brīvdabas izrādē. Šī sarīkojuma atlikumu 42.– Ls organizatori un pagasta valde dāvāja mazpulkam šautenes iegādei.

Kas bija šo bērnu vecāki? Laukskārdnieki, gājēji, saimnieki, jaunsaimnieki, Neretas pagasta vecākais... Kāds liktenis sagaidīja mazpulcēnus līdz ar Latvijas neatkarības zaudēšanu? Karš izmētāja mazpulcēnus pasaulē. Arturs Jurkovskis bija iekārtojies siltumnīcu un koku skolu savā īpašumā. Skolotājam bija sapnis selekcijas ceļā izaudzēt jaunu parka rožu šķirni bez ērkšķiem un sala izturīgu. Šos jaunās rožu šķirnes stādīņus viņš dāvināja mazpulcēniem 6. klases izlaidumā. Arī Ērikam Volgastam vadītājs uzdāvināja rozi. Puiša vecāki bija laukskārdnieki, bez

Ar valdības rīkojumu 1941. gada martā sabiedriskās organizācijas Latvijā tika likvidētas. Arī Latvijas mazpulki. Tomēr mazpulku kustība turpinājās trimdā. Anglijā 1989. gadā izdotajā žurnālā *Mazpulks* agronoms Jānis Daģis, kas Latvijas mazpulku organizācijas priekšsēdis trimdā, rakstīja: „Nākotnes brīvā Latvija kā lauksaimniecības zeme nav iedomājama bez mazpulku organizācijas.”

* * *

Neretas kaimiņpagastā Pilskalnes skolā mazpulku vadīju no 1996. gada. Pilskalnes mazpulks līdz skolas slēgšanai 2009. gada vasarā bija viens no aktīvākajiem Latvijā. Piedalījāmiešus rudens darbu skatēs, vasaras nometnēs gan Latvijas mērogā, gan savā rajonā.

Biedrība „Latvijas Mazpulki” atjaunotajā Latvijā izauklēta kopā ar gudriem vadītājiem. Izstrādāti konkrēti mazpulku daba virzieni patriotiskajā un darba audzināšanā, veselīga dzīvesveida popularizēšanā, visā Latvijā kopīgi veidotas mazpulku tradīcijas. Žēl to visu pamest un nenodot tālāk novada vecākiem un jauniešiem. Tāpēc 2009. gada septembrī pieņēma Neretas vidusskolas direktores Laimas Grebskas priekšlikumu atjaunot 116. Neretas mazpulku – gandrīz 69 gadus pēc tā likvidēšanas.

Mazpulka atjaunošanas sanāksme notika trešdien, 2010. gada 20. janvārī. Mazpulka valde sapulce ievēlēja Ēlinu Seņkovu, Lindu Dubrovsku, Kintiju Venskoviču – čaklas, nopietnas, atbildīgas meitenes. Par mazpulka vadītāju apstiprināja mani.

Pirmajās nodarbībās iepazīnāmie ar Latvijas mazpulku organizācijas vēsturi, statūtiem, dar-

protams, bet varonīgi mēģinājām. Mācījāmiešus praktiski būt mazpulcēni, ievērojot ābola lapās ielikto nozīmi: krāt gudrību un domāt gaišas domas, darīt labus darbus, būt sirsnīgiem un iejutīgiem, sargāt savu un citu veselību, veikt labus un vajadzīgus darbus.

Mazpulcēnu labo darbu saraksts (talkas, palīdzība citiem, darbība vietējā pašvaldībā) ir krietni garš.

Pirmās iemaņas sava ieguldītā darba, izaudzētā vērtēšanā, sagatavošanā pārdošanai, grāmatveidības aprēķinos mazpulcēniem sniedza dalība Rudens gadatirgos Neretā, Aizkrauklē, kur mazpulcēni par draudzīgām cenām pārdeva mazpulka dārzā audzētos sīpolus, krūmpupiņas, mājās audzētās puķes, pašdarinātas rotas. Trūcīgākiem un veciem cilvēkiem mazpulku dārzā audzētos sīpolus mazpulcēni dāvināja.

Laikmeta, tehnoloģiju nestās pārmaiņas, mazo skolu slēgšana un reģionālās reformas veicinājušas cilvēku aizplūšanu no laukiem. Tas savukārt izraisījis arī mazpulku skaita samazināšanos reģionā. Šobrīd Aizkraukles novadā darbojas divi mazpulki – 116. Neretas un Daudzeses. Laikā no 1996. gada līdz 2009. gadam bijušajā Aizkraukles rajonā darbojās vismaz septiņi, bet perioda vidū pat 13 mazpulki.

Cauri laikiem galvenie Latvijas Mazpulku darbības virzieni paliek nemainīgi – tie ir lauksaimniecības darbi, amatniecība zēniem, rokdarbi meitenēm, novadpētniecība. Mainās saturs atbilstoši savam laikam, kad ienāk tehnoloģijas. Tagad mazpulcēni sadarbibā ar lauksaimniecības, dabas zinātņu pētniekiem piedalās nopietnos projektos gan

* * *

Uzziņai. Mazpulku kustības pirmsākumi meklējami ASV 19. gadsimta nogalē. Pamazām mazpulku ideja iesakņojās visās Eiropas lauksaimniecības zemēs. Kārlis Ulmanis emigrācijā pavadītajā laikā Amerikā, Nebraskā, iedvesmojās idejai, ka arī Latvijā jaunatnei vajadzīga īpaša organizācija, kas veltītu plašāku uzmanību lauksaimniecībai un sabiedriskās dzīves izkopšanai. Viņš sāka par to rakstīt presē un populārizēt šo ideju. Iedvesmas radīti, Latvijā Mazpulki tika nodibināti 1929. gadā. Mazpulkus dibināja ne tikai laukos, bet arī pilsētās – pie pamatskolām un vidējām mācību iestādēm. Dalībnieki mācījās mājturības pamatus, mājamatniecības darbus, iepazīna tehniku, kopa izmēģinājumu lauciņus, nodarbojās ar sportu un māksliniecisko pašdarbību u.tml. 1933. gada vasarā jau darbojās 123 mazpulki ar 1976 dalībniekiem. Galvenā ideja bija mazpulku dalībniekiem iemācīt saprast, ka strādājot lauksaimniecībā un mājamatniecībā, audzējot dažādus augus un dzīvniekus, vērojot to attīstību, redzot savus sasniegumus un materiālos ieguvumus, cilvēks aug, attīstās un izveidojas stiprs miesā un garā. Arī Latvijas Mazpulki, tāpat kā ASV 4H klubi, pieņēma četrlapu ābola lapu par savu emblēmu, kas senajiem latviešiem bija laimes nesēja zīme.

Līdz 1940. gadam organizācija apvienoja 1100 mazpulkus ar 44 200 biedru, kad okupācijas režīms apstādināja organizācijas darbību. No jauna mazpulku kustība Latvijā atsāka savas organizācijas darbu 1989. gadā.

LIDIJA
OZOLIŅA

“Dainu Latvija zied” – skaists nosaukums dzejoļu krājumam! Šo grāmatiņu dzejniece Zenta Liepa 1988. gadā veidoja no laikrakstā *Laiks* un citos trimdas preses izdevumos publicētajiem dzejoļiem, gaidot savu nākamo jubileju. Te septiņās nodaļās apkopoti 52 dzejoļi, kas publicēti presē laikā no 1977. līdz 1987. gadam un nav ietverti iepriekšējos krājumos. Tātad – jauns dzejoļu kopums, kuru nedrīkst izkaisīt pasaules vējos, veidots ar mērķi saglabāt nākotnei.

Lasot bibliografu sastādīto oficiālo informāciju par dzejnieces Zentas Liepas daiļradi, rodas jautājums – šī dzejnieces grāmata ir desmitais vai vienpadsmitais autores krājums? Vai šeit pieminams arī latviešu bēgļu nometnēs Vācijā 1945. gadā rokrakstā izveidotais dzejoļu krājums “Tēvzemei”? Apjoma ziņā tas bija ievērojams – vairāk nekā 30 dzejoļi. Autobiogrāfijās ziņots, ka viņas pirmās divas grāmatas iznāca trimdā Vācijā: “Mēness akmens” (1949) un dzeja bērniem “Ziemsvētki Zaķu ciemā” (1949). Pārējās grāmatas iznākušas ASV: “Dzintara meklētāja” (1954), “Vaļa gredzens” (1965), “Gaismas sijātājs” (1969), “Mazā zeme” (1971), “Atspulgas nams” (1974), “Zvaigžņu gaisma, sniega gaisma” (1975), “Mans logs” (1977), “Divas saules” (1982).

Oficiālā bibliogrāfija teic, ka “Dainu Latvija zied” ir desmitais krājums, turklāt izdots 1988. gadā. Tas nav atrodamas nevienā bibliotēkā, ne kādā bibliografiskajā reģistrā. Dažviet rodama piebilde, ka izdots pēc dzejnieces nāves. Kas izdevis? Kur palicis? Kas noticis?

Izrādās, ka vēlējumu izdot krājumu “Dainu Latvija zied” Zenta tuviniekiem nodeva īsi pirms aiziešanas Mūžībā Bronksas slimnīcā 1988. gada septembra sākumā. Manuskriptu vājiniece kā lielu dārgumu paņēma līdzī uz ārstniecības iestādi. Dzejnieces Zentas Liepas pēdējā vēlēšanās, tuvākajiem cilvēkiem aizgājējās izteikta, palika kā uzdevums. Tomēr ne tik viegli realizējama. Zentas dzīvesbiedrs Edmunds skumju sagrauzts. Māsai Ainai, māsas Mildas bērniem tantes aiziešana negaidīta. Citiem radiem tāpat visādas rūpes...

Latvijā sākās Trešās Atmodas vēsmas. Trimdas latviešos pamodās cerība beidzot ieraudzīt dzimteni. Vienlaicīgi radās nedrošība, šaubas par Latvijā notiekošo. Vairbūt uzreiz neatgriezties, bet atbraukt paskatīties, satikties ar radiem? Vairbūt tomēr doties uz palikšanu dzimtenē, meklēt saites ar bijušo? Jaunā situācija un daudzi nezināmie uz brīdi novirzīja domas par Zentas pēdējās grāmatas izdošanu uz tālāku nākotni. Cauri šaubām un pārmaiņām radi manuskriptu tomēr nosargāja, atveda uz Latviju. Taču dažādu iemeslu dēļ tikai 21. gadsimta divdesmitajos gados radās situācija dzejnieces Zentas Liepas pēdējās dzejoļu grāmatas izdošanai.

Pārlietot Zentas Liepas mašīnraksta manuskriptu datorrakstā, nācās iedziļināties katrā autores dzejas rindā. Izlasot visu grāmatu, modās sajūta, ka brīdis ar autores dzeju vadīts sevišķi skaistā, brīnumainā pasaulē, kur nav dienas skaļuma un šaubu.

dzejas iekšējo formu. Turklāt, no stila paņēmieniem viņa pamatā izmantojusi atkārtotumu. Atkārtoti uzsvērtais uzrunā lasītāju, iespiežas atmiņā. Brīžiem atkārtotas atsevišķas rindas, brīžiem viss pants vai tikai kāds vārds. Zenta Liepa gandrīz visus

tene, tēvzeme u.tml. Zenta Liepa tikpat kā neizmanto spilgtus epitetus, tomēr spēj parādīt ilgas pēc mājām, svešinieces izjūtas mītnes zemē. Dzejniecei piemīt īpatnēja pasaules izjūta, tās redzējums, pārdzīvojumi, ko viņa pratusi izteikt sev raksturīgā dzejā. Kaut arī dzīve piespiedusi Zentu Liepu dzīvot tālu prom no Latvijas, svešums nav sagūstījis viņas garu, dvēseli un talantu. Trimdā dzejniece rada dzeju dzimtenei:

*No saplošītas dziesmas
Vēl dzīvajām šķiedrām,
No sabirzuša sapņa
Mirdzošām drumslām,
Salieku, sasleju,
Ceļu no jauna...*

(Dzejolis “Ceļu no jauna”)

Zentas Liepas dzeja nav asa, šķautņaina. Tā nes iekšēji rimtu, gaišu starojumu, īpatnēju domu un pasaules redzējumu, filozofiju, kurā sajūta var tikai lasītājs pats divatā ar dzejas grāmatu. Jāpiebilst, ka ikkatrs dzejolis no lasītāja prasa iedziļināšanos, domas koncentrēšanu uz lasāmajām rindām. Turklāt katrs dzejolis ir kā atsevišķs, nobeigts literārs vai filozofisks darbs. Tos nevar lasīt vienu pēc otra straujā ritmā. Pēc katra dzejoļa lasītājam nepieciešams pārdomu brīdis, lai apdomātu izlasīto.

“Dainu Latvija zied” – pēc oficiālajiem bibliografiskajiem rādītājiem desmitais Zentas Liepas dzejoļu krājums nu, 2023. gada pavasarī sagaidījis pirmizdevumu. Tā ir simboliska dzejnieces atgriešanās Latvijā, pārnākšana mājās mēnesī, kad dzejniece svinētu 111. dzimšanas dienu.

Krājums ir ceļā pie lasītāja, sagatavots izdošanai apgādā “Laika Grāmata”.

Sekoiet reklāmā!

Krajevskas ūdensdzirnavas un Nereta, Jānis Krajevskis un viņa ģimene, īpaši viņa meitas Zentas ieguldījums latviešu tautas kultūras slāņos pelnījuši atklātību, atgādinājumu. Krajevsku dzimtas likteņi laikmetu lielajos notikumos iezīmējas ar savu nozīmīgumu ne tikai viņu pašu dzīvēs, Neretas attīstībā un sabiedriskajos notikumos, bet arī atstājuši devumu Latvijas un tautas vēsturē 20. gadsimtā. Zentas Krajevskas, Jāņa meitas, dzīves stāsts un literārā devuma apskats Latvijas un pasaules ceļos 20. gadsimtā ir šo eseju uzmanības centrā.

Tāpēc, lasītāj, apsēdīsimies vakara klusajā stundā ērtā zvilnī pie gaišākās lampas ar grāmatu rokā! Atvērsim to, lai sekojot Zentas pārdzīvojumiem, paceļotu laikā, ieskatoties 20. gadsimta cilvēku likteņos, darbos Neretā, Latvijā, plašajā pasaulē! Par līdzgājējiem ņemsim Neretas ūdensdzirnavu saimnieku Jāni Krajevski un viņa ģimeni, arī neretiešus. Mēģināsim iejusties Jāņa Krajevskas meitas Zentas Liepiņas trimdinieces gaitās. Ieskatīsimies dzirnavnieka meitas tapšanā par dzejnieci Zentu Liepu.

Kāpēc esesjas? Tāpēc, ka daudz nezināmo, daudz tikai nojaušamais. Tāpēc, ka nav būs līdzās un kopā laikā un telpā. Tomēr ir laikabiedru stāsti, dokumentālas liecības, dzimtas atmiņas un arhīvi, laika un telpas vēsturiskie fakti, informācija presē. Līdz ar to šis ir autores personisks redzējums, pārdomas, secinājumi par to laiku un telpu, kurā auga, dzīvoja, darbojās Neretas dzirnavnieka Jāņa Krajevskas meita Zenta.

*Mums visiem viena
Mūžam skumja vientulība
Un gaiša draudzība-*

*Puķei, kokam, vējam,
Zvaigznei un cilvēkam.*

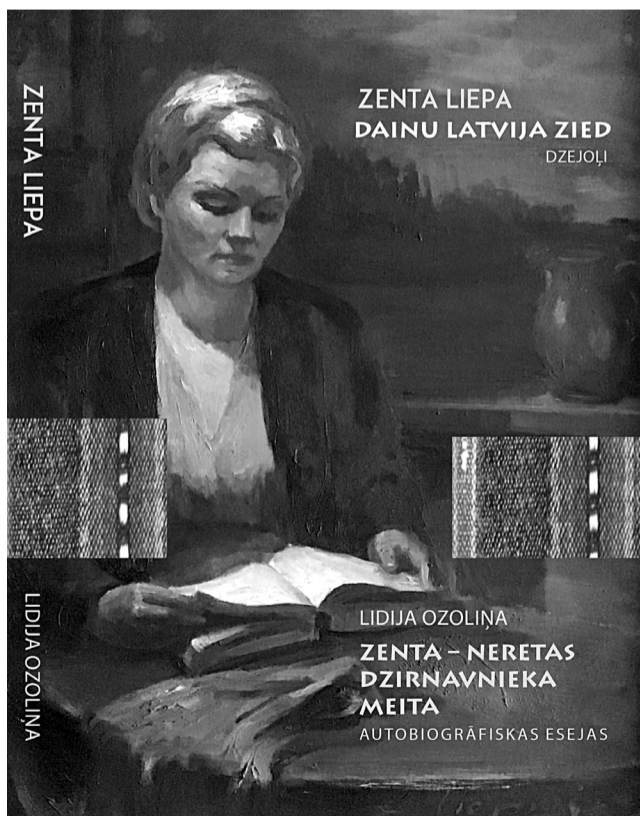
*Gaisma sastop gaismu,
Stars staru,
Ziedēšana ziedēšanu.*

*Mēs daļa no visa,
Un mēs vientuļi visumā,
Bet vai tādēļ rimstam
Starot, ziedēt, vilņot, būt-
Zvaigznes mūžu, puķes mūžu,*

*Cilvēka sāpīgi
Brīnumaino mūžu.*

(Zenta Liepa.
“Mēs daļa no visa.” –
Ceļa Zīmes. Nr.61.,
01.01.1981.)

No grāmatas sastādītājas Lidijas Ozoliņas esejam par Zentu Liepu.

Tā bija pārliecība, ka autores dzejā ir tikai gaiša burvība, kāds tikko nojaušams brīnums un neizmērojamas ilgas pēc dzimtenes.

Kļūst saprotamas Zentas Liepas izjūtas, kad viņa, svešuma gūstīta, radījusi savu pasauli, kurā ievēd arī lasītāju. Dzejniece izveidojusi tikai viņai raksturīgu

dzejoļus rakstījusi bez atskaņām. Tomēr tiem ir savs īpatnējs ritms. Dzejoļiem ir tāds iekšējs skanējums, ko nevar vārdos izteikt. Tie jālasa un jāizjūt lasītājam pašam. Autore nav lietojusi vai gandrīz tikpat kā nelietojuši dzejas valodā ierastos epitetus, tostarp patriotiskajā dzejā ierastos, piemēram, dzim-

Reiz svešumā Zenta par sevi sacījusi, ka “dzimšanas dienas datums svešumā liekas kā svešs un nepiederīgs, bet šī diena tik sveša vairs neliekas, ja atgriežas ik gadus ar aprīļa vējiem vai nu ar pūpolu sauju tieši Pūpolu svētdienā, vai maizei smaržojot, Klusajā nedēļā, vai pat reizēm pašās Lieldienās šūpolēs šūpojoties.”

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidenta vēlēšanas Saeimā notiks 31. maijā

Valsts prezidenta vēlēšanas Saeimā notiks 31. maijā, un par 31. maiju kā datumu prezidenta vēlēšanām vienojies Saeimas Prezidijs un Frakciju padome. Atbilstoši likumam Valsts prezidenta amata kandidātu oficiālai pieteikšanai paredzēta nepilna nedēļa maija pirmajā pusē.

Valsts prezidents Egils Levits nav atklājis, vai atkārtoti kandidēs uz šo amatu. Viņš norādījis, ka tas ir Saeimas politiķu ziņā.

Latvija ANO pasaules laimīgāko valstu indeksā pakāpies uz 41. pozīciju

Somija sesto gadu pēc kārtas atzīta par laimīgāko valsti pasaulē, bet Latvija pakāpies par vienu pozīciju uz 41. vietu, lai gan joprojām atpaliek no abām pārējām Baltijas valstīm, liecina jaunākais Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Pasaules laimes ziņojums. Lietuva, kas pērn reitingā bija 34. vietā, šogad atzīta par 20. laimīgāko valsti pasaulē un ir vienīgā jaunpienācēja pirmajā divdesmitniekā. Savukārt Igaunija ieņem 31. vietu, kas ir par piecām pozīcijām augstāk nekā pērn.

Pirmajā pasaulē laimīgāko valstu trijniekā Somijai seko Dānija un Islande, bet pirmajā desmitniekā ir arī Izraēla, Nīderlande, Zviedrija, Norvēģija, Šveice, Luksemburga un Jaunzēlande.

Pētījuma autori norāda, ka Baltijas valstis pēdējo gadu laikā būtiski uzlabojušas savu sniegumu. Piemēram, Igaunija sešu gadu laikā pakāpies no 66. vietas līdz 31. vietai, Lietuva 2017. gadā bija 52. vietā un šogad ir jau 20. vietā, savukārt Latvija pirms sešiem gadiem bija 54. vietā.

Savukārt Lietuvu pirmajā divdesmitniekā apsteidz Austrija, Austrālija, Kanāda, Īrija, ASV, Vācija, Beļģija, Čehija un Lielbritānija. Vietu pasaulē 20 laimīgāko valstu vidū šogad zaudējusi Francija, kas atkāpies uz 21. pozīciju.

Dzīve Polijā atzīta par 39. laimīgāko pasaulē, Krievija ieņem 70. vietu, bet Ukraina – 92. vietu.

Latvijā sākušās starptautiskas militārās mācības “Kristāla bulta 2023”

20. martā sākās Sauszemes spēku Mechanizētās kājnieku brigādes organizētās starptautiskās militārās mācības “Kristāla bulta 2023”. Mācību mērķis ir pilnveidot NATO valstu bruņoto spēku vienību savstarpējo sadarbību, integrēt kaujas atbalsta un kaujas nodrošinājuma elementus manevra vienību atbalstam, plānot un izpildīt uzbrukuma un aizsardzības operācijas, kā

arī sertificēt NATO paplašinātās klātbūtnes Latvijā kaujas grupu.

Mācības notiek Ādažu poligonā un Ādažu un Ropažu novados, un tajās piedalās aptuveni 3000 karavīru no Latvijas, ASV, Vācijas, Lielbritānijas un NATO paplašinātās klātbūtnes Latvijā kaujas grupas. Mācības ilgs līdz 31. martam, un to laikā notiks sabiedroto bruņoto spēku gaisa kuģu, tostarp kaujas helikopteru “AH-64 Apache” lidojumi Latvijas gaisa telpā, kā arī militārās tehnikas pārvietošanās pa Latvijas galvenajiem un reģionālajiem ceļiem.

Trešās akcijas “Adijumi Ukrainas atbalstam” laikā saiziedoti 9600 kilogramu adījumu

Trešās akcijas “Adijumi Ukrainas atbalstam” laikā iedzīvotāji Latvijas pasta nodaļās nodevuši 9600 kilogramu dažādu adījumu. Trešā akcija pēc Ukrainas puses lūguma sākās 6. februārī un turpinājās līdz 17. martam, aicinot ziedot visdažādākā veida un izmēra zeķes, cimdus, šalles un cepures pieaugušajiem. Akcijas ietvaros adijumi bez maksas tika pieņemti visās Latvijas pasta nodaļās un ar tā palīdzību nogādāti biedrībai “Tavi draugi” Rīgā, no kurienes tālāk transportēti uz Ukrainu.

Kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā kopumā norisinājušās trīs adījumu akcijas Ukrainas atbalstam. Pirmā no tām sākās 2022. gada martā, aicinot ziedot visdažādākā veida un izmēra rokdarbus, kas nepieciešami gan Ukrainas karavīriem frontē, gan mierīgajiem iedzīvotājiem izpostītajās pilsētās un citās apdzīvotās vietās, gan kaŗa bēgļiem.

KNAB sācis jaunu kriminālprocesu pret Ušakovu

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) sācis jaunu kriminālprocesu pret Eiropas Parlamenta (EP) deputātu, bijušo Rīgas mēru Nilu Ušakovu, kurš ir apstiprinājis, ka viņam ir piemērots aizdomās turētā statuss. Lieta esot saistīta ar brīvbiļetēm pensionāriem, skolēniem, trešās grupas invalīdiem, kā arī bērniem invalīdiem Rīgas mikroautobusus.

Saskaņas ieskatā, Ušakovs patlaban tiek vajāts, jo pēdējā laikā pašreizējā Rīgas dome esot pieņēmusi vairākus nepārdomātus un nepopulārus lēmumus, tādējādi ar kriminālietu uzmanība no tā tiek novērsta. 2021.

gada novembrī EP atcēla Ušakovam deputāta imunitāti. Ušakovs gan saglabā EP deputāta pilnvaras, jo tās ir Latvijas valsts piešķirtas viņam kā eiroparlamentārietim un neviena cita iestāde tās nevar atņemt.

16. marts: leģionāru piemiņas gājiens, ziedu nolikšana pie Brīvības pieminekļa, diskusija Kaŗa mūzejā un koncerts Latvijas Nacionālajā bibliotēkā

Rīgā notika Otrajā pasaules kaŗā kritušo latviešu leģionāru piemiņas gājiens un ziedu nolikšana pie Brīvības pieminekļa. Pasākumu pieteica biedrības “Daugavas Vanagi Latvijā” Limbažu nodaļa.

Gājiens sākās pie Rīgas svētā Jāņa baznīcas Skārņu ielā 24, tad pa Skārņu ielu tas virzījās uz Kaļķu ielu, pa kuŗu gājiena dalībnieki devās uz Brīvības laukumu, lai pie Brīvības pieminekļa noliktu ziedus. Vēlāk Kaŗa mūzejā notika diskusija “Vēstures dramaturģija: mīti, leģendas un patiesība par latviešu leģionu pagātnē un tagadnē”. Tikšanās galvenais mērķis bija rosināt sabiedrībā diskusiju par to, kā šodien veidojas stāsts par Otrā pasaules kaŗa traģiskajiem notikumiem Latvijas un latviešu tautas vēsturē, par latviešu kaŗavīru līdzdalību totalitāro lielvaru bruņotajos spēkos, tostarp latviešu leģionā. Pasākuma laikā notika arī Latvijas Kaŗa mūzeja izdevuma “100 liecības par Latviju Otrajā pasaules kaŗā” prezentācija.

Rīgas Latviešu biedrības namā vakarpusē notika vīru kopas “Vilki” koncerts leģionāru piemiņai. “Vilku” repertuāru papildināja Latvijas dižākās kokles skanējums, koncertā piedaloties RLB Folkloras komisijas kokaļtājiem Rozītes Katrīnas Spīčas vadībā.

Vīru kopas “Vilki” repertuāra pamatā ir kaŗavīru dziesmas no visnenākajiem laikiem līdz mūsdienām. Dziesmas repertuāram tiek meklētas latviešu tautas mūzikas materiālos. Liela daļa dziesmu ir Pirmā pasaules kaŗa latviešu strēlnieku, brīvības cīnītāju, Otrā pasaules kaŗa latviešu leģionāru un nacionālo partizānu dziesmas, kuras pierakstījuši paši cīņu dalībnieki. (Foto reportāžu skat. arī 8. lpp.)

KULTŪRAS ZIŅAS

Ogrē notiks nometne “Daugavas stāsti 2023” latviešu diasporas bērniem un jauniešiem

Ogrē šovasar, no 30. jūlija līdz 4. augustam, notiks nometne “Daugavas stāsti 2023”, lai stiprinātu diasporas bērnu un jauniešu saikni ar Latviju. Nometne notiks jau piekto reizi, un pēc dažu gadu pārtraukuma nometnēm Aizkrauklē un Dignājā tā atkal notiks Ogrē. Plānots, ka nometnē piedalīsies 33 bērni un jaunieši vecumā no 8 līdz 14 gadiem, ieskaitot 26 ārzemju latviešus no Itālijas, Šveices, Grieķijas, Spānijas, Vācijas un septi-

ņus Rēzeknes novada pašvaldības ieteiktus un atbalstītus dalībniekus.

Nometnes laikā tās dalībnieki dzīvos Ogres tehnikumā, jaunieši un bērni varēs darboties dažādās jomās un aktivitātēs gan uz vietas, gan tuvākajā apkārtnē, gan arī Rīgā.

Projektu īsteno biedrība “Attīstības un inovāciju mācību centrs”. Tās sadarbības partneri ir Itālijas un Šveices latviešu biedrība “ALISI”, biedrība “Latviešu draugu kopa Atēnās”, Spānijas biedrība “LeLat”, latviešu kultūras biedrība “Saime” Štutgartē, Vācijā. Nometni finansāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds.

Rīgas Domā atkal skanēs Walcker firmas ērģeles

Rīgas Domā no 17. marta atkal sākušies vakara koncerti baznīcas lielajā zālē, kur atkal skanēs Walcker firmas ērģeles. Rīgas Domā mūzicēja Lietuvā dzīvojošais latviešu soprāns Gunta Gelgote, kuŗa kopā ar ērģelnieci Kristīni Adamaiti un flautisti Lieni Straupi-Denisjuku pievērsās Johana Sebastiāna Bacha, ar 18. gadsimta Rīgu saistītā Johana Gotfrīda Mīteļa un arī Georga Frīdriha Hendeļa mūzikai.

24. martā Rīgas Domā uzstāsies Jānis Pelše, Jānis Karpovičs, savukārt koncertam 29. martā Ilona Birģele un Līga Ivāne būs sagatavojuši pilnas Bacha mūzikas programmas. Rīgas Domā 31. marta vakarā ērģelniece Diāna Jaunzeme-Portnaja blakus Bacha ērģelmūzikai pievērsīsies arī vācu komponista Makša Rēģera opusiem. Rēģera mūzika ir īpaši piemērota Rīgas Doma romantisma stila ērģelēm.

Rīgas Doma ērģeles, kas būvētas 1883./1884. gadā, ir unikāls instruments. Tas ir vēlinā romantisma perioda ērģelbūves augstāko sasniegumu paraugs, kuŗam grūti atrast līdzvērtīgu Eiropā.

1884. gada janvārī Rīgas Domā sāka skanēt tobrīd pasaulē lielākās un modernākās 124 reģistru ērģeles, kuŗās tika izmantoti jaunākie tehniskie risinājumi. Ungāru komponista Ferencs Lista kompozīcija “Lai Dievu visi teic” komponēta ērģeļu atklāšanai.

Instrumenta konstrukcija ir 25 metrus augsta, 11 metrus plata un desmit metrus dziļa. Ērģelēm ir 6718 stabules, kas izvietotas uz 26 vējlādēm. Apmēram puse stabuļu izgatavo-

tas no koka, bet pārējās veidotas no svina un alvas sakausējuma.

Pianists Osokins Daugavpilī atklāj jauno koncertprogrammu “Osokins - Listam”

Daugavpils Vienības namā 16. martā pianists Andrejs Osokins atklāja jauno koncertprogrammu “Osokins-Listam”. Koncertprogramma ir veltījums vienam no nozīmīgākajiem 19. gadsimta klaviermūzikas komponistiem un virtuoziem – Ferencam Listam – viņa daiļradei, personībai un dzīvei.

Pianista koncerti notika un vēl notiks arī citviet Latvijā. Sadarbībā ar Ukrainas vēstniecību Latvijā un labdarības fondu Ziedot.lv uzsākta pianista iniciēta ziedojumu vākšanas akcija “Spēka deva uzvarai!”. Tās laikā cilvēki aicināti ziedot universālo maltīšu komplektu iegādei, kas sadarbībā ar ukraiņu biedrību konfederāciju “Viche” tiks nogādāti ukraiņu kaŗavīriem frontē.

Akcijā “Spēka deva uzvarai!” līdzekļi tiek vākti maltīšu komplektiem, kuŗos ietilpst pilnvērtīga maltīte, maisiņš ar reaģentu, kas, reaģējot uz 50 ml auksta ūdens, uzkarst un sniedz iespēju uzsildīt šo maltīti frontes apstākļos bez elektrības un uguns palīdzības, kā arī šokolādes un musli batoniņi, riekstu un rozīņu maisījums, auzu biežputras porcija, maize, konfektes, tēja, kafija, šokolādes dzēriens, antibakteriālas un parastās salvetes, karote.

Ziedot maltīšu komplektu iegādei var, sekojot saitei ziedot.lv/maltisu-komplekti-ukrainu-karaviriem-fronte-4479.

LNB atvērs monografiju “Vidzemes muižas un to bibliotēkas”

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) 17. martā atvēra vēsturnieces, LNB Letonikas un Baltijas centra vadītājas Kristīnes Zaļumas monografiju “Vidzemes muižas un to bibliotēkas”. Monografijas divos sējumos un vienā burtnīcā pirmo reizi apzinātas, sistematizētas un pētītas Vidzemes muižas un to bibliotēkas. Grāmatā raksturoti muižu sociālekonomiskie apstākļi, analizēta iedzīvotāju sabiedrība, kā arī muižu administratīvi teritoriālās piederības un zemes īpašumu kategorijas vairāku gadsimtu garumā, kas sniedz iespēju atspoguļot tajās veidotās bibliotēkas kā daļu no apjomīgās piesātinātās Latvijas muižu vēstures. Izdevumu var iegādāties LNB veikalā “Draugu telpa” un tīmekļvietnē eveikals.lnb.lv, kā arī Latvijas grāmatnīcās.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Dzintaru koncertzālē – koncertu serija "Teātra mūzika"

Dzintaru koncertzālē 17. martā notika koncertu sērijas "Teātra mūzika" cikls, kas veltīts Valmieras teātrim, savukārt 22. aprīlī plkst.19 izskanēs koncerts, kas veltīts Liepājas teātrim.

Februāra nogalē Dzintaru koncertzāle aicināja uz jaunu koncertu seriju "Teātra mūzika" un cikla pirmais koncerts bija veltīts Dailes teātrim. Latvijas Teātra darbinieku savienības valdes priekšsēdētājs Ojārs Rubenis mājīgā atmosfērā sarunājas ar aktieriem un muziķiem par teātri un mūziku.

Cikla otrajā koncertā Dzintaros viesojās Valmieras teātris, savukārt 22. aprīlī koncerts būs veltīts Liepājas teātrim. Koncertā izskanēs fragmenti no tādām izrādēm kā "Kaupēns, mans mīļais", "Pūt, vējiņi", "Piafa", "Agrā rūsa", "Princis un ubaga zēns", kuŗām mūziku rakstījuši Jānis Lūsēns, Kārlis Lācis, Imants Kalniņš un citi komponisti.

Rīgā un Cēsīs – festivāls "Baltijas mūzikas dienas 2023"

Cēsīs un Rīgā līdz 31. martam norit Baltijas mūzikas dienas. Festivālā gaidāmi deviņi koncerti, tostarp Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra (LNSO) koncerts koncertzālē "Cēsīs", Valsts kamerorķestra "Sinfonietta Rīga" koncerts Lielajā ģildē un Latvijas Radio koŗa koncerts Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā.

Festivālā izskanēs vienpadsmit latviešu komponistu rakstītu darbu pirmatskaņojumi.

Rīgas Domā 21. martā pirmoreiz Baltijas mūzikas dienās skanēs ērģelmūzikas koncerts, kurā uzstāsies saksofonists Aigars Raumanis un ērģelnieks Aigars Reinis, izpildot Andra Dzenīša, Artura Maskata, Alises Rancānes, Tenu Kervitsa un citu komponistu skaņdarbus.

Lielajā ģildē 24. martā uzstāsies "Sinfonietta Rīga" un diriģents Normunds Šnē, kā arī sitaminstrumentālists Guntars Freibergs. Klausītājiem atskaņos Jāņa Petraškeviča kamersinfoniju, Platona Buravicka jaunradu orķestrim, kā arī Justīnes Repeckaites un Madli Marjes Gildemanes skaņdarbus.

Rīgas Latviešu biedrības namā 26. martā uzstāsies trīs ansambļi – viens no Latvijas, viens no Lietuvas, viens no Igaunijas. Savukārt festivāla fināls izskanēs 31. martā Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā, kur uzstāsies Latvijas Radio koris un diriģents Kaspars Putniņš. Koncertā atskaņos komponistes Rutas Paideres jaundarbu un citus skaņdarbus.

Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā svinēs Lielo dienu

Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā 18. martā notika Lielās dienas svinības. Latvijas Universitātes Libiešu institūts sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju un Latvijas Nacionālo kultūras centru 2023. gadu izsludinājis par Libiešu kultūrvēsturiskā mantojuma gadu, tāpēc arī Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā, Lielo dienu svinot, šogad īpaši izceltas senās libiešu pavasara ritu tradīcijas, kuras vadīs Rīgas folkloras draugu kopa "Skandinieki".

Svētku gaitā tika godināta Saule, Zemes un Ūdens māte, gatavotas dzīvības rikstes, modināti putni, veikti šupoļu pušķošanas un vērsanas rīti. Pie Vidzemes sēta krāsoja olas, notika olu kaujas un radošās darbnīcas bērniem spēles un rotaļas, skanēja Lieldienu dziesmas, Valmieras etno kokļu grupa "Ilgō" spēlēja kokles, bet Rīgas Danču klubs iegriezta dančus.

IN MEMORIAM

Viktors Hausmanis (1931-2023)

Nodzīvojis gaŗu, darbīgu un piepildītu mūžu, deviņdesmit viena gada vecumā Mūžības ceļos devies literātūras un teātra vēsturnieks, pētnieks un daudzu grāmatu autors Viktors Hausmanis. Sava darba mūža lielāko daļu saistījis ar Zinātņu Akadēmijas Valodas un literātūras institūtu, kas tagad pārsaukts par Latvijas Universitātes Folkloras, literātūras un mākslas institūtu. Lielu laiku bijis direktora vietnieks, pēc tam direktors.

Daudz darba un laika veltījis latviešu literātūras jautājumiem, bet milzums pūļu bija ziedots institūta kopīgajam loļojumam – Raiņa Kopotu Rakstu zinātniskajam izdevumam, kas, būdams modernās latviešu literātūrzinātnes paraugs, reizē ir arī pieminēklis Viktora Hausmaņa zinātnieka darbam.

Hausmanis bezgalīgi mīlēja teātri. Jau kopš jaunības gadiem izmēģinājis spēkus aktiermākslā, tēlojot dažādās amatieru izrādēs, kur vienmēr pietrūka vīriešu lomu tēlotāju, viņš sevi atrada teātra kritikā. Jau kopš pagājušā gadsimta piecdesmitajiem gadiem atklātībā parādās recenzijas un vērtējoši apskati. Kritika darbam klāt nāk teātra darbu populārizējošas aktivitātes – lekcijas, skatītāju konferences, radio un televīzijas pārraides. Viktors Hausmanis ar skatītājiem runā sirsnīgi, vienkārši un labvēlīgi, viņu uzklausa labprāt. Gadu desmitus viņš ir sabiedriskās un kultūras dzīves centrā, savu aizraušanos un teātra mīlestību nesot skatītājos.

Tapušas arī teātra personībām veltītas grāmatas - par dramaturgiem – Ādolfu Alunānu, Rūdolfu Blaumani, Hariju Gulbi, par aktrīsēm Līliju Ēriku, Līlīti Bērziņu, Almu Ābeli, Veltu Līni, režisoru Felicitu Ertneri. Apliecinājis mīlestību savas dzimtās puses teātra vēsturei, rakstot par aizmirstībā nogrimušo Jelgavas teātri un tā aktieriem.

Milzu enerģiju veltījis trimdas drāmas un teātra izpētei, pievērsoties Mārtiņa Ziverta un Anšlava Eglīša veikumam. Sastādījis un līdz lasītājiem dzimtenē novedis abu šo autoru lugu izdevumus, sacerējis apceru krājumus par latviešu teātra aktivitātēm itin visos kontinentos, lasītāju ieskatam sapulcējot vienuviet visus latviešu teātra profesionāļus, entuziastus, amatierus, lai apliecinātu to radošo spēku, kas piemīt latviešu teātriniekam un viņu skatītājiem. Te nu viņi ir visi reiz noklusētie, nepiemēnītie, padomijā it kā aizmirstie. Un tikai profesionāls pētnieks spēs iztēloties, cik pūļu prasījis šis godprātīgais vākums. Par to aizgājējam milzu pateicība! Tāpat kā par arvien precīzo un atsaucīgo sadarbību ar *Laika* redakciju, ne veltī gadu gaitā V. Hausmanis kļuvis par lasītāju iecienītu autoru. Paldies!

Atliek tikai noliekt galvu mūža darbu priekšā, sakot pēdējās ardīvas pētniekam un *Laika* autoram.

Cepļa kalnā "Skandinieku" vadībā notika putnu modināšanas rituāls. Putnu modināšana ir sena, tieši libiešiem raksturīga tradīcija. Tā saistās ar Baltijas jūras somu mītiskajiem priekšstatiem par pasaules izcelšanos no ūdensputna olas, tāpēc putni ir izmantoti senajās rotās, piemēram, plaši pazīstami ir tā dēvētie "libiešu putniņi" – piekariņi, kas atrodami arheoloģiskajos materiālos libiešu savulaik apdzīvotajās vietās, putni redzami arī klinšu gleznojumos Karēlijā, Somijā un citviet.

Putnu modināšana, kas libiešiem iezīmē gada sākumu un visa dzīvā atmošanos, ir šī senā mīta atbalss. Libiešu tradīcija sakņojas tradicionālā uzskatā,

ka gājputni rudenī neaizlido, bet ziemu pārļaiž jūras, upes vai ezera dibenā vai krastā, un pavasarī tie jāmodina, norāda Rimšēviča.

Rīgā notiks Lielās dienas Saules sagaidīšanas rituāli

20. martā Rīgā folkloras kopu pavadībā notika vairāki Lielās dienas sagaidīšanas rituāli. Saules sagaidīšanas pasākumi notika trīs vietās – Arkādijas parkā, Lucavsālā un pirmo gadu arī Zaķusalā. Bez Saules sagaidīšanas notika arī tādās rituālās darbības kā putnu dzīšana, gavilēšana, šautru mešana, šupoļu rotāšana, mutes mazgāšana un citas.

Ziņa apkopojā Sallija Benfelde

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

JURIS
LORENCIS

Rīgā, Brīvības un Elizabetes ielu stūrī, atrodas lepna piecstāvu ēka, tautā saukta par “prezidentu māju”. Tās adrese – Brīvības 38. Nams ar īpašu, visai pretrunīgu vēsturi. Ceturtajā un piektajā stāvā šodien dzīvo bijušie Valsts prezidenti Guntis Ulmanis un Vaira Vīķe-Freiberga. Savukārt trešajā stāvā, dzīvoklī ar numuru 4, atrodas rakstnieka Andreja Upīša (1877-1970) memoriālais muzejs. Nams celts 1911. gadā bankas vajadzībām pēc latviešu architekta Ernesta Poles projekta. Šodien ēka pieder valstij, arī pats A. Upīša muzejs ir Kultūras ministrijas pārziņā. Namā savulaik dzīvojuši: Aspazija, Mārgeris Skujenieks, mākslinieki Romans Suta un Aleksandra Beļcova, grāmatizdevējs Jānis Rapa, diriģents Leonīds Vīgners. Īpaši interesanta vēsture ir dzīvoklim nr. 4. Līdz 1940. gadam tajā dzīvoja Valsts prezidents Alberts Kviesis, kopš 1946. gada – diriģenta Arvīda Jansona ģimene. Rakstnieks A. Upīts te apmetās 1951. gadā. Šajā laikā gandrīz visi dzīvokļi griezņai namā jau bija pārvērsti par tā saucamajiem “komunālņikiem”, kurus dzīvoja vairākas ģimenes un valdīja īsti padomiska gaisotne ar rindām pie tualetes un vannas istabas, vairākām gāzes plītim virtuvē un biežiem ķīviņiem. Saprotais, A. Upīts dzīvokli nen-

pirka, to viņam, kā toreiz teica, “iedeva” par īpašiem nopelniem padomju varas labā. Jo A. Upīts bija ne tikai talantīgs rakstnieks, bet arī okupācijas varas atbalstītājs, visistākais kolaborants. Viens no tā saucamās “Tautas Saeimas” delegācijas locekļiem, kuŗi 1940. gada 30. jūlijā devās pie Staļina lūgt uzņemt Latviju PSRS sastāvā. Mūža nogalē, 89 gadu vecumā, sarakstījis grāmatu “Bezsaules noriets”, kuŗā nomelnoja latviešu trimdas rakstniekus.

Par A. Upīša memoriālo mūzeju cilvēki atcerējās kādas diskusijas ietvaros, kas nu jau vairākus mēnešus nerimst Latvijas sabiedrībā. Proti – pie Rīgas “okupekļa” un citu Latvijas okupāciju slaveno pieminekļu nogāšanas nevajadzētu apstāties. Ka nepieciešams atvadīties no visa, kas kaut kādā veidā atgādina par Padomju savienību, Krievijas impēriju, okupāciju un kolaboracionismu – no pieminekļiem, ielu nosaukumiem utt. Kandidāts uz nojaukšanu ir arī A. Upīša piemineklis, kas atrodas Kronvalda parkā blakus Kongresu namam. Patiesībā šī diskusija pieņemas spēkā, un iemesls tai nav tikai kaŗš Ukrainā. Aizvien uzstājīgāk medijos un sociālajos tīklos izskan apgalvojumi, ka bijušajiem kompartijas biedriem nevajadzētu atrasties politikā, ieņemt amatus valdībā,

Saeimā, drošības iestādēs, Valsts prezidenta kancelejā. Pamatojums – kopš Latvijas neatkarības pagājuši jau 32 gadi. Vai tiešām nav iespējams atrast citus cilvēkus? Manuprāt, viens no iemesliem, kāpēc aktivizējusies šāda diskusija, ir paaudžu nomaiņa. Izauguši cilvēki, kuŗi paši nav piedzīvojuši okupācijas laiku. Un viņus nepārliecina argumenti, ka “viss jau nebija tik vienkārši”, “patiesība nav melnbalta” un “kaut kā bija jādzīvo”.

Bet atgriezīsimies pie A. Upīša. Viņa dzīves gājums līdzinās norvēģu rakstnieka, Nobela prēmijas laureāta literātūrā Knuta Hamsuna (1859-1952) biogrāfijai. Latviešu valodā tulkoti daudzi Hamsuna darbi, pirms Otrā pasaules kara pat tika izdoti viņa kopotie raksti. Pašā Norvēģijā attieksme pret Hamsunu ir pretrunīga, jo rakstnieks atbalstīja vācu okupantus un sadarbojās ar kolaboranta Kvislinga vadīto valdību. Pēc kara Hamsunu tiesāja, no cietuma viņš spēja izvairīties tikai sava cienījamā vecuma dēļ. Tas gan nenozīmē, ka no bibliotēkām tika izņemti Hamsuna darbi. Neviens nenoliedz, ka Hamsuns bija un joprojām ir viens no ievērojamākajiem norvēģu rakstniekiem. Vienkārši, lasot Hamsunu, jāatceras, kāda bija viņa attieksme pret okupācijas varu. Līdzīgi mums

jārikojas ar A. Upīti. Viņa romāni “Sieviete”, “Zelts”, “Zaļā zeme” ir paliekoša vērtība latviešu literātūrā, tāpat visos laikos būs aktuāli “Sūnu ciema zēnu” piedzīvojumi. Pavisam cita lieta ir A. Upīša statuļa. Diezin vai tai būtu jāatrodas blakus jaunajai Rīgas koncertzālei, par kādu tiks pārbūvēts pašreizējais Kongresu nams. Turklāt šis 1982. gadā atklātais piemineklis nav nekas unikāls (lai man piedod tā autors Alberts Terpilovskis), tā mākslinieciskā vērtība – apšaubāma. Tikpat labi A. Upīša tēlam varēja uzlikt Ļeņina galvu un uzstādīt jebkuŗā bijušās Padomju savienības pilsētā. Rīga tikai iegūtu, ja šis piemineklis tiktu novākts. Cilvēki jau sen paspējuši aizmirst, ka laikā no 1971. gada līdz 1990. gadam tagadējā Skolas iela tika dēvēta par Andreja Upīša ielu. Tieši tāpat Latvijas galvaspilsēta varētu iztikt bez krievu dzejnieka Puškina un Krievijas impērijas kara ministra, ģenerālfeldmaršala Barklaja de Tolli pieminekļiem. Bez Puškina, Turģeņeva un Ļermontova ielām. Bet ko darīt ar A. Upīša mūzeju? Tas varētu palikt, savā darbībā īpaši akcentējot kolaborācijas problēmu Latvijas sabiedrībā. Latvija tika okupēta, mūsu zemē ienāca svešinieki, Sarkanā armija. Bet bija cilvēki, kuŗi gaidīja šos tankus, un viens no viņiem

Brīvības 38

bija A. Upīts. Par kolaborāciju ir jārunā, par to jāatgādina vēl un vēl. Mani vecvecāki un vecāki, piemēram, zināja, ka Vilis Lācis ne tikai sarakstīja “Zvejnieka dēlu”, bet ir tieši līdzvainīgs 1941. un 1949. gadu deportācijās. Jo viņi bija aculiecinieki, kuŗi redzēja, kā tiek aizvestas radu un kaimiņu ģimenes. Savukārt man Lācis bija tikai rakstnieks, obligātā lasāmviela latviešu literatūras stundās. A. Upīša mūzeja darbinieks Arnis Koroševskis man pastāstīja kādu interesantu gadījumu. Reiz viņš esot lūdzis skolēniem atpazīt cilvēkus, kuŗu portreti novietoti pie Upīša rakstāmgalda. Blakus Ļeņinam un Rainim tur redzama arī V. Lāča jaunības laiku fotogrāfija. Kāds puika, norādot uz Lāci, apgalvojis, ka tas esot amerikāņu aktieris Džordžs Klūnijs. Patiešām, ja tā labi ieskatās, tad zināma līdzība ir...

Šodien mums jādomā ne tikai par veco pieminekļu nojaukšanu, bet arī par jaunu uzcelšanu. Latvijas neatkarības laikā izveidota tikai viena patiesi iespaidīga piemiņas vieta, kas godina mūsu tautas brīvības cīņas – leģionāru brāļu kapi Lestēnē. Bet Rīgā joprojām nav pieminekļa okupācijas varu upuriem. Acīmredzot tam vēl nav pienācis laiks.

SALLIJA
BENFELDE

Starptautiskā Krimināltiesas (SKT), kas atrodas Nīderlandē, Hāgā, 17. martā izdevusi Krievijas prezidenta Vladimira Putina un bērnu tiesībsardzes Marijas Ļovas-Belovas aresta orderi par ukraiņu bērnu deportāciju. Tiesas mājaslapā rakstīts: “Krievijas Federācijas prezidents Vladimirs Vladimirovičs Putins, dzimis 1952. gada 7. oktobrī, ir atbildīgs par kara noziegumu – nelikumīgu iedzīvotāju (bērnu) deportāciju un iedzīvotāju (bērnu) nelikumīgu pārvietošanu no okupētajām Ukrainas teritorijām uz Krievijas Federācijas teritoriju. Noziegumi, visticamāk, tika pastrādāti okupētajā Ukrainas teritorijā vismaz kopš 2022. gada 24. februāra. Ir pamats uzskatīt, ka Putins ir individuāli kriminālatbildīgs par iepriekš minētajiem noziegumiem.”

Ukrainas savākie dati liecina par 16 221 bērnu deportāciju, bet šis skaits, visticamāk, ir lielāks. Kā zināms, starptautiskās tiesību normas aizliedz pārvietot civiliedzīvotājus no teritorijas, kuŗā viņi dzīvo, uz citām. Bērni bauda īpašu aizsardzību saskaņā ar Ženēvas konvenciju.

Protams, Putina un Ļovas-Belovas stāšanās Starptautiskās Krimināltiesas priekšā ir maz ticama, jo SKT nav reālu iespēju īstenot šo personu arestu, jo Krievija nav atzinusi SKT jurisdikciju. Putina “draudziņš” un izsūtāmais zēns Dmitrijs Medvedevs

jau salīdzinājis šo aresta orderi ar tualetes papīru un draudējis, ka STK Hāgā var saņemt tiešu raķetes triecienu no Krievijas, sakot, ka “viss šajā pasaulē ir Dieva un raķešu ziņā” un ka Krievija to var izdarīt no Ziemeļjūras ar virsskaņas raķeti, kuŗu nevar pārtvert un notriekt. Krievijas Ārlietu ministrijas pārstāve Marija Zaharova jau paziņojusi, ka SKT lēmumi Krieviju neinteresē un nav saistoši. Tīkmēr Ukraina un sabiedrotās valstis, kuŗas atbalsta ukraiņus cīņā par brīvību un demokrātiju, šo ziņu uztvēra ar gandarījumu, pat prieku.

Var jautāt, kādēļ priecāties par šo aresta orderi, ja ir gandrīz neiespējami, ka Putins sēdīsies uz apsūdzēto sola? Manuprāt, precīza ir Ukrainas ģenerālprokurora Andrija Kostina atbilde: “Pasaule saņēma signālu, ka Krievijas režīms ir noziedzīgs un tā vadība un rokaspuīši tiks saukti pie atbildības. Šis ir vēsturisks lēmums Ukrainai un visai starptautisko tiesību sistēmai.”

Savukārt Ukrainas prezidents Volodimirs Zelenskis par šo lēmumu pauda: “Bērnu nošķiršana no viņu ģimenēm, atņemot viņiem iespēju sazināties ar saviem tuviniekiem, bērnu slēpšana Krievijas teritorijā, aizvešana uz attāliem reģioniem – tas viss ir acīmredzama Krievijas valsts politika, valsts lēmumi un valsts ļaunums, kas sākas tieši ar šīs valsts pirmo amatpersonu.”

Eiropas Savienības ārlietu vadītājs Žozeps Borels SKT lēmumu vērtēja atzinīgi, sakot, ka neviens vainīgais nevar palikt nesodīts. Arī ASV prezidents Džo Baidens apsveica SKT lēmumu, lai gan valsts nav atzinusi šīs tiesas jurisdikciju.

Jāpiebilst arī, ka ir ierosināts izveidot īpašu kara noziegumu tribunālu, līdzīgi kā nacistiskās Vācijas vadoņi pēc Otrā pasaules kara tika tiesāti Nirnbergas tribunālā. Ideju par šāda tribunāla izveidošanu aktīvi atbalsta arī Latvijas Valsts prezidents Egils Levits.

Jaunāko laiku vēsturē īpašs ANO tribunāls tika izveidots, lai iztiesātu bijušās Dienvidslāvijas teritorijā pastrādātos kara noziegumus. Šī tribunāla priekšā stājās arī bijušais Serbijas prezidents Slobodans Miloševićs, Bosnijas serbu līderi Radovans Karadžićs un Ratko Mladičs. Miloševićs gan nomira, nesagaidījis tiesas spriedumu, bet abiem pārējiem tiesa piesprieda mūža ieslodzījumu.

SKT Hāgā sāka savu darbu 2002. gada vasarā, un divdesmit gadu laikā Putins ir kļuvis par ceturto personu, par kuŗu izdots šīs tiesas aresta orderis.

Tīkmēr bijušais Starptautiskās Krimināltiesas prokurors Luiss Moreno Okampo norāda, ka Putins tagad ir kļuvis par bēguļojošu līderi, un līderim tā ir sarežģīta situācija. Bet Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs sociālajos tīklos aicinājis turpmāk, runājot

vai rakstot par Putinu, vienmēr atzīmēt: “smagos noziegumos apsūdzētais”.

Savukārt smagos noziegumos apsūdzētais Putins dienu pēc SKT lēmuma apmeklēja jau deviņus gadus okupēto Krimu un Mariupoli, kuŗa kopš pilna mēroga kara sākuma pagājušā gada 24. februārī ir viena no visvairāk cietušajām un iznīcinātajām pilsētām, zem kuŗas drupām joprojām, iespējams atrodas simtiem civiliedzīvotāju liķi. Pirms ieņēma pilsētu, Krievijas kaŗaspēks trīs mēnešus to bija ielencis un nežēlīgi bombardēja. Tika sabombardēti Mariupoles dzemdību nams un Drāmas teātris, nogalinot vairākus simtus mierīgo iedzīvotāju, kas teātrī vairāk nekā nedēļu centās patverties no Krievijas uzbrukuma. Masīvi uzbrukumi tika vērsti pret rūpnīcu “Azovstāļ”, kur bija paslēpušies Mariupoles aizstāvji. Atceros, kā pirms gada sarunā ar 84 gadus veco Mikolu, kuŗš visu mūžu bija strādājis “Azovstāļ” un kuŗam kopā ar mazmeitiņu un vedeklu izdevās aizbraukt no pilsētas kaŗa sākumā, viņš sacīja: “Hitlerieši Otrā Pasaules kara laikā mūsu pilsētā nenodarīja tik daudz ļauna, cik jau paspējuši izdarīt krievi”.

Ukrainī šo Putina vizīti vērtēja kā plātīšanos un maniaka izturēšanos. Mariupoles likumīgais mērs Vadims Boičenko, komentējot ziņas par Krievijas vadītāja ierašanos sagrautajā pilsētā, sacī-

ja, ka Putins ir “kaŗa noziedznieks”, kuŗš personīgi ieradās apskatīt paša pastrādātās zvērības, par kuŗām viņu kādudien arī sodīšot. “Maniaks atgriezās nozieguma vietā, lai noskatītos un pilnībā izbaudītu “Mariupoles sindromu”, kas viņam noteikti izdevās. Vizīte notika tikai un vienīgi propagandas nolūkos. Tā bija Putina atbilde uz Ukrainas prezidenta Volodimira Zelenska vizītēm frontes pilsētās Bahmutā un Hersonā. Taču, ja salīdzina šīs vizītes, tad redzam atšķirību starp mūsu valsts virspavēlnieka ierašanos pie savējiem un diktatora braucieni uz samērā drošu okupētu pilsētu. Tāpēc Putins ieradās naktī. Turklāt šajā laikā pilsētā bija atslēgti mobilie sakari un internets. Vienlaikus ielas netika bloķētas, jo paziņojums par braucieni padara to daudz bīstamāku. Iebrucēji saprot, ka Mariupolē darbojas mūsu partizāni,” sacīja Boičenko padomnieks Petro Andruščenko.

Atliek piebilst, ka, pēc Ukrainas sniegtajām ziņām, 20. martā okupantu zaudējumi jau ir 165 610 kaŗavīru.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Pirmais solis

LATVIEŠU LIKTENSTĀSTI

Rādī Latvieši

Radošā diaspora

Imants Gross pēc izglītības ir jurists, bijis pirmais Latvijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Zviedrijas Karalistē, aktīvs sabiedriskais darbinieks. Fotografēšana viņam visu mūžu bijis nopietns vaļasprieks, bijušas vairākas grupu izstādes un personalizstādes galerijās un muzejos gan Latvijā, gan Zviedrijā. Viņš ir arī viens no Rīgas Fotomēneša dibinātājiem.

Daudzas epizodes Imanta Grossa dzīvē bijušas aizraujoša filmas cienīgas – jau sākot ar piedzimšanu meža vidū Vermlandē, kas atspoguļots Alfrēda Dziļuma grāmatā, akcija par Latvijas vēstniecības ēku Parīzē vēl pirms Latvijas neatkarības atgūšanas, iesaistīšanās Baltijas Brīvības un miera kuģa braucienā, lai pievērstu pasaules uzmanību cilvēktiesību pārkāpumiem Baltijas valstīs.

Vecāku satikšanās un nonākšana Zviedrijā

Mani vecāki, Modris un Milda Gross (dz. Treiliba) pēc kara nonāca Zviedrijā, bet ne pāri Baltijas jūrai tā kā vairums latviešu.

Vācu okupācijas laikā mammu savēvēja vācu pretizlūkošanai dažādu darbību veikšanai. Bet, kad viņa pēc laika nonāca konfliktā ar vācu virsniekiem, viņa tika arestēta un nosūtīta uz Rāvensbriķas (Ravensbrück) koncentrācijas nometni Vācijas ziemeļos. Tur viņa arī iepazīs ar sagūstīto britu slepeno aģenti Odeti Čērčilu. Otrā pasaules kara beigās nometnei no vienas puses tuvojās amerikāņi, bet no otras – Sarkanā armija. Par laimi, amerikāņi piekļuva pirmie. Pēc tam mamma sāka strādāt viņu slimnīcā.

Tuvojoties kara beigām, 1944. gada pavasarī, arī manu tēvu iesauca leģionā. Sākumā viņš slapstījās, bet vasaras beigās tomēr nolēma pamest vecāku mājas Rīgā un pievienojās 15. latviešu divīzijas leģionāriem. Viņš dzimis 1926. gadā, kas bija pēdējais gadagājums, kas tika iesaukta armijā. Ģenerāļa Viļa Januma vadībā viņi cīnījās ar krieviem un devās cauri Polijai. 1945. gada aprīlī Janums saņēma pavēli doties uz Berlīni, lai pievienotos kaujām par galvaspilsētas aizsardzību. Šapratis, ka tas viss ir vājprāts, Janums neklausīja pavēlei un devās apkārt Berlīnei, lai padotos amerikāņiem un glābtu savus vīrus. Viņi visi nokļuva DP nometnē Zēdelgemā. Kādu dienu tēvs savainoja pirkstu un tika nogādāts slimnīcā, kur satika skaistu medmāsu, manu mammu.

Tēvs un māte pēc kara kādu laiku palika Vācijā, bet tad pārcēlās uz Liežu Beļģijā, kur tēvs strādāja ogļraktuvēs. Viņi arī gatavojās pārcelties uz Ameriku.

Mammas pirmais vīrs Mārtiņš Vidzemnieks bija Latvijas jūras spēku virsnieks, viņu sagūstīja

padomju okupanti un izsūtīja uz Sibīriju, kur 17 gadus nosēdēja nometnē, līdz sešdesmitajiem gadiem, kad slim un salauzts atgriezās Latvijā.

Pēc kara mamma nezināja, kas noticis ar viņas abiem bērniem Selgu un Mārci, kurus viņa bija atstājusi pie saviem vecākiem Latvijā. Vēlāk izrādījās, ka bērniem kopā ar vecvecākiem un mammas māsu izdevies aizbēgt pāri Baltijas jūrai uz Zviedriju. Toreiz cilvēki meklēja viens otru caur Sarkanu Krustu, un 1950. gadā mammai beidzot izdevās uzzināt, ka mana vecmāmiņa un vectēvs, viņas bērni un māsa atradās Kalmārā, Zviedrijā. Mamma un tēvs tobrīd jau bija paspējuši nokārtot visus papirus izceļošanai uz ASV un mainīja savus plānus, viņi arī saņēma atļauju pārcelties uz Zviedriju pie bērniem.

Zviedrijā tēvs uzreiz varēja sākt strādāt kopā ar vecotēvu Kalmāras kuģu būvētavā. Taču drīz vien mani vecāki pārcēlās uz Vermlandi, kur tēvs sāka strādāt meža darbus. Vermlandē mums apkārt skanēja latviešu valoda, jo tur meža kaimiņos bija vēl divas latviešu ģimenes: mākslinieks Imants Sinka ar sievu un Latvijas aktrise Irma Vārpa ar vīru, rakstnieku Alfrēdu Dziļumu. Visi trīs vīri strādāja mežā. Imants Sinka bija pabeidzis Latvijā Mākslas akadēmiju, un ar laiku Vermlandē viņš kļuva par mākslinieku "ar vārdu". Alfrēds rakstīja par dzīvi mežā, un tā mana piedzimšana arī ir aprakstīta viņa romānā "Meža aizvējā". Irma kļuva par manu krustmāti, bet Imants Sinka – par krusttēvu.

Kad es biju pirmsskolas vecumā, mēs pārvācāmies uz Kallhäll (Kallhäll) Stokholmā, kur dzīvoja daudzas latviešu ģimenes. Ātri iemācījās zviedru valodu mājas pagalmā ar bērniem,

Imants Gross, sanemot Triju Zvaigžņu ordeni no Valsts prezidenta Egila Levita

Mamma un tēvs Kalmārā. 1951. gads

Imanta Grossa mamma vācu pretizlūkošanas dinestā. 1944. gads

un skolā man nekad nebija problēmu ar to. Tēvs sāka strādāt Bolindera fabrikā, kur gatavoja ledusskapjus, tad izmācījās par inženieri. Tēvs brīvajā laikā vadīja Stokholmas latviešu teātri un arī pats spēlēja galvenās lomās. Latvijā jau bija sācis iet teātra skolā, kad viņu iesauca vācu armijā. Vairāki viņa kursa biedri vēlāk kļuva par lielām

teātra zvaigznēm Latvijā. Daudzus gadus vēlāk, aizv. gs. 90. gados, tēvs varēja atkal kopā ar dažiem no viņiem spēlēt uz skatuves Rīgā.

Ģimnazijas laiks Minsterē

Es izvēlējos mācīties latviešu ģimnazijā Minsterē, Vācijā. Vecāki mani atbalstīja: "Ja gribi, pamēģini!" Pamatskolas pēdējos gados biju mācījies vācu valodu, un Minsterē tas noderēja.

Skola man patika, un es varēju turpināt spēlēt basketbolu, ko jau biju iesācis Stokholmā ar "SK Rīga". Iedomājies – tev ir 16 gadi, tu brauc tālu prom no mājām, dzīvo internātskolā un vari pat aiziet uz krogu iedzert alu ar draugiem! Četrus gadus laikā ģimnazijā iepazinu latviešu jauniešus no visas pasaules, daudzi ir kļuvuši par draugiem uz mūžu. Vidusskolas pēdējā gadā mūsu klasei pievienojās arī pašreizējais Latvijas Valsts prezidents Egils Levits.

Minsteres ģimnazijā eksāmeni bija kā jebkuļā vācu skolā, un mums bija arī latviešu valoda. Bija jāiemācās bioloģijā nosaukumi ne tikai vācu un latīņu, bet arī latviešu valodā, vēl papildus Latvijas vēsture, ģeogrāfija, literatūra utt. Ģimnazijā bijām kādi 200 skolēni – puse no Vācijas un puse no citām valstīm – Ziemeļ-

amerikas, Austrālijas, Zviedrijas. Latviešiem no Amerikas ieskaitīja Minsteres ģimnazijas priekšmetus kā pirmo gadu kolledžā Amerikā, tā viņi dabūja papildus punktus.

Man vienīgajam internātā bija īsts fotoaparāts "Zorki-3", ko biju mantojis no sava vectēva Miķeļa Grossa. Viņš bija fotogrāfs Latvijā un bija arī industriālais fotogrāfs Siemens rūpnīcā Pēterburgā pirms revolūcijas. Nekad nesatiku viņu.

Skolas pasākumos un izbraukumos es fotografēju, internātā mums bija laboratorija, kur varēju attīstīt bildes. Pēc tam turpināju fotografēt un sūtīju savus foto trimdas avīzēm. Vēl vairāk es tam pievērsos, kad strādāju Latvijā, Ziemeļeiropas ministru padomē, un man bija iespēja veidot Ziemeļeiropas fotogrāfu izstādes.

Studijas

Pēc ģimnazijas beigšanas īsti nezināju, ko darīt. Skolā man vislabāk padevās mākslas priekšmeti, tāpēc nevarēju izlemt, vai iet studēt mākslu, vai ko citu. Sāku studēt socioloģiju, bet Minsteres augstskolā sākās studentu streiki, un es studijas nepabeidzu. Devos atpakaļ uz Zviedriju un iestājos juristos.

Visu studiju laiku aktīvi darbojos ar Latvijas sociāldemokrātiem. Kara laikā Zviedrijā trimdā nonākusi partijas vadība nodibināja Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas ārzemju komiteju LSDP AK, ko vadīja Bruno Kalniņš. Partijas galvenie uzdevumi bija cilvēktiesību jautājums Latvijā, pretpadomju pagrīdes darbība un neatkarības atgūšana. Aktīvi darbojos gan Eiropas Latviešu jaunatnes apvienībā (ELJA), gan sociāldemokrātiskajā partijā kopā ar Vilni Zaļkalnu, Ati Lejiņu u.c. Kopā ar Bruno Kalniņu braucu uz starptautiskajām konferencēm, kurās piedalījās Vilhelms Brandts, Ulofs Palme, Filips Gonzāle, Kraiskijs un citi sociāldemokrātu līderi, viņi visi pazina Bruno Kalniņu, un mēs varējām izmantot Kalniņa kontaktus. Tas bija veids, kā strādāt Latvijas un Baltijas jautājuma labā Eiropā un pasaulē.

Mani interesēja jautājumi, kas saistīti ar tautu pašnoteikšanās tiesībām un starptautiskajām attiecībām, tāpēc nolēmu Stokholmā studēt jurisprudenci. Kad pabeidzu studijas Stokholmā, izvēlējos studēt maģistrantūrā starptautiskās attiecības un Eiropas tiesības Briselē. Tajā laikā Eiropas Kopiena vēl pastāvēja, un Zviedrija vēl nebija EK dalībvalsts. Pēc studijām Briselē devos uz darba intervijām pie Zviedrijas uzņēmumiem un advokātu birojiem, un daudzi nesaprata, ka Eiropas tiesības ir svarīgas arī valstij, kas nav EK dalībvalsts. Pazīstams jurists lielā zviedru firmā teica: "Jaunais Grossa kungs, Zviedrija nekad neklūs par ES dalībvalsti."

(Turpinājums sekos)

Sirds aicina mājās

Iedzīvotāji atgriežas Latvijā, par spīti karam Ukrainā un augstajai inflācijai

SALLIJA BENFELDE

Kā zināms, no 2018. gada Latvijā darbojas piecu reģionālo remigrācijas koordinatore tikls Kurzemē, Zemgalē, Vidzemē, Latgalē un Rīgā, ko izveidojusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) remigrācijas projekta "Reģionālais remigrācijas koordinators" ietvaros.

Ikvienam ir iespēja bez maksas saņemt reģionālā koordinatora konsultāciju par sev aktuāliem jautājumiem, kas saistīti ar atgriešanos Latvijā. Ņemot vērā individuālas vajadzības un apstākļus, koordinatori palīdz rast atbildes uz plaša spektra jautājumiem, nepieciešamības gadījumā sadarbojoties ar pašvaldības un valsts iestādēm, tādējādi sagatavojot personalizētu informācijas piedāvājumu par atgriešanos konkrētā Latvijas reģionā. Tomēr remigrācijas koordinatori nav tikai kā sekretāres pie telefona, bet sadarbojas ar pašvaldībām, reģionālajiem laikrakstiem, rīko arī seminārus, aptaujas, piedalās, piemēram, sarunu festivālā "Lampa" un citos pasākumos.

Protams, Latvijā atgriežas arī cilvēki, kuri pirms tam nav prasījuši padomu koordinatoram vai – tieši otrādi – pēc konsultācijām un pārdomām nolemj neatgriezties. Reti, bet gadās, ka tautieši atgriežas Latvijā, bet tad pārdomā un atkal dodas prom.

Pagājušajā gadā Latvijā atgriezās 773 cilvēki: Zemgalē 97, Rīgā 198, Vidzemē 96, Kurzemē 185, Latgalē 197.

ZEMGALE

Remigrācijas koordinatore Zemgalē – **Anete Spalviņa**. Aizvadītajā gadā Zemgalē atgriezušās 97 personas un sagatavoti 407 individuālie piedāvājumi remigrantiem. Par atgriešanos Latvijā interesējušās 122 ģimenes un, pēc 2022. gada datiem, nākamajos gados Zemgalē potenciāli varētu atgriezties 85 ģimenes jeb 291 cilvēks.

Interese par atgriešanos Zemgalē ir Jelgavas pilsētā, Jēkabpils novadā, Aizkraukles novadā, Bauskas novadā, Jelgavas novadā, Dobeles novadā.

Pagājušais gads ir bijis izaicinājumu pilns remigrantiem un latviešiem diasporā. Joprojām aktuālākās problēmas ir atalgojums, bērnudārza rindas un dzīvesvietas atrašana pēc ilgstoši pavadīta laika ārzemēs. Pērn remigrācijas koordinatore Anete Briņeca organizējusi vebināru remigrantiem "Stress - ceļabiedrs dzīvē vai ienaidnieks?", kurā tautiešiem ārzemēs bija iespējams uzzināt par to, kā cīnīties ar stresu. Uz pasākumu aicināti ārvalstīs dzīvojošie tautieši, tie, kuri atgriezušies Latvijā, un ikviens, kurš saskaras ar stresu ikdienā. Arī 2023. gadā plānots veikt dažādas aktivitātes remigrantiem un sniegt atbalstu dažādu jautājumu risināšanā un pakalpojumu saņemšanā.

Zemgales plānošanas reģiona remigrācijas koordinatore 2022. gadā aktīvi piedalījies lokāla

un valstiska mēroga pasākumos. Veiksmīgi sadarbojas ar valsts institūcijām – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, Ārlietu ministriju, Aizsardzības ministriju, Nodarbinātības valsts aģentūru, Zemgales plānošanas reģiona pašvaldībām, LIAA biznesa inkubatoriem, EURES konsultantiem, vietējiem remigrantiem, uzņēmējiem un nevalstisko sektoru. Koordinators vienlaikus ir atbalsta persona, kas palīdz ārvalstīs esošajiem tautiešiem attālināti izvērtēt priekšrocības pārdomātā lēmumam, kā arī sagatavoties, lai veiksmīgi atgrieztos Latvijā.

RĪGA

Remigrācijas koordinatore – **Daina Šulca**. Rīgas plānošanas reģions aptver deviņas pašvaldības – Rīgu un Jūrmalu, kā arī Ādažu, Ķekavas, Mārupes, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novadu. Ar koordinatore starpniecību 2022. gadā Rīgas reģionā atgriezās 198 personas. Kopš remigrācijas programmas sākuma četru gadu laikā Rīgas reģionā sāka sadarbību ar 2917 Latvijas iedzīvotājiem ārzemēs, no kuriem 905 jau atgriezušies. Vairāk nekā puse no remigrantiem par savu dzīves vietu izvēlējušies Rīgu, tad seko Jūrmala, Ādaži, Mārupe, Sigulda, Salaspils, Ķekava, Ropaži un Olaine.

Daina Šulca: "Interese par atgriešanos uz dzīvi Latvijā notiek nepārtraukti. Galvenais atgriešanās iemesls nav materiāli labumi, bet gan nostalgija pēc ģimenes un draugiem un patriotisms, kā arī iespēja veidot pilnvērtīgu un laimīgu dzīvi Latvijā. Šobrīd vienlīdz vienādi atgriežas gan vienkāršu darbu darītāji, gan arī labi atalgotu profesiju veicēji, piemēram, finansisti, ārsti, vadības pārstāvji un citi. Latvijas pievilcīgums remigrantu skatījumā pēdējos gados ir būtiski palielinājies, ko veicina arī atalgojuma pieaugums Rīgas reģionā."

Galvenokārt pērn atgriezušies no Eiropas valstīm – Lielbritānijas, Zviedrijas, Norvēģijas, Īrijas, Vācijas. No tālākām zemēm var minēt ASV – katru gadu palielinās interese un atgriezušos skaits no Amerikas. Pērn pieaudzis to personu skaits, kas vēlētos pārcelties uz Latviju no Krievijas. Daina Šulca pastāstīja, ka pērn gada pēdējos mēnešos parādījās jauna tendence – jūtami pieauga interese no Krievijā dzīvojošo puses par iespējām pārcelties uz Latviju. Saņemt remigrācijas koordinatora pakalpojumus var tikai tie Krievijā dzīvojošie iedzīvotāji, kuri ir Latvijas valstspiederīgie un vēlas atgriezties dzimtenē. Bet interese izrāda arī Krievijas pilsoņi, kuriem ir kāda tuvāka vai tālāka asinsradniecība Latvijā. Šie cilvēki vēlas saņemt repatrianta statusu. Tomēr visbiežāk tam seko atteikums, jo koordinatora sadarbība ar potenciālo remigrantu, kas pretendē uz repatrianta statusu, sākas tikai tad, kad Latvijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde viņam ir piešķirusi šo statusu.

Galvenie jautājumi ir, kā pieņemt bērnus Rīgas pirmsskolas iestādēs un skolās, kā Latvijā saņemt ārzemēs iegūto bezdarbnieka pabalstu un pensiju par ārvalstīs nostrādāto laiku, kā pareizi pārvest personīgās mantas. Remigranti bieži vaicā par ģimenes pabalstiem Latvijā un dzīvesbiedra – ārzemnieka iespējām iegūt pastāvīgas uzturēšanās atļauju. Pērn bija daudz jautājumu, kur papildus var apgūt latviešu valodu kā bērniem, tā pieaugušajiem.

procesu atliktu uz vēlāku laiku. Pandēmija nobremzēja visus tiešos kontaktus ar diasporu. Ukrainas karš noteikti arī savā ziņā ir ietekmējis remigrantu atgriešanos, bet par to konkrēti dati diemžēl nav pieejami. Tomēr cilvēki atgriežas, tās ir ilgas pēc mājām, vecākiem, veltme, lai bērni neaizmirst latviešu valodu un paliek par latviešiem, īpašumu apsaimniekošana, uzņēmējdarbības uzsākšana utt. Remigrācija ir dziļi emocionāls process un katram ir savs personīgs ie-

dzimtenē ietekmē situācija pasaulē, tomēr interese par atgriešanās iespējām aizvien ir liela. Potenciālie remigranti rūpīgāk plāno pārcelšanos atpakaļ uz Latviju, laicīgāk meklējot darbu un izglītības iespējas, kā arī mājokli, turklāt šobrīd ievērojami augušas iespējas kārtot dažādas formālītātes un jautājumus attālināti, tai skaitā piedalīties darba intervijās. Attālināta darba iespējas veicinājušas arī interese par mājokļiem zaļākā vidē – piepilsētās vai lauku apvidos, lai gan joprojām saglabājas arī liela interese par Kurzemes pilsētām kā dzīvesvietu pēc atgriešanās dzimtenē. Turpinu būt atbalsts ikvienam, kam nepieciešams padoms vai iedrošinājums, lai spertu izšķirīgo soli – atgriezties dzimtajā Kurzemē," stāsta Kurzemes plānošanas reģiona remigrācijas koordinatore Agnese Berģe.

LATGALE

Remigrācijas koordinatore – **Astrīda Leščinska**. Pateicoties efektīviem remigrācijas pasākumiem, ar koordinatora atbalstu uz dzīvi Latgalē kopš 2018. gada jau ir atgriezušies 361 ģimene (1005 cilvēki), kā arī atgriezušās pašas un sazinājušās ar koordinatoru 155 ģimenes (384 cilvēki). Savukārt 88 ģimenes izrāda interesi atgriezties tuvākajā nākotnē. Lēmums par atgriešanos dzimtenē ir ļoti emocionāls, vēlmi atgriezties sekmē ne tikai ilgas pēc mājām un tuviniekiem, bet arī Latgales plānošanas reģiona priekšrocības: attīstīta infrastruktūra, pieejamās darba vietas, atbalsts ģimenēm un uzņēmējdarbībai, daudzveidīga kultūras dzīve – tas viss kopumā labvēlīgi ietekmē remigrantu atgriešanos dzimtajā novadā. Tie, kas atgriežas, ir lieli cīnītāji. Astrīda Leščinska atzīst: "Bieži vien cilvēki atgriežas bez profesionālās vai augstākās izglītības, tomēr attālinātā darba iespējas ir pavērušas jaunās iespējas nodarbinātībā. Reģionā ir arī novērojama problēma ar dzīvesvietas pieejamību pilsētās, īpaši, ja remigranti cer uz pašvaldības valdījumā esošo dzīvojamo fondu. Remigrācijas veicināšanas priekšnosacījums ir labvēlīgu apstākļu izveidošana remigrantiem. Bieži vien šie apstākļi ir labvēlīgi arī esošajiem iedzīvotājiem un tādējādi sniedz daudzpusīgus ieguvumus." Latgalē tiek novērota ne tikai starptautiskā migrācija, bet arī iekšējā, cilvēkiem atgriežoties Latgalē no citām Latvijas pašvaldībām. Izvērtējot atgriešanos, reģionā aktuāli kļūst jautājumi par dzīvesvietu, telpu biznesam, iespējām iegādāties zemi un izglītības pieejamību.

Pērn gada pēdējos mēnešos parādījās jauna tendence – jūtami pieauga interese no Krievijā dzīvojošo puses par iespējām pārcelties uz Latviju. Saņemt remigrācijas koordinatora pakalpojumus var tikai tie Krievijā dzīvojošie iedzīvotāji, kuri ir Latvijas valstspiederīgie un vēlas atgriezties dzimtenē. Bet interese izrāda arī Krievijas pilsoņi, kuriem ir kāda tuvāka vai tālāka asinsradniecība Latvijā. Šie cilvēki vēlas saņemt repatrianta statusu. Tomēr visbiežāk tam seko atteikums, jo koordinatora sadarbība ar potenciālo remigrantu, kas pretendē uz repatrianta statusu, sākas tikai tad, kad Latvijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde viņam ir piešķirusi šo statusu.

VIDZEME

Pagājušā gada novembrī Vidzemē par remigrācijas koordinatori sāka strādāt **Inga Madžule**. Pavisam gada laikā atgriezušies 96 cilvēki, no kuriem 61 – ar koordinatora palīdzību, bet 35 – atgriezušies paši.

- sagatavoto piedāvājumu skaits 108 ģimenēm un 273 cilvēkiem;
- potenciāli varētu atgriezties 46 ģimenes un 146 cilvēki;
- atgriezušies (21 ģimenes un 61 cilvēki);
- atgriezušies paši un vērsušies pēc konsultācijas pie koordinatora jau pēc atgriešanās 17 ģimenes un 35 cilvēki.

Inga Madžule arī skaidro, ka joprojām saglabājas tendence būt piesardzīgiem, šobrīd īpaši energoresursu cenu un vispārējās inflācijas pieaugums ir iemesli, lai savu interesi par atgriešanos un pašu atgriešanās

mesls kāpēc vēlas atgriezties. Koordinatore arī saka, ka atgriezties dzimtenē vēlētos daudz tautieši. Bailes, neziņa un informācijas trūkums ir tas, kas attur, liek apsvērt, nogaidīt un, iespējams, tā arī nekad nepieņemot šo izšķirošo lēmumu.

KURZEME

Remigrācijas koordinatore Kurzemē ir **Agnese Berģe**. 2022. gadā Kurzemes reģionā pēc dzīves ārvalstīs atgriezušies 185 cilvēki un vēlmi atgriezties pauduši vēl 123 cilvēki. Kopumā Kurzemes reģionā no 2018. gada marta līdz 2022. gada beigām atgriezušies 965 cilvēki, kuri par savu dzīvesvietu visbiežāk izvēlējušies Liepāju, Ventspili, Tukumu, Kuldīgu un citas Kurzemes pilsētas, savukārt par potenciāliem plāniem atgriezties informējuši aptuveni 719 cilvēku. "Cilvēku atgriešanās plānus

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

ANDRIS
KLAVIŅŠ

Sarežģītais Latviešu leģiona dibināšanas ceļš

(Turpināts no Nr. 11)

Pēc dažām dienām Silgailis tika uzaicināts pie paša Himlera uz pusdienām. Paradoksāli, ka pārrunu gaitā par 15. divīzijas nožēlojamo stāvokli, Himlers paziņoja par komandiera grāfa Piklera atstādināšanu, pamatojot to, ka Pikleram vajadzējis griezties pie viņa, nevis meklēt apkārtceļus. Pie pusdienu galda, kad Silgailis prasīja dibināt Latvijas kara skolu, Himlers to noraidīja un sāka izklāstīt ģermāniskās idejas un baltās rases misiju. Reichsfirers uzskaitīja visas tautas, kuŗas pēc viņa domām pieder pie ģermāņu tautu saimes: vācu, holandiešu, flāmu, anglosakšu, Skandināvijas un Baltijas tautas. “Šādai apvienošanai jānotiek uz visu tautu vienlīdzības principa pamata. Dabīgi, ka pagaidām vācu tautai jāuzņemas vadošā loma, kā skaitliski lielākai un stiprākai. Vēlāk tas tā vairs nebūs. Vēlāk ģermāņu apvienotajām tautām pienākas misija pievienot romāņu tautu grupu. Šai paplašinātai baltās rases tautu saimei būs jāuzņemas uzdevums panākt arī slavu tautu pievienošanu tai.” Himlers pamatoja šo paplašināšanos nepieciešamību, lai baltā rase spētu pastāvēt un sargāt Rietumu kultūru pret “dzeltenām briesmām”, kuŗām ir milzīgs pārspēks, kas izpaužas ne tikai pašreizējā skaitliskā pārsvarā, bet galvenokārt tās dzīvā spēka ātrā skaitliskā pieaugumā, kā arī iedzimtā fanātismā – nāves nicināšanu un ticībai nirvānai. Himlers.” Pirmais celmlauzis šī virzienā

Leģionāri 1943. gadā Aspazijas bulv.

ir ieroču SS, kas šodien uz vienlīdzības principu pamata apvieno savās rindās ne tikai ģermāņu, bet arī romāņu, slāvu un pat musulmaņu tautības... Es ļabi pazīstu savus tautiešus un viņu mentalitāti. Vācietis vienmēr iedomājas būt kas labāks,

un to es gribu novērst. Ir nepieciešams, ka katrs vācu virsnieks šīs lielās SS armijas ietvaros klausu katru citas tautības virsnieku, ievērojot dienesta pakāpju un pakļautības attieksmes. Un tas panākams tikai ar kopēju kara skolu.”

Silgailim gan liekas neticami, ka šie Himlera vārdi par vācu iedomību, kā arī par tautu nacionālās un saimnieciskās patstāvības saglabāšanu pēc apvienošanās ar Vāciju būtu bijuši tā īsto domu atspoguļojums. Iespējams, Himlers, kuŗam latviešu noskaņojums un nacionālie centieni nebija sveši, gribēja iegūt latviešu uzticēšanos. Silgaila vizītes rezultātā abas latviešu divīzijas 1944. gada februārī savilka kopā Veļikajas upes placdarmā, bet kā vēsturiski zināms – ne uz ilgu laiku.

Ar Latvijas vairodzīņu uz piedurknes

Latviešu leģionā sākotnēji bija paredzēta brigāde, kuŗa jau cīnījās Volchovas frontē, un viena divīzija. Neskatoties uz vācu izslavēto kārtību, pats divīzijas formētājs SS brigādenfirers Hanzens nebija isti skaidrībā par saviem pienākumiem. Viņa uzdevumos ietilpa arī lietuviešu leģiona dibināšana. Kad lietuviešu tautas pretestības dēļ tas neizdevās, Hanzenu iecēla par latviešu pirmās divīzijas komandieri un beidzot atsauc uz Vāciju. Divīzijas kuŗavīrus ietērpa vācu ieroču SS formas tērpos, aizliedzot SS zīmju nēsāšanu uz apkakles. Tā kā no noliktavām izsniedza arī lietotus tērpus, daudziem šīs zīmes jau bija piešūtas un ne visi tās noņēma. Visi tomēr rūpējās, lai uz piedurknes būtu Latvijas krāsu vairodzīņš ar uzrakstu LATVIJA, bet SS zīmotņu vietā 15. divīzijā – Latvijas armijas uzlēcošo saulīti, 19. divīzijā – latviešu

ugunskrustu. Vēlāk vācieši atļāva nēsāt visas latviešu militārās zīmes un Latvijas ordenlentītes. Notika vairākas organizatoriskas un pakļautības maiņas, līdz 1943. gada oktobrī 1. Latviešu divīzija ieguva ieroču SS 15. divīzijas numuru. 19. divīzija izveidojās palielinot latviešu 2. brigādi līdz divīzijas standartiem.

1944. gadā no 16. – 19. martam abas latviešu divīzijas, piekomandētas VI SS armijas korpusam, izcīnīja smagas kaujas augstienē 93,4 Veļikajas upes krastā. Tās bija vienīgās kaujas Otrā pasaules kara laikā, kad abas divīzijas cīnījās vienā frontes sektorā pret milzīgu krievu pārspēku, ciešot lielus zaudējumus, bet ar latviešu vīru varonību. Ar augstiem amatiem Latvijas drošības struktūrās pazīstamā Apvienotās Karalistes Bruņoto spēku brigādes ģenerāļa Jāņa Kažociņa tēvs, leģionārs Indulis Kažociņš raksta: “Daudzi vecākie kuŗavīri šajā kaujā saskatīja attaisnojumu saviem centieniem izveidot latviešu kuŗaspēku. Pietiekoši apbrunoti un mūsu virsnieku vadīti, latviešu kuŗavīri var būt varens spēks.” Tādēļ pēc daudziem gadiem trimdā latviešu leģionāru veterāni izvēlējās šo kauju sākuma dienu – 16. martu par leģionāru piemiņas dienu.

Publikācijā izmantoti: Arturs Silgailis. “Latviešu leģions”; Indulis Kažociņš. “Latviešu kuŗavīri zem svešiem karogiem” Vilis Arveds Hāznerns “Varmācības torņi” u.c.

Leģionāru piemiņas pasākums Lestenes Brāļu kapos un Rīgā pie Brīvības pieminekļa. 2023. gada 16. martā // Foto: Gatis Dieziņš un Evija Trifanova (LETA)

“Bija pārāk neticami, ka tas notiek ar mums”

Ilga Sofija Ozoliņa dzimusi 1923. gadā. 1941. gada 14. jūnijā ap pusčetriem naktī Rīgā, Valdemāra ielā 33, 8a dzīvoklī, 4. stāvā ieradās trīs bruņoti vīri, un tiek izsūtīta Ilgas Sofijas ģimene – tēvs, māte un trīs bērni. Ilgai 17 gadi, Mārai – 12, brālim Gunāram – 18. 1942. gadā nomira tēvs, Māra un Gunārs. Ilga un vecmāte izdzīvoja.

Uz Latviju ģimene pārbrauca 1961. gadā. Dēls Andrejs pabeidza Valkas 1. bērnudārzu un sāka iet skolā. Tēvs Antons vēl kādu laiku palika Sibīrijā, jo pelnīja pensiju. Viņš bija īgaunis, un, atgriezies dzimtenē, nodevās savam iemīļotajam arodam – bija iecienīts fotogrāfs Valkā un Valgā.

Ģimenes “grēks” bija tas, ka mātes vecākiem piederēja nams Rīgā, Valdemāra ielā 33, ko cēlis viņu sencis, izcilais būvuzņēmējs Krišjānis Ķergalvis. Tagad šis nams, mazdēla Andreja Pebo atjaunots, ir viens no skaistākajiem Rīgas centra namiem.

Stāsta Ilga Sofija Ozoliņa

Mammai bija piespraudīte – zelta adata ar rubīna akmentiņu. To mamma skaitīja par savu talismanu, nēsāja pie apakškrēkla, nekad no tās nešķīrās. Kolchozā dzīvojot, mums nekad nebūtu ienācis prātā to pārdot. Varbūt būtu par to dabūjuši puskuķuli maizes. Latvieši mammu iemācīja, lai brauc pāri Jeņisejai uz pilsētu, – tur varēšot dabūt labu naudu par zeltu. Vairākas reizes dienā uz pilsētu gāja laiva, un tā arī mamma vienu rītu agri sataisījās uz pilsētu, lai pārdotu savu dārgumu. Mēs ar māsiņu Mārīti palikām vēl gulēt. Bet māsiņa visu laiku svaidījās un vaidēja – ļoti sāpot kakls. Jutu, ka viņa pilnīgi deg drudzī. Pavisam pārbijusies, iegāju pie citiem latviešiem, kur atradās termometrs. Māsiņai bija 40 gradu temperatūra. Man parādīja ambulanci, kur tūlīt aizvedu māsiņu. Feldšere

Ilga Sofija Ozoliņa

apskatījās un teica, ka man viņa tūlīt jāvedot uz pilsētu, uz slimnīcu... Nācās diezgan ilgi gaidīt, kamēr gadījās vieta laivā, kas bija piekrauta pilna ar zivīm. Braucām diezgan ilgi, jo pilsēta bija otrā krastā, bet Jeņiseja tajā vietā bija apmēram piecu kilometru platumā. Es nezināju, kur tverties no aukstuma, bet māsiņa visu laiku centās mest segu nost no pleciem, esot karsti. Prasīja dzert, bet nebija, ko dot. Jeņiseja bija laivu un kuģu pilna, ūdens pa virsu eļļains. Kad piebraucām krastā, es vai raudāju aiz izmisuma. Mums vēl bija jāgaida, kamēr māsiņu nomazgās un ieģērbis slimnīcas drēbēs. Viņas drēbes bija jāņem uz māju, jo tās bija utu pilnas, tāpat kā visiem. Kad gājām uz laivu piestātņi, abas ar mammu raudādāmas, nerunājām ne vārda. Bet pēdējā laiva uz otru krastu bija jau aizgājusi. Nākošā rītā tūlīt gājām uz slimnīcu. Mūs pie Mārītes nelaida. Pateica, ka temperatūra jau esot mazāka, bet viņa pašreiz gulot, un nevajagot viņu traucēt. Nākamajā dienā laivas vairs negāja. Bija pēdējās septembra dienas, bet Jeņiseja jau sala ciet. Teica, ka tagad labu laiku netikšot pāri uz pilsētu, kamēr ledus ne-

Ilga Sofija Ozoliņa, māte Milda, dēls Andrejs, vīrs Antons Pebo

Andrejs Igarkā

būšot pietiekami biezs, tāds, ka var braukt ar ragavām. Beidzot pienāca ziņa, ka pa Jeņiseju jau varot braukt. Mēs jau vairs savās skrandās nevarējām tādā salā braukt, gaidījām, kad brauks kāds no latviešiem. Pēc dažām dienām brauca Kļaviņkundze no mūsu jaunajiem kaimiņiem. Kā mēs viņu gaidījām! Bijām jau diezgan uztraukušās. Beidzot viņa pārbrāuca, bet, neviena vārda neteikdama, pašāvēs mums garām, iegāja savā galā. Mamma bija pavisam sašutusi. Teica: “Viņa tak tā solīja uzzināt par Mārīti, un tagad nemaz nerunā ar mums.” Teicu, ka ieešu izprašņāt viņu. Kad iegāju, visi uz mani skatījās nobijusies, ar asarām acīs, bet Kļaviņkundze gulēja savā gultā un raudāja. Ar briesmīgām domām piešķrēju viņai klāt. Viņa: “Ilga, tev jāpasauca mammīte šurp, jāpasaka viņai, ka Mārīte mirusi.” Jau nākošajā dienā braucām uz pilsētu, lai aplabātu Mārīti. Visu gaŗo ceļu mēs nebijām spējīgas ne vārda izrunāt. Slimnīcā ārste mūs pieņēma ļoti laipni. Stāstīja, ka Mārīte jau esot bijusi gandrīz vesela. Viņa esot bijusi tik jauka, ka visa slimnīca viņu iemīļojusi. Bet viņai esot bijis tik novājināts organisms, ka neesot varējusi panest zāles un nomirusi ar sirdstrieku. Visi gan bija aplāti ar baltiem palagiem, bet vietas trūkuma dēļ daži bija salikti viens otram virsū. Otrā pusē durvīm bija mazāks vistoklis. Metos tur klāt. Jā! Mārīte! Nekad es nebiju ieskatījusies, ka mana Mārīte ir tāda skaistule. Es laikam domāt vairs nebiju spējīga. Es nemaz neapjautu, ka Mārītes vairs nav, es nedomāju, kas man ir apkārt...

Pienāca diena, kad mums atkal vajadzēja kaut ko pārdot, jo pēdējās dienas bijām ēduši katrs tikai dažus kartupeļus dienā. Bet nevarējām vairs izdomāt, ko lai atdod.

vakarā tiktu Dzeržinskā. Tur vajadzēja iebraucamā vietā nakti pargulēt un tūlīt no rīta tikt uz tirgu, kur notika lielā tirgošanās. Nākošā dienā mēs jau no pusdienlaika ar nepacietību skatījāmies uz ceļu, gaidījām Gunāru. Ilgi gaidījām. Beidzot ieraudzījām – nāk Gunārs, galvu dziļi noliecis, knapi kājas vilkdams un – pilnīgi tukšām rokām. Gunārs ienāca, smagi apsedās un klusēja. Arī mēs visas aiz pārsteiguma nevarējām izteikt ne vārda. Pēc ilgāka laika mamma uzmanīgi sāka Gunāru iztaujāt, kas noticis. Izrādās, ieradušies Dzeržinskā, iebraucamā vietā, likušies gulēt. No rīta pamodušies – Gunāram vairs pulksteņa uz rokas nav bijis. Raudājām visi četri, bet – ko tas līdzēja...

Stāsta Andrejs Pebo, dēls (dz. 1955. g.)

Mamma bija no bērnības invalīde. Viņai viena kāja bija bērnībā operēta un nelocījās. Meža darbiem Ilga bija pilnīgi nederīga, jo tādi cilvēki nevarēja pa sniegu pabrist. Tā viņa pirmajā gadā tika zvejnieku kooperatīvā, lāpīja tiklus. To viņa vienmēr atcerējās ar labu vārdu – ja nebūtu šo tiklu, nebūtu zivju, un viņa noteikti neizturētu un neizdzīvotu. Vecāki par bijušajiem laikiem, par savu jaunību un dzīvi pirms Sibīrijas ļoti maz runāja. Tas arī bija saprotami, tā tas bija praktiski visās ģimenēs, protams, ar to domu, lai mēs bērnudārzā vai kur citur nepateiktu kādu lieku vārdu. Tikai Atmodas laikā, kad varēja visu runāt, ar milzīgu interesi klausījāmies mammas stāstus par bijušajiem laikiem, par skaisto dzīvi Rīgā un visu šo iepriekšējo dzīvi. Sibīrijas laiks man beidzās tad, kad man bija seši gadi. Man visa dzīve bija “pirms pārbraukšanas” un “pēc pārbraukšanas”. Tātad viss, ko es atceros, ir līdz sešiem gadiem, un atceros es diezgan daudz. Atceros savu suni, Čitu...

Nams Rīgā, Valdemāra ielā 33, ko cēlis izcilais būvuzņēmējs Krišjānis Ķergalvis

Igarka

Vāka foto – Sofija Ilga Ozoliņa ar dēlu Andreju Igarkā

65,- USD

Grāmatas jums piesūtīs pa pastu (t.sk. pasta izdevumi).
Rakstiet Inesei Zaķis
6051A Sun Blvd #604,
St. Petersburg,
Florida 33715

Bērzainē piemin legionārus

IEVA FREINBERGA, latviesi.com

Tumši sarkaniem un baltiem ziediem – Latvijas karoga krāsās 16. martā bija rotāts Latviešu centrs Bērzainē, Daugavas Vanagu Vācijā īpašums, jo tieši tad, Leģionāru piemiņas dienā, atceramies Latvijas iedzīvotājus, kuri Otrajā pasaules karā, bija spiesti karot zem nacistiskās Vācijas karoga. Vēsturnieks, habilitētais vēstures doktors un LU profesors Inesis Feldmanis: “Latviešu leģiona vēsture uz kopējā Eiropas vēstures fona, no vienas puses, nebija nekāds izņēmums. Gan latviešu, gan arī citu Eiropas tautu svarīgs motīvs sadarbībai ar Vāciju bija “piedalīšanās krusta karā pret bolševismu”. Taču atšķirībā no germāņu brīvprātīgajiem latviešu leģionāri necinījās par nacionālsociālisma idejām un Jauno Eiropu. [...] Latviešu leģionārus nesaistīja ne Vācijas ideoloģiskie, ne militārie mērķi.”

(Latviešu un citu nevācu tautību ieroču SS vienības Otrajā pasaules karā: kopīgais un atšķirīgais, 172. lpp.)

Izdzīvojušie latviešu leģionāri, kuri pēc kara beigām nenonāca padomju filtrācijas un soda noņemēs, nokļuva Zēdelgemas kaņģūstekņu noņemē Beļģijā, un vairāk nekā 12 000 latviešu karavīri tur smagos apstākļos atradās no 1945. līdz 1946. gadam.

16. martu par Latviešu leģiona karavīru dienu pirmo reizi aicināja pieminēt 1952. gadā Daugavas Vanagi – organizācija, ko latviešu leģionāri sākotnēji dibināja leģionāru aprūpei, jo 1944. gada 16. martā Austrumu frontes kaujā pie Veļikajas upes aizsardzības līnijas pret Sarkano armiju

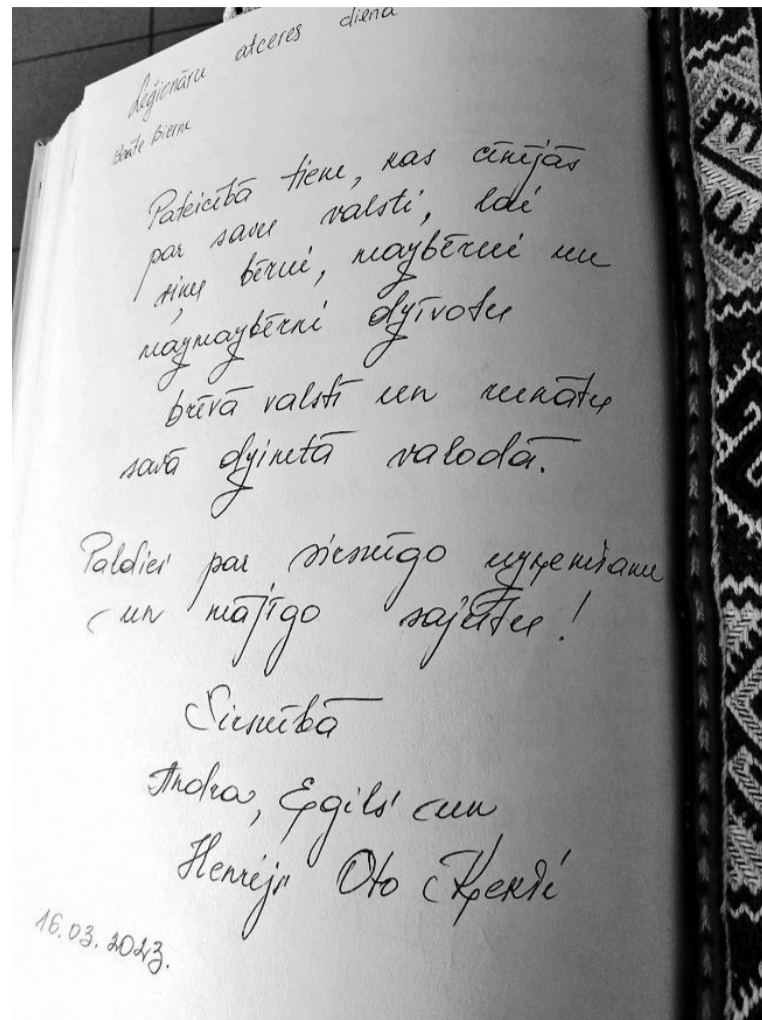
No kr.: Bērzaines saimniece Inese Avena un izpilddirektore Dina Emerich pie Pateicības akmens Latviešu centrā Bērzainē, Freiburgā

Bērzaines zīme latviešu centra nama priekšā

Leģionārs Imants Kāpostiņš. Foto no Ķekšu ģimenes arhīva

Ieraksts Bērzaines viesu grāmatā

kopīgi cīnījās abas Latviešu leģiona divīzijas – 15. un 19. divīzija.

Bērzaines saimniece **Inese Avena** stāsta, ka šo, piecu hektaru lielo īpašumu Dienvidvācijas pašā stūrī pie Šveices un Francijas robežas, Daugavas Vanagi pirms 70 gadiem iegādājās par tautiešu ziedojumiem tautas brāļu invalidu vajadzībai, lai viņiem būtu pajumte un iespēja dzīvot kopā ar savējiem. Tā Bērzaine kļuva par mājām daudziem desmitiem leģionāru, par kuriem tagad te liecina tikai atmiņas, stāsti, piezīmes, grāmatas.

I. Avena īpaši uzsver pirmo Daugavas Vanagu dibinātāju, pulkvedi Vili Janumu, kuru leģionāri sauca par tēvu, jo tieši viņa gudrība ļāva leģionārus dzīvus izvest no daudziem aplenkumiem, atkal nenokļūt jau karu zaudējušo nacistu karavīru rindās, ne arī padoties padomju gūstā, bet gan, apejot Berlīni, padoties ASV sabiedrotajiem... Ja numā portrets atrodas goda vietā Bērzaines svētku zālē.

Godinot latviešu leģionārus, 16. marta priekšpusdienā Bērzainē rikoja piemiņas atceri, piemiņas vietas izrotātas ar ziediem un iedegām svecēm; Bērzaines bibliotēkā skan leģionāru, kā arī citas Latvijai veltītas dziesmas.

“Vispirms godinājam leģionāru – Lātgales vīru, mākslinieku Bonifāciju Ancānu ar viņa gleznu izstādi. Savukārt bibliotēkā bija izveidota grāmatu izstāde, kas stāsta par leģionāriem un Latvijas vēsturi”

Sarīkojumā Bērzaines saimniece lasīja nodaļu par leģionāriem no žurnālista Mārtiņa Ķibilda grāmatas “Atslēgas”, fragmentus no leģionāra, ārsta Jaņa Zemiša grāmatas “Nenoslēgtais loks”: “Jaņa Zemiša grāmata ir leģionāra stāsts, kuru ar ierakstu Bērzainē dāvinājis viņa dēls Andris Zemī-

tis. Nesen šī grāmata iznāca vācu valodā, un par to ir liela interese.”

I. Avena: “Daudz kas vēsta par leģionāru pēdām tepat ap mums Bērzainē – stādītie koki un augļu dārzs, ko atjaunojam un kopjam; leģionāra Rūdolfa Jāniša veidotā Bērzaines zīme nama priekšā; ilggadējā pārvaldnieka Sirdsvalža Spurdziņa izlolotais akmens – piemiņas zīme visiem latviešiem, kuri cīnījušies par tautas brīvību... Tāpat Bērzaines bibliotēkas plauktu rotā O. Jansona 1937. gadā Rīgā izdotā Jaunā Derība, kas viņam bijusi līdzīgs kara gaitās.” Sarīkojumā skatīti arī fragmenti no Raivja Dzintara filmas “Leģionāri”, kas uzņemta 2020. gadā, lai to redzētu jaunieši katrā skolā.

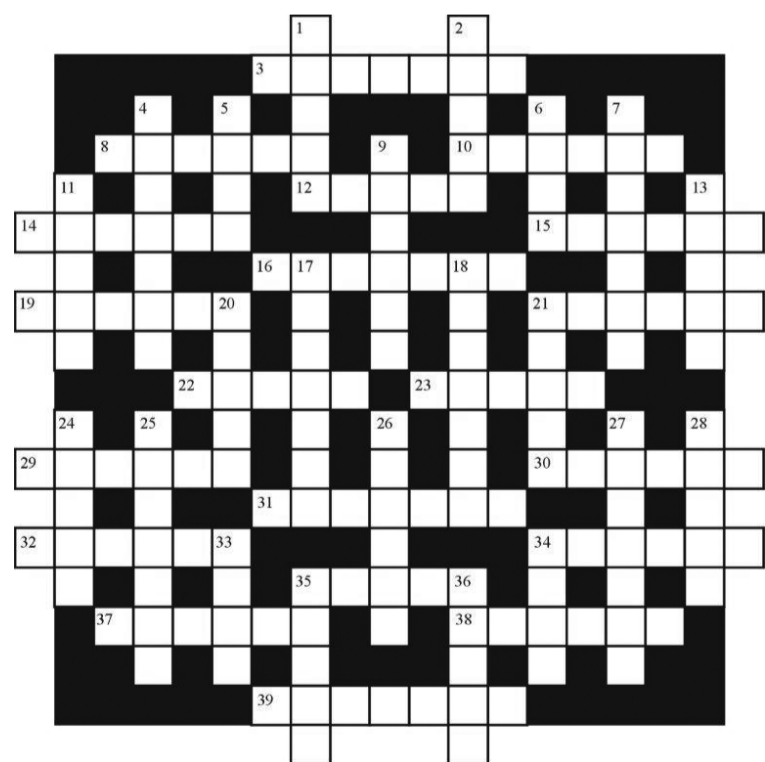
“Mums ir svēta pārliecība, kas saskan ar vadošo vēsturnieku atzinumiem, ka latviešu leģionāri vācu pusē cīnījās par Latvijas brīvību. Tā kā ukraiņi tagad cīnās par savas valsts brīvību. Un mēs gribam, lai cilvēki šo patiesību saprot un neiedziļinoties nerunā nepatiesības par mūsu vēsturi,” atbild Inese Avena.

Bērzaines saimniece stāsta, ka arī DV Vācijā biedres Lidija Būhler un Ieva Lehmann, kuru dzīves rit Vācijā, atcerējās pazīstamo leģionāru dzimtenes mīlestību, darba tikumu, dziesmu prieku – tas deva spēku.

I. Avena: “Jaunajai paaudzei vēl ir daudz ko lasīt un uzzināt, cienot mūsu latviešu tautas sūros ceļus un likteņus. Mums katram jādomā, ko esam darījuši savas valsts un tautas labā, arī pieminot leģionāru cīņu par brīvu Latviju, kam viņi nežēloja ne savu veselību, ne dzīvību. Svarīgi, ka leģionāri, kuri vēl ir starp mums, jūt, ka mēs novērtējam viņu devumu brīvās Latvijas labā. Un mums brīvība jāargā, jālolo tālāk.”

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Horizontāli: 3. Atmirušo audu kārtas virs dzīstošās brūces. 8. Ieteikums. 10. Iedzīmtas vai izkoptas dotības. 12. Saistaudu veidojums. 14. Apģērba detaļa. 15. Tēkošs, plūstošs. 16. Mērcaurulītes. 19. Bīstama vieta upē. 21. Dzīves uzdevums, mērķis. 22. Akūta infekcijas slimība.

23. Spītālība. 29. Spēle. 30. Somu pirtis. 31. Dabas parādība. 32. Nakteņu dzimtas augs. 34. Grūtniecības stāvokļa priekšlaicīga dabiska izbeigšanās vai mākslīga pārtraukšana. 35. Pinnes. 37. Kontakti. 38. Dumbbrvistiņu dzimtas putns. 39. Medicīniska iestāde.

Vertikāli: 1. Skrējienis, brauciens pa dabiski šķēršlotu apvidu. 2. Mācību telpa skolā. 4. Iesaukas. 5. Atgrieztais maizes klaiņa gabals. 6. Gaisa masu kustība. 7. Zobu slimība. 9. Garšaugi. 11. Svinīgs sarīkojums ar lūgtiem viesiem. 13. Vokāls skaņdarbs vienai balsij ar mūzikas pavadijumu. 17. Ierīce. 18. Organisko skābju atvasinājums. 20. Ziedkopa. 21. Saules sistēmas planēta. 24. Tukšas vārpas. 25. Silķveidīgo kārtas zivis. 26. Karpu dzimtas zivs. 27. Sastrutojums. 28. Smalkjūtība. 33. Ūdens ņemšanas vietas. 34. Mazalkoholisks dzēriens. 35. Uz kokiem parazitējoša sēne. 36. Jūrmalas pilsētas daļa.

Krustvārdu mīklas Nr. 11 atrisinājums.

Horizontāli: 4. Limfa. 5. Pīpari. 7. Melase. 10. Migla. 11. Artava. 12. Krasts. 13. Istabas. 16. Apsara. 19. Polipi. 22. Kambijis. 23. Bliete. 24. Līvija. 25. Elodeja. 26. Karūsa. 28. Patoss. 30. Trifele. 35. Stakle. 37. Identi. 38. Kauls. 39. Skarbs. 40. Kameja. 41. Tirza.

Vertikāli: 1. Klimats. 2. Smogs. 3. Samaksa. 5. Prauls. 6. Pote. 8. Apsē. 9. Eksoti. 14. Tamponi. 15. Brikete. 17. Pulpa. 18. Rotas. 20. Olīva. 21. Pajas. 27. Rapsis. 29. Odrīja. 31. Rieksts. 32. Laiskas. 33. Rasa. 34. Inde. 36. Gudri.

SPORTS

Septiņreiz nomēri – vienreiz nogriez

// FOTO: Patriks Pauls Briķis, DELFI

Šis senais padoms būtu nodevējis mūsu sporta augstākajām amatpersonām, pieņemot lēmumu par valsts piešķirtā finansiālā atbalsta aizturēšanu Latvijas Olimpiskās vienības sportistiem Jelenai Ostapenko, Tomam Skujiņam un Kristam Neilandam. Izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša pauda stingru pozīciju: "Tie Latvijas sportisti, kuri startē vienās sacensībās ar Krievijas un Baltkrievijas atlētiem, nedrīkstētu saņemt valsts finansējumu un startēt Latvijas izlases sastāvā." "Šie sportisti ir Latvijas vadošie tenisisti, hokejisti (NHL un atsevišķās Eiropas līgās, kā, piemēram, Vācijā spēlējošie), riteņbraucēji, teorētiski arī džudo un galda tenisā šādas situācijas var būt": dienu vēlāk šai nostājai piebalsoja arī LOK prezidents Žoržs Tikmers.

Pēc neilgām pārdomām un sabiedrības reakcijas, Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) sadarbībā ar Latvijas Olimpisko komiteju (LOK) sagatavoja grozījumus līgumā par valsts finansiālo atbalstu Latvijas Olimpiskās vienības sportistiem, kuri komercsacensībās sacenšas ar sportistiem no Krievijas un Baltkrievijas, atgriežot pilnu finansējumu, informēja IZM. IZM amatpersonas esot uzklusējuši arī Latvijas Riteņbraukšanas federācijas un Latvijas Tenisa savienības viedokli, pēc kuriem sagatavoti grozījumi līgumā par valsts finansiālo atbalstu Latvijas Olimpiskās vienības sportistiem. Grozījumi paredz novērst pabalsta aizturēšanu minētajiem sportistiem un nodrošināt pilnu finansējuma apjomu. Interesants ir ikmēneša "pabalsta" sadalījums profesionālajiem sportistiem: J. Ostapenko – 1700 EUR, T. Skujiņam – 300 EUR, K. Neilandam – 200 EUR. Vai braukt "Tour de France" ir vieglāk nekā spēlēt tenisu? Sporta līdzjutēji arī jautā, kāpēc miljonārei Ostapenko jāmaksā no nodokļu maksātāju naudas? Pati Ostapenko norādījusi, ka viņa ir šīs situācijas ķīlniece bez jebkādam kontroles svīrām savās rokās, bet Skujiņš savā komentārā akcen-

tēja, ka viņu sarūgtina žests, ar kuru daži Latvijas sportisti bija iekļauti "melnajā sarakstā".

Porziņģis gūst 20 punktus Klīvlendā; Bertānam seši punkti trillerī Losandželosā

// FOTO: Reuters/Scanspix/LETA

Latvijas basketbolists Kristaps Porziņģis piektdien Klīvlendā Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) spēlē guva 20 punktus Vašingtonas "Wizards" zaudējumā Klīvlendas "Cavaliers" ar 117:94 (31:24, 30:20, 23:30, 33:20). Porziņģis, laukumā pavadot 31 minūti un 41 sekundi, grozā raidīja sešus no 11 divpunktu metieniem, vienu no pieciem tālmetieniem un visus piecus soda metienus. Latvieša rēķinā arī trīs rezultatīvas iespēles, divas pārtvertas bumbas, divi bloķēti metieni, četras kļūdas un viena piezīme, kā arī +/- rādītājs -8. Tikai Bredlijs Bils galvaspilsētas komandā bija rezultatīvāks par Porziņģi, sakrājot 22 punktus, astoņas atlēkušās bumbas un piecas rezultatīvas iespēles. "Wizards" ar 32 uzvarām 70 mačos ieņēma 12. vietu Austrumu konferencē. "Cavaliers" ar bilanci 45-28 ir ceturta.

Dāvis Bertāns piektdien guva sešus punktus citā NBA spēlē, palīdzot Dalasas "Mavericks" vienībai izbraukumā pieveikt Losandželosas "Lakers" ar 111:110 (29:33, 33:21, 27:26, 22:30) Uzvaru ar trīspunktu metienu spēles pēdējā sekundē Dalasas vienībai nodrošināja Maksis Klēbers. Bertāns laukumā bija septiņas minūtes un 46 sekundes, realizējot abus tālmetienus. Viņš arī pa reizei rezultatīvi piespēlēja, bloķēja pretinieka metienu un kļūdījās, nopelnīja divas personiskās piezīmes un otru labāko +/- rādītāju komandā +8. Nespēlējot Lukam Dončičam, par rezultatīvāko Dalasas vienībai ar 38 punktiem kļuva un Kairijs Ervings, bet mājinieku rindās, nespēlējot LeBronam Džonsam, 26 punktus un desmit atlēkušās bumbas sakrāja Entonijs Deiviss. "Mavericks" ar 36 uzvarām 71 mačā ieņēma sesto vietu Rietumu konferencē, kur "Lakers" ar 34 panākumiem atrodas desmitajā vietā.

Porziņģis arī labi spēlēja aizsardzībā

Latvijas basketbolists Kristaps Porziņģis (centrā)

// FOTO: Reuters/Scanspix

Kristapam Porziņģim otrdien nesekmējās tālmetienu realizācija, taču ar labu spēli aizsardzībā viņš palīdzēja Vašingtonas "Wizards" komandai izcīnīt uzvaru savā laukumā ar rezultātu 117:97 pārspējot Detroitas "Pistons", un pārtraukt "Wizards" trīs zaudējumu sēriju. Porziņģis nospēlēja 31 minūti un guva 18 punktus (2p. 5/9, 3p. 0/6, soda metieni 8/8), kā arī izcīnīja septiņas atlēkušās bumbas un četreiz rezultatīvi piespēlēja. Latvijas basketbolists izcēlās ar darbībām aizsardzībā. Liepānieks bloķēja četrus metienus un pārtvēra trīs bumbas. Uzvarētāju labā 36 punktus guva Bredlijs Bils, 15 pievienoja Korijjs Kisperts, 13 iemeta Deni Avdija. "Pistons" rindās 20 punktus guva Kiliāns Heizs. Abām komandām nesekmējās tālmetienu izpilde – "Wizards" trāpīja septiņus no 32 (21,9%), bet "Pistons" realizēja 10 no 34 (29,4%). Austrumu konferences kopvērtējuma tabulā "Wizards" ar 32 uzvarām un 37 zaudējumiem ieņēma 10. vietu, bet "Pistons" ar bilanci 16-54 atrodas pēdējā jeb 15. pozīcijā un vairs nevar kvalificēties izslēgšanas spēļu turnīram.

Bļugers gūst savus pirmos vārtus "Golden Knights" sastāvā

Latvijas hokeja uzbrucējs Teodors Bļugers (centrā)

// FOTO: AFP/Scanspix

"Golden Knights" uzbrucējs Teodors Bļugers otrdien guva savus pirmos vārtus Nacionālās hokeja līgas (NHL) Vegasas kluba sastāvā. "Golden Knights"

izbraukumā ar rezultātu 5:3 (1:0, 2:1, 2:0) pārspēja Filadelfijas "Flyers", izcīnot ceturto uzvaru pēc kārtas. Bļugers vārtus guva otrā perioda vidū, panākot "Golden Knights" komandai 3:1 pārsvaru. Latvijas hokejists nospēlēja 13 minūtes, trīsreiz meta pa vārtiem, izpildīja divus spēka paņēmienus, uzvarēja piecos no 11 iemetieniem un maču noslēdza ar neitrālu lietderības koeficientu. Uzvarētāju sastāvā krievs Ivans Barbaševs guva divus vārtus, bet kanādiētis Žonatans Maršeso izcēlās ar precīzu metienu un divām rezultatīvām piespēlēm. "Golden Knights" amerikāņu vārtsargs Džonatans Kviks atvairīja 27 no 30 metieniem (90%), izcīnot ceturto

uzvaru četrās spēlēs, kopš viņš pievienojies komandai maiņas darījumā. "Flyers" rindās vārtus guva Treiviss Senheims, Niks Silers un Morgans Frosts. 28 gadus vecais Bļugers aizvadījis septiņus mačus "Golden Knights" sastāvā, guvis vienus vārtus, veicis trīs rezultatīvas piespēles un iekrājis lietderības koeficientu -1. Sosezon NHL, ieskaitot veikumu Pitsburgas "Penguins" sastāvā, Bļugers piedalījies 52 spēlēs, guvis trīs vārtus, 11 reizes rezultatīvi asistējis komandas biedriem un iekrājis +/- rādītāju -7. "Golden Knights" ar 90 punktiem 68 spēlēs ir Rietumu konferences līdervienība.

(Turpināts 20. lpp.)

PĀRDOD

Zemes gabals ar ezera daļu. Kopplatība 8.4 ha. Atrodas pie ceļa Malta-Dagda, 6 km no Dagdas, elektrība (220-380V). Ciemats Andiņi, Andrupenes pagasts. Ezers "Andiņš". Kadastra nr. 60420060201. Cena 24 000 Eur. Tāl. +371 26318394.

60420060201
Adrese: -
Platība: 8.4 ha
Subjekts: Juridiska persona
Statuss: Nekustamais īpašums

PĒRK

Nopirkšu mežu ar zemi vai lauku viensētu Latvijā. Tāl. +371 26157008.

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaiņu iela 3, Rīga, LV-1050
e-pasts: matiss@ska.lv
+371 28390346

PĒRK DZĪVOKĻU NAMU

**Pērk daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā;
**Namu apsaimniekošana, juridiskie pakalpojumi;

A.Batarags 201-788-5315 (NJ)
abatarags@optonline.net
A.Padegs 845-462-3317 (NY)
apadegs@optonline.net

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports**, **gaisa kravas**. Arī kārtojām palīdzības sūtījumus **uz Ukrainu** (caur Latviju).

• **Paku** (u.c. sūtījumu uz LV) **savākšanas braucieni: no 11. – 30. aprīlim**
• **Skat. turpmākos LAIKA numurus un mūsu mājas lapu!** → Piesakieties mūsu paku epastiem!

Zvaniet: 1-888-LATVIAN • Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

IN MEMORIAM

No Latvijas drauga **VITOLU FONDS**
Neal F. Jordan atvadoties

11. martā Mūžībā devies ziedotājs *Neal F. Jordan*. Būdams amerikānis, viņš bija izvēlējis palīdzēt jauniešiem Latvijā, un Fonds ir pateicīgs par šo ilgstošo sadarbību, kas tikai parāda, ka cilvēciņa un mīlestības robežas nezina, jo nesavtīga palīdzība tuvina šķietami tālos, dodot uzticību un pašvērtību, kam grūti atrast līdzvērtīgu.

Neal kā vecākais dēls ģimenē dzimis 1932. gada 8. jūlijā Franklīnvilas pilsētā. Kad puišēnam bija četri gadi, Jordani pārcēlās uz Bufalo, kur *Neal*, absolvēja vidusskolu. Jaunekļa mācību sniegums bija tik labs, ka viņam izdevās iegūt stipendiju, kas pēcāk bija izšķirošs atbalsts, lai iegūtu diplomu Kornela Universitātē inženierfizikas jomā.

Izglītībai *Neal* dzīvē bijusi liela nozīmē, tāpēc pēc pirmā akadēmiskā grada sekojušas studijas arī maģistrantūrā un doktorantūrā. Savas profesionālās gaitas *Neal* aizvadīja kā pētnieks ASV labi zināmajā naftas un gāzes ieguves kompānijā "ExxonMobil". 13 pēdējos darba gadus *Neal* darbojās, mēdžējot pētījumus korporācijas labā.

1992. gadā Mūžībā devās *Neal* pirmā sieva, tomēr liktenis bija lēmis, ka jauna mīlestība *Neal* dzīvē ienāca līdz ar

latvieti Vaidu Miķīti. Tā abi apprecējās un pārcēlās uz Teksasas štatu, kur aktīvi darbojās vietējā sabiedrībā – apmeklēja baznīcu un atbalstīja dažādas

labdarības organizācijas, tai skaitā vietējo teātri un bibliotēku. Draugi un paziņas *Neal* atceras kā personību ar izcilu humora izjūtu, patiesu cilvē-

cību un apbrīnojamu inteliģenci. Lielu cilvēku vislabāk varot atpazīt pēc cēlām ikdienas īpašībām, tā, piemēram, *Neal* vairāk nekā 16 gadus regulāri savāca atkritumus savas apkārtnes tuvumā, labo piemēru rādot arī citiem.

Stipendiju dibināšanā *Neal* un Vaidu iedvesmoja draugi Reinu ģimene. Vaidas Miķītes *Jordan* stipendija tiek pasniegta jau no 2009. gada, bet 2011. tika izraudzīts pirmais *Neal F. Jordan* atbalsta saņēmējs. Abu izvēle palīdzēt jauniešiem dziļi sakņojas pašu personīgajā pieredzē, jo kā viens, tā arī otrs savulaik saņēmuši stipendijas, atminoties, cik motivējoša var būt apziņa, ka tev pavisam svešs cilvēks dāvājis savu uzticību.

Atvadoties no labdaļa, stipendiāts Austris Eglītis teic: "Mani pārņēma dziļas skumjas, uzzinot par *Neal* aiziešanu Mūžībā. Esmu pateicīgs par stipendiju, ko varēju saņemt bakalaura studiju laikā. Šis atbalsts palīdzēja sasniegt akadēmiskos mērķus gan man, gan citiem studentiem. Šobrīd apgūstu maģistra studijas, kurās esmu pateicoties sniegtajai stipendijai bakalaura studiju laikā. Ziedotāja ieguldījums studentos ir neatsverams, atbalsts dod labāku nākotni kā jauniešiem, tā arī sabiedrībai. *Neal* manā

un citu studentu atmiņās dzīvos kā sirsnīgs cilvēks, kurš mūsu dzīves ceļus vedis uz labāku nākotni. Viņa piemiņu es godinašu, turpinot smagi strādāt, studēt un sniedzot vairāk sirsnības pasaulei."

Izskoloto jauniešu vārdos mēs atrodam ne tikai skumjas vai līdzjūtību, bet arī apņēmību un vēlmi augt un attīstīties. Veidot cilvēku dzīves nav vienkārši, tomēr tā ir viena no lielākajām dāvanām, kas vispār iespējama. Mainot likteņus, mēs ieliekam gabaliņu savas sirds, lai sniegtu iztrūkstošo fragmentu. *Neal* deva iespēju tiem, kam citādi tādas nebūtu, un tagad turpinās dzīvot caur atstātās labestības atspulgu savu stipendiātu dvēselēs.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību *Neal* sievai Vaidai Miķītei *Jordan*, bērniem un mazbērniem, draugiem Inārai un Gunāram Reinjiem! *Neal* dzimtene bija ASV, bet saites ar Latviju bijušas tik ciešas, lai droši varētu teikt, ka tagad arī mūsu valsts likteņgrāmatā ir ierakstīts šis krietnā vīra vārds, kuŗa devums palīdzējis un turpinās palīdzēt Latvijas sabiedrībai!

VITOLU FONDS
www.vitolufonds.lv

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

Redakcija lūdz lasītājus sazināties ar sarīkojumu un dievkalpojumu rīkotājiem, precizējot, vai paredzētie sarīkojumi notiks vai arī tie ir atcelti!

FILADELFIJA

Filadelfijas Brīvo latvju biedrības valde sirsnīgi aicina jūs piedalīties **GADA SAPULCĒ**. Varēsīt uzzināt par pēdējā gada notikumiem un piedalīties jaunā gada kalendāra plānošanā. Laipni aicinām jūs izteikt ieteikumus un strādāt kopā ar jums! **Gada sapulce notiks 26. martā plkst. 2:00 vakarā.**

Lūdzam sniegt ieteikumus pārrunām pirms sapulces rakstot uz blbphilly@gmail.com, lai tos var iekļaut dienas kārtībā. Visi biedri laipni lūgti piedalīties. Talkas darbi un vietas dažādās komitejās netrūkst! Arī viesi gaidīti!

ST. PĒTERSBERGAS FL LATVIEŠU BIEDRĪBA

Dokumentālās filmas "Valiant" izrāde sestdien, **25. martā**, plkst. 2:00 vakarā (Point Brittany Tudor room 5220 Brittany Drive S., St. Petersburg, FL).

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA98125). Mājas lapa: www.seattlatviancenter.com.

11. aprīlī Pensionāru pusdienas ar programmu, plkst. 12:00. **27. un 28. aprīlī** Lietoto mantu pieņemšana no 15:00 – 18:00 Sietlas latviešu centrā. **29. un 30. aprīlī** Lietoto mantu tirgus, sestdien no 9:00 – 17:00; svētdien no 9:00 – 14:00.

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:30 Centrā. Pensionāru sanāksmes pirmdienās 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com.

DIEVKALPOJUMI

Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.: (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com, tālr.: 617-232-5994 Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com.

Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.: (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; e-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Čikāgas-Ciānas draudze 2550-4389-7965-234. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Pēc

dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, e-pasts: puidza@yahoo.com.

Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pēterā dr.: (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. 1-773-818-6965 St. Peters.latvian.church@gmail.com Ivars Spalis (ivspalis@gmail.com), priekšnieks. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Pēc dievk. kafijas galds.

Čikāgas latv. baptistu dr.: (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

Denveras latv. ev. lut. dr.: (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reglite@aol.com **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc dievk. sadraudzība.

Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr.: (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Seko sadraudzības stunda.

Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.: Shepherd of the Coast Luth. Church (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.:

561-447-9050. **Dievk. notiek 14:00.** Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galdā!

Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.: baznīca (1927 Riverside Dr., Los Angeles CA90039). **9. aprīlī** (plkst. 9:00 no rīta) Kristus Augšamcelšanās dievkalpojums un kalpos diak. Guna Reina.

Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.: Unitarian Congregational Parish of Norton (2 W Main St, Norton, MA 02766). MA 02766). **Dievkalpojumi ar dievgaldu divreiz mēnesī 2:30 pēcpusdienā ar viesu mācītāju Igors Safins.** Lūdzu, zvaniet draudzes sekretārei Zigrīdai Kručkovai par datumiem, tālr.: 617-323-0615.

Filadelfijas LALatv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.: (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Māc. Gija Galiņa.

26. martā dievkalpojums plkst. 11:00, seko māc. Gijas Garīgo pārdomu cikls. **2. aprīlī** dievkalpojums ar dievgaldu – *Pūpolu svētdiena* – plkst. 11:00, Draudzes valdes ievēšana amatā. **6. aprīlī** dievkalpojums ar dievgaldu – *Zaļā ceturtdiena* – plkst. 2:00 pēcpusdienā. **7. aprīlī** dievkalpojums ar dievgaldu – *Lielā piektdiena* – plkst. 7:00 vakarā. **9. aprīlī** dievkal-

pojums ar dievgaldu – *Kristus Augšamcelšanās svētki* – plkst. 8:00 no rīta, seko Lieldienu brokastis groziņu veidā.

Grandrapidu latv. ev. lut. dr.: Faith Lutheran Church. (2740 Fuller Ave NE, Grand Rapids MI 49505.) Tālr.: 616-361-6003.) Māc. Aija Graham. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr.: 616-975-2705. **Dievk. notiek divreiz mēnesī 2:00 vakarā.** Par datumiem, lūdzu, sazināties ar dr. pr. Ivaru. Pēc dievk. kafijas galds.

Grandrapidu latv. katoļu dr.: Our Lady of Anglona (504 Grand Ave NE Grand Rapids MI 49503) Grand Rapids Association Nama – Māc. Mark Mitchell Priekšnieks Bronislavs Viscockis – tālr.: 616-540-1322. **Dievk. notiek katru svētdienu 10:00** – seko kafijas galds.

Kalamazū latv. ev. lut. apv. dr.: (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49006). Māc. Aija Graham. Latviešu ev. lut. apvienotā draudze notur klātienas dievkalpojumus **katru svētdienu, plkst. 10:00.** Pieejami arī sprediķu ieraksti draudzes YouTube kanālā (meklēšanas atslēgas vārds "Latviešu apvienotā draudze Kalamazū").

(Turpināts 19. lpp.)

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

Klīvlāndes apvienotā latv. ev. lut. dr.: (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107) Draudzes dievk. notiek svētdienās 11:00. Bībeles stundas notiek 10:00 katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. Baptistu dr.: Bethel Baptist Church (2706 Noble Rd, Cleveland 44121) Dievk. notiek svētdienās 14:30.

Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.: (3300 C St, Lincoln NE 68510). Dievkalpojumi ar viesu mācītājiem latviešu un angļu valodā plkst. 10:00. Par datumiem sazināties ar draudzes pr. Kārlī Indriksonu, tālr.: 402-730-3427, e-pasts: kindriks@aol.com. Pensionāru saiets katra mēneša otrajā ceturtdienā plkst. 11:00 sabiedriskajās telpās.

Latvian Hall (Latviešu ev. lut. sabiedriskās telpās, 33rd & Mohawk iela, Baznīca, 33rd & C iela, Linkolnā. kunora@windstream.net.

Mančēsteras latv. ev. lut. dr. (dievk. Notiek Holy Transfiguration Romanian Orth. Church, 2 Winter St., Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr. 413-568-9062.

Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.: (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Māc. Jānis Ginters tālr: 260-797-5695 Draudzes priekšnieks: Andrejs Junge tālr: 414-416-6157 Dievk. notiek svētdienās 10:00.

Minneapolis – St. Paulas latv. ev. lut. dr.: (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Minneapolis St. Paulas latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes video dievkalpojumi notiek katru nedēļu, tos var skatīties mndraudze.org.

Montrealas latv. Trīsvienības/Tervete ev. lut. dr.: Trinity Latvian Church (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org. pr. Jānis Mateus tālr.: 514-481-2530, e-pasts :prez@draudze.org.

Ņūbrānsvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: (Latvian Lutheran Church, P.O. Box. 1008, Maplewood, NJ 07040). Dievkalpojumi notiek NJ Latviešu biedrības namā Priedaine, (1017 State Route 33, Freehold,

NJ 07728), māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, e-pasts: latvian-lutheranchurch@gmail.com. Draudzes pasta adrese: Latvian Lutheran Church P.O. Box 1008, Maplewood, NJ 07040. Ņūbrānsvikas – Leikvudas latviešu ev. lut. draudzes 1. aprīlī – Talkas diena.

Ņujorkas latv. ev. lut. dr.: Jonkeru bazn., 254 Valentine Ln, Yonkers NY.

Salas bazn., 4 Riga Ln, Melville NY.

St. Andrew bazn., 335 Reynolds Ave, Parsippany NJ.

Brāļu kapi, 414 Bloomer Rd, Tannersville NY

St. John's bazn., 81 Christopher St, New York NY

25. martā St. John's 14:00 māc. Saliņš. 26. martā Ciešanu laika dievkalpojums Jonkeros 10:30 māc. Saivars, seko Bībeles stunda; Salā 10:30 māc. Saliņš, seko Pavasara sarīkojums ar Annijas Kerno vijoles koncertu un Dāmu komitejas cienastu.

Ročēsteras ev. lut. Krusta dr.: Atonement Lutheran Church (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618).

Saginavas latv. ev. lut. dr.: (128 N Elm St, Saginaw, MI 48602). Mācītāja Biruta Puiķe-Wilson, mob. (269) 2675-330. Kontaktpersona Mary Beth Dzirnī, mob. (989)781-1163. E-pasts: dzirnisc@chartermi.net. Dievkalpojumi vienreiz mēnesī, 1:00 pēcpusdienā, seko kafijas galds ar groziņiem.

Sandiego latv. ev. lut. dr.: Ascension Lutheran Church (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīns, tālr.: 1-619-630-8143, e-pasts: janislegzdins@hotmail.com.: Dievkalpojumi notiks iekšienē un jānēsā sejas maskas.

Sentluisas latv. ev. lut. dr.: Christ Lutheran bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). Dievk. vadīs Māc. Dace Skudiņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, kalninsirene@gmail.com.

Sietlas. lut. dr.: (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125). Dievkalpojumi notiek plkst. 10:30. Draudzes priekšnieks Jānis Šulcs, tālr.: 206-406-5226, e-pasts: prieksnieks@seattle-latvianchurch.org. Baznīcas mājas lapa: www.seattlelatvianchurch.org. 26. martā Diev-

kalpojumu vada Dr. Inese un Ēriks Raisteri. 2. aprīlī Pūpolu svētdienas dievkalpojumu vadīs Lisa un Andris Pružinski. 7. aprīlī Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu – vadīs prāv. Daira Cilne, plkst. 5:00 vakarā. 9. aprīlī Lieldienas. Dievkalpojums ar dievgaldu – vadīs prāv. Daira Cilne. Dziedās LBVŠ koris, pie ērģelēm Dr. Andris Āboliņš. Pēc dievkalpojuma Trejdekstītis aicina uz Lieldienu brokastīm, pret ziedojumiem sākot ar \$25 pieaugušiem, \$10 bērniem.

Skenektedijas latv. ev. lut. dr.: Trinity Lutheran Church (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart.

St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.: draudzes mācītājs Aivars

Pelds. Tel.: 515-991-4640 – sazināties ar Andri Rītumu, 727-797-1933. Dievkalpojumi un Bībeles stundas notiek Faith Lutheran baznīcā, kas atrodas 2601 49th Street North, St. Petersburg, FL.

Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.: (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznica@bellnet.ca. E-pasts: grietins@gmail.com. Priekšnieks: Kārlis Vasarājs, pr. vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom. pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309.

Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.: 400 Hurley Avenue, Rockville, MD 20850 – 3121. Tālrunis: 301-251-4151, epasts: dcdraudze@gmail.com, www.dcdraudze.org. Prāveste Anita Vārsberga Pāža (tālr.: 301-302-

3270). Draudzes priekšiece Dace Zalmane.

Katru svētdienu 11:00 dievkalpojums – klātienē & tiešsaistē (ZOOM). Katru trešdienu 10:00 Rita svētbrīdis (ZOOM). ZOOM pieslēgšanās norādes ir atrodamas draudzes mājas lapā www.dcdraudze.org

Lūgums turpmāk SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas sūtīt Inesei Zaķis uz e-pastu rigaven@aol.com līdz piektdienai vai tieši uz redakciju Rīgā, uz e-pastu: redakcija@laiks.us ne vēlāk kā PIRMDIENĀS

Mūžībā aizgājušas

MĀRA SKULTE,
dzim. JOSTSONE

Dzimusi 1935. gada 23. maijā Valmierā,
mirusi 2023. gada 7. februārī Čikāgā
un

RUTA JOSTSONE

Dzimusi 1936. gada 21. jūlijā Valmierā,
mirusi 2023. gada 30. janvārī Čikāgā

Lai Tev dzimtās zemes vēji
Klusu miera dziesmu dzied...

J. Silazars

Viņas mīļā piemiņā paturēs
RADI UN DRAUGI ASV UN LATVIJĀ

Mūsu mīļā mamma, Omī, krustmāte un tante...
Skalbiete un ilggadējā Pulkveža Oskara Kalpaka skolas latviešu
valodas, vēstures un ģeografijas skolotāja.

MILDA KALVE
(BRENĶIS)

Dzimusi 1925. gada 8. maijā Viesienā, Latvijā,
mirusi 2022. gada 30. oktobrī Milvokos, Viskonsīnā

Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis pretī mirdz."

(M. Jansone)

Viņu mīļā piemiņā paturēs:
DĒLS VALDIS, SANDRA, LĪVA KALVES
MEITA INTA, PHIL, REESE UN GRETTA HUBER
INGRĪDA LANGLOIS AR ĢIMENI
GUNVALDIS UN SANDRA BRENĶIS AR ĢIMENI
SIGRĪDA UN JĀNIS STĀKS AR ĢIMENI
SĒROJOŠIE RADI UN DRAUGI AMERIKĀ, KANADĀ UN LATVIJĀ

Latvijas Universitātes fonds
un Friends of the University of Latvia
izsaka visdziļāko līdzjūtību mūžībā aizgājušā

LU fonda mecenāta

ROBERTA RŪŠA
(1933-2023)

ģimenei un draugiem.

No Tevis tik daudz bija ko gūt.
Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd,
Mums atmiņās vēl ilgi kopā būt...

SPORTS

(Turpināts no 17. lpp.)

Blūgera "Golden Knights" ļoti pārliecinoši pieveic Merzļikina "Blue Jackets"

Teodors Blūgers
// FOTO: Reuters/ScanPix

"Golden Knights" svētdien NHL regulārā čempionāta spēlē pārliecinoši pieveica Kolumbusas "Blue Jackets" vienību, kuras rindās joprojām nebija vārtsarga Elvja Merzļikina. "Golden Knights" savā laukumā bija pārāki ar 7:2 (1:0, 4:1, 2:1), "hat trick" gūstot Džekam Aikelam. Aikelam šis bija otrais "hat trick" sezonā un ceturtais karjerā. Tikmēr ar četrām rezultatīvām piespēlēm uzvarētāju rindās izcēlās aizsargs Alekss Pjetrandželo, bet pa 1+1 savā kontā ierakstīja Fīls Kesels un Pāvēls Dorofejevs. Blūgers šajā spēlē uz ledu bija 15 minūtes un astoņas sekundes, no kurām 36 sekundes spēlēja mazākumā. Latvietis divreiz meta pa vārtiem, pielietoja vienu spēka paņēmieni, uzvarēja astoņos no 13 iemetieniem un tika pie pozitīva lietderības koeficienta +1. "Golden Knights" ar 92 punktiem 70 spēlēs Rietumu konferencē ieņēma pirmo vietu, kamēr "Blue Jackets" tikusi pie 49 punktiem un atrodas pēdējā vietā gan Austrumu konferencē, gan visā līgā.

Girgensonam NHL rezultatīva piespēle "Sabres" zaudējumā

// FOTO: USA Today Sports/Scanpix

"Sabres" uzbrucējs Zemgus Girgenson piektdien NHL spēlē rezultatīvi piespēja viņa pārstāvētās Bufalo "Sabres" zaudējumā Filadelfijā. Girgenson piespēja Viktoru Ūlofsona vārtu guvumā sekundi pirms mača beigām, tomēr uzvaru ar 5:2 (1:0, 3:0, 1:2) svinēja Filadelfijas "Flyers", pārtraucot četru zaudējumu sēriju. Girgenson uz ledu bija 14 minūtes 24 sekundes, no kurām mazākumā spēlēja 46 sekundes, bet pie rezultatīvas piespēles tika 16 sekundēs vairākumā. Latvijas hokejists trīsreiz meta pa vārtiem, pielietoja trīs spēka paņēmienus un bloķēja vienu mājiniķu metienu. "Sabres" ar 72 punktiem 68 cīņās

ieņēma 11. vietu Austrumu konferencē, bet "Flyers" ar 61 punktu ieņēma 14. vietu.

Girgensonas "Sabres" piedzīvo smagu sagrāvi pret NHL lideri "Bruins"

Bufalo "Sabres" svētdien NHL spēlē nespēja gūt vārtus un piedzīvoja neveiksmi. "Sabres" savā laukumā ar rezultātu 0:7 (0:3, 0:1, 0:3) piekāpās Bostonas "Bruins", zaudējot trešajā spēlē pēc kārtas.

Pirmajā trešdaļā viesus vadīja izvirzīja Patriss Beržerons, Gārnets Hatavejs un Džeiks Deb-rasks, kamēr otrajā periodā 4:0 panāca Hampuss Lindholms. Noslēdzošajā trešdaļā Bufalo komandas vārtsargu vēl pārspēja Davids Pastrņāks, Čārlijs Koils un Čārlijs Makavojs. "Sabres" vārtus sargāja Uko Peka Lūkonnens, kurš atvairīja 19 ripas, bet otrā laukuma galā Džeremijs Sveimens tika galā ar visiem 26 metieniem un aizvadīja "sauso" spēli. Girgenson uz ledu bija 13 minūtes un četras sekundes, no kurām minūti un 24 sekundes spēlēja mazākumā. Viņš statistikā atzīmējās ar diviem metieniem pa vārtiem, vienu spēka paņēmieni un tika pie negatīva lietderības koeficienta -1. Bufalo komanda ar 72 punktiem 69 spēlēs Austrumu konferences turnīra tabulā ieņēma 11. vietu, bet "Bruins" ar 111 punktiem tikpat spēlēs ir lidere ne tikai Austrumu konferencē, bet visā līgā.

Irbe un Dārziņš palīdzēs Vītolinam pasaules čempionātā

// FOTO: LETA

Bijušie latviešu hokejisti Ar-tūrs Irbe un Lauris Dārziņš pievienojušies Latvijas hokeja izlases stūrmaņa Harija Vītolīna treneru komandai un strādās ar valstsvienību pasaules čempionātā, vēsta Latvijas Hokeja federācija (LHF). Tāpat uzbrucējs Miks Indrašis, kurš pērnvasar teju pārcēlās spēlēt uz Krieviju, oficiāli iekļauts Latvijas izlases kandidātu sarakstā. Darbā ar nacionālo izlasi Vītolīnam asistēs Dārziņš, Irbe (vārtsargu treneris), Artis Ābols, Petri Numelins un Raimonds Vilkoits. Kopīgus ledus treniņus nacionālā izlase uzsāks 3. aprīlī. Latvijas nacionālā hokeja izlase, gatavojoties pasaules čempionātam Rīgā, kopumā aizvadīs septiņas pārbaudes spēles ar Poliju, Lielbritāniju, Šveici un Dāniju.

Patrīcija Eiduka – junioru U-23 lidere

Latvijas labākā distanču slēpotāja Patrīcija Eiduka piektdien Fālunā, Zviedrijā, izcīnīja 22. vietu Pasaules kausa sacensībās desmit kilometros klasiskajā stilā ar atsevišķu startu. Eiduka šo distanci veica 28 minūtēs un 45,2 sekundēs jeb vienu minūti un 36,7 sekundes lēnāk par sacensību uzvarētāju Kertu Niskanenu no Somijas. Latvietes parādītāis sniegums bija 47,50 Starptautiskās Slēpošanas federācijas (FIS) punktu vērtē. Niskanena uzvarēja ar finišu 27 minūtēs un 8,5 sekundēs, 15,9 sekundes zaudēja vāciete Katarīna Henniga, bet 22,3 sekundes atpalika norvēģiete Anna Hjersti Kalvo. Ceturtajā vietā 9,3 sekundes aiz godalgoto trijnieka ierindojās Džesija Džiginsa no ASV. Startēja 50 slēpotājas, Eidukai uzrādīt trešo labāko rezultātu U-23 ieskaitē. Tieši šajā vecuma grupā Eiduka ir kopvērtējuma lidere un tikpat kā nodrošinājusi titulu, tuvāko sekotāju Mārgreti Bergani no Norvēģijas apsteidzot par 324 punktiem. Kopējā ieskaitē lidere ar 1796 punktiem ir piektdien desmito vietu izcīnījusi norvēģiete Tirila Udnesa Venga, kura par 123 punktiem apsteidz Džiginsu. Eiduka ar 735 punktiem ir 22. pozīcijā. 23 gadus vecā Eiduka aizvada savu labāko sezonu Pasaules kausā. Janvārī "Tour de Ski" seriāla sacensībās Oberstdorfā viņa 20 kilometru iedzišanās brīvajā stilā izcīnīja piekto vietu, kas ir Latvijas slēpošanas vēsturē visaugstākā pozīcija Pasaules kausā.

Jūhanness Tīngness Bē ar savu žestu sasmidina Norvēģijas karali

Jūhanness Tīngness Bē
// FOTO: AFP/SCANPIX

Norvēģijas biatlona zvaigzne Jūhanness Tīngness Bē Oslo ar kārtējo uzvaru pielika punktu Pasaules kausa (PK) izcīņas sezonai. Viņam tā bija lieliska. J. T. Bē svētdien triumfēja 15 kilometru distancē ar kopēju startu. Bē šogad uzvarēja 19 no 23 individuālajiem startiem. Masu starta sacensībās pēdējā šaušanā viņš lieka lietā žestu, kas labi raksturo viņa pārākumu un

pašapziņu. Norvēģijas biatlonists bija tik pārliecīnāts par saviem spēkiem, ka pirms noslēdzošā mērķa pielika pirkstu pie mutes un palūdz skatītājiem ieturēt klusumu. Pēc tam viņš aizvēra piekto mērķi un atgriezās trasē. Šis žests uzjautrināja klātesošos, tostarp Norvēģijas karali Haraldu, kurš par šo rīcību pasmejās. Vēlāk izradījās, ka Bē šo žestu veltīja tieši karalim. "Tas bija veltījums karalim. Es biju ļoti priecīgs, redzot viņu, kad iesildījies. Cerēju šeit uzvarēt, lai varētu viņu satikt," vietējiem medijiem teica Bē. "Viņš ir lielisks paraugs. Ceru, ka viņš redzēto izbaudīja." Pasaules kausa izcīņas kopvērtējumā pārliecinoši triumfēja tieši Bē.

Rastorgujevs savu atgriešanās sezonu noslēdz ar 11. vietu masu startā

Teodors Blūgers
// FOTO: Reuters/ScanPix

Latvijas biatlonists Andrejs Rastorgujevs svētdien Oslo sezonas noslēdzošajās Pasaules kausa sacensībās izcīnīja 11. vietu 15 kilometru distancē ar kopēju startu, bet nepārspēts arī šajos mačos bija norvēģis Jūhanness Tīngness Bē. Rastorgujevs šosezon pēc diskvalifikācijas atgriezās sacensību aprīvē un, ieskaitot pasaules čempionātu, trīs individuālajās sacensībās iekļuva pirmajā piecīnīkā. Pasaules kausa kopvērtējumā viņš izcīnīja 22. pozīciju.

Latvijas kvartets Pasaules kausa biatlonā 4x7,5 kilometru stafetē ieņēma 20. vietu

Latvijas četrinieks Aleksandrs Patrijuks, Edgars Mise, Andrejs Rastorgujevs un Gints Lūsis sestdien Zviedrijā ieņēma 20. vietu Pasaules kausa posma biatlonā 4x7,5 kilometru stafetē, bet par uzvarētājiem gan sestdien, gan Pasaules kausa kopvērtējumā kļuva Norvēģija. Mise iztēra četras rezerves patronas, taču iztika bez soda aplēm, stafetes maiņas punktā nokļūstot kā divdesmitais. Rastorgujevs, pēc perfekta šaušanas guļus, stāvus izmantoja visas trīs rezerves patronas, Lūsim stafeti nododot 16. vietā. Lūsim šaušana nepadevās. Guļus viņš izmantoja trīs rezerves patronas, bet stāvus nopūdeleja visus astoņus šāvienus un mēroja piecus soda aplus. Tas gan pretiniekiem neļāva Latviju noķert par apli, Lūsim finišējot 20. vietā, desmit minūtes un 55

sekundes aiz uzvarētājiem norvēģiem, kurus šajā posmā pārstāvēja Endre Stremsheims, Vēbjērn Sērums, Jūhanness Dāle un Vetle Šostads Kristiansens.

Bendikai Pasaules kausa posmā biatlonā 75. vieta sprintā

Baiba Bendika sestdien Oslo Pasaules kausa posmā biatlonā 7,5 kilometru sprintā ieņēma 75. vietu, Annija Keita Sabule finišēja 102., bet uzvaru izcīnīja Vācijas pārstāve Denize Hermāne-Vika. Par Lielā kristāla globusa ieguvēju kļuva francūziete Žilija Simona. Bendika bezvējā trīsreiz kļūdījās stāvus šaušanā, Hermānei-Vikai zaudējot divas minūtes un 46,5 sekundes. Hermāne-Vika savā atvadā sezonā nodrošināja arī mazo kristāla globusu par uzvaru šajā disciplīnā sezonas kopvērtējumā. Hermāne-Vika sezonas septiņās sacensībās sprintā sakrāja 400 punktu.

Bendikai sezona beigusies ar 88 punktiem. Pagaidām viņa ieņēma 48. vietu.

Zeidlere izcīnīja bronzas medaļu Eiropas U-23 čempionātā

Latvijas cīkstone Elma Zeidlere // FOTO: Latvijas Sporta Čiņas federācija

Latvijas cīkstone Elma Zeidlere piektdien Bukarestē izcīnīja bronzas medaļu Eiropas U-23 čempionātā brīvajā cīņā. Zeidlere, kura startē svara kategorijā līdz 65 kilogramiem, bronzas dueli ar 4:3 uzvarēja Turcijas sportisti Bušru Efi. Lai gan pēdējā sekundē pretiniece divus punktus atguva, Zeidlere nosargāja pārsvaru un tika pasludināta par uzvarētāju – 4:3. Pirmajā cīņā latviete ar 10:0 sagrāva serbieti Mašu Peroviču, ceturtdaļfinālā ar 3:1 guva virsroku pār Olhu Maslovsku no Slovākijas, bet pusfinālā ar 2:3 piekāpās rumānietei Aminai Roksanai Kapezanai. Alīna Aleksandra Antipova, kura startēja līdz 62 kilogramiem, piektdien zaudēja gandarījuma kārtas pirmajā cīņā un netika pie iespējas spēkoties par bronzu.

Sporta ziņas sakopojis
ANDRIS KĻAVIŅŠ